

**Kecskeméti Szakképzési Centrum
gróf Károlyi Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2016

I. Bevezetés.....	2
II. Az iskola alapadatai	3
III. Az iskola működési rendje	6
IV. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
V. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, intézményünk hagyomány rendszere.....	8
VI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók.....	9
VII. Az iskola gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenysége	16
VIII. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok	20
IX. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	21
X. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	22
XI. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	24
XII. Intézményünk kollégiumának pedagógiai programja a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltak alapján	26
XIII. Egészségnevelési program	58
XIV. A környezeti nevelés programja.....	65
XV. Fogyasztóvédelmi program	77
XVI. Iskolánk alapképzésének (érettségi előtti képzési szakasz) helyi tanterve	79
Szakmai program.....	114
Mellékletek	131
A) II. kötet	
Helyi kerettanterv – régi (kimenő rendszer)	
B) III. kötet	
Helyi kerettanterv – új (felmenő rendszer)	

I. Bevezetés

Az elmúlt évtizedben több változás következett be az oktatási intézmények működését és nevelési, pedagógiai munkájukat koordináló jogszabályi háttérben. A törvényi változások értelmében országosan szükségessé vált, hogy az iskolák és a kollégiumok felülvizsgálják a nevelési, pedagógiai programjaikat. A pedagógiai program felülvizsgálatánál a következő jogszabályokat, dokumentumokat kell figyelembe venni:

- a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet,
- a többször módosított 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsgaszabályzat kiadásáról,
- a többször módosított 26/1997. (VII. 10.) MKM rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról,
- a többször módosított oktatási miniszter 46/2001. (XII. 22.) OM rendelete a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról,
- 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról.

Nevelőtestületünk a pedagógiai programban rögzíti a szakmai tartalmakat, a nevelés-oktatás folyamatát, a fejlesztési stratégiát. Továbbá az iskolai nevelési program részeivé váltak az *egészségnevelési*, a *környezeti nevelés* programjai. Pedagógiai programunk tartalmazza a középszintű érettségi vizsga témaköreit, a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket is.

Nevelési programunk részletesen foglalkozik az intézményünk kollégiumában 2002. év szeptemberében a 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról alapján bevezetett majd a 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet alapján módosított kötelezően és szabadon választható foglalkozásokkal, amelyek egyben intézményünk tehetséggondozó, valamint felzárkóztató foglalkozásai skáláját bővítik.

Tanulmányunk a tagintézményünkben folyó iskolai-kollégiumi nevelés során kiemelten nagy figyelmet fordít arra, hogy a nevelési-oktatási feladataink végrehajtásában közreműködők döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor a gyermek mindenek felett álló érdekét vegyék figyelembe.

Pedagógiai programunk főbb jellemzői:

1., A szakmai stratégiánk dokumentuma

A pedagógiai programunk a tagintézmény számára meghatározott jogi keretek, szakfeladatok alapján történő, az iskolában folyó oktató-nevelő munka megvalósításának meghatározása.

2., A nyilvánosság biztosítása

Programunkból megismerhetik az iskolahasználók (szülők, tanulók), szociális partnereink, mit és milyen módon nyújt intézményünk a fiatalok és felnőttek általános és szakmai képzésében.

3., A szakmai autonómia garanciája

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, a Diákönkormányzat és a Szülői szervezetek véleményezik és jóváhagyja a fenntartó. Végrehajtása az intézményvezető feladata és felelőssége. Így válik hosszú távon garanciává a dokumentum, általa korlátozódhat a fenntartó vagy a politika beleavatkozása az intézmény belső ügyeibe.

Fontos, hogy a program hosszú távon koherens pedagógiai feladatokat jelöljön ki. A belső szakmai viták a program létrehozása, ill. korrekciójára irányulhatnak, és nem korlátozhatják a napi operatív tevékenységet. A pedagógiai program megfelelő egyeztetések után alkalmassá válik arra, hogy az egyes pedagógus autonómiájának épp úgy biztosító legyen, mint a munkaközösségeknek vagy a nevelőtestületnek.

4., A hosszú távú stabilitás feltétele

A pedagógiai programunk teszi lehetővé, hogy intézményünk a napi feladatait hosszú távon rendezett, stabil keretek között végezze.

II. Az iskola adatai

A tagintézmény neve: Kecskeméti Szakképzési Centrum gróf Károlyi Sándor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma

Székhelye: 6000 Kecskemét, Szolnoki út 31.

Telephely: 6000 Kecskemét, Bibó István u. 1.

Alapításra, átalakításra, megszüntetésre jogosult szerv: Nemzetgazdasági Minisztérium

Középirányító szerv: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

OM azonosító: 203041

Fő tevékenység: szakmai középfokú oktatás

Pedagógiai programunk az itt megfogalmazott szakfeladatok szakmai meghatározása, megvalósításának részletes kifejtése. Ebben tisztázni kell, hogyan és milyen feltételekkel tudja a nevelőtestületünk megvalósítani az iskolaalapítónk által ránk szabott feladatokat, és hogyan tudjuk megoldani sajátos kereteink között a törvényi kötelezettségeinket.

A tagintézmény feladata:

A szakminisztériumok által jóváhagyott kereskedelmi és közgazdasági szakközépiskolai nevelés és oktatás terve szerinti, valamint OKJ-s szakmára történő felkészítés.

A tagintézmény alapfeladatai

- Szakgimnáziumi, szakközépiskolai nevelés-oktatás
- Felnőttoktatás
- A többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása
- Kollégiumi ellátás

A többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása.

A tagintézmény vállalja a:

- mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott),
- látássérült (gyengénlátó)
- hallássérült (nagyothalló)
- beszédfogyatékos,
- pszichés fejlődési zavarral:
  - diszlexia
  - diszortográfia
  - diszkalkulia
  - diszgráfia és diszpraxia
  - a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok
  - hiperaktivitás és figyelemzavar
  - a szocio-adaptív feladatok zavarai

küzdő tanulók oktatását, kollégiumi ellátását.

Az intézmény vállalja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal
(- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal) való foglalkozást.

Nappali és esti munkarend szerinti szakmai oktatás – OKJ szerinti szakképzés a 13-14. évfolyamokon a fenntartó által elfogadott pedagógiai és szakképzési program szerint.

Az intézmény székhelyén további kettő jogi személy működik:

- 1., „Kecskeméti Szövetkezeti Iskoláért” Alapítvány, melyet a fogyasztási szövetkezetek négy megyei szövetsége és az ÁFEOSZ alapított a jogelőd iskola támogatására.
Alapítási éve: 1991
- 2., ÁFEOSZ Diáksport Egyesület, melyet a jogelőd iskola tanulói, tanárai alapítottak 1993-ban.

A) NEVELÉSI PROGRAM

III. Az iskola működési rendje

(dokumentumok: SZMSZ, Házirend)

Az intézményi célrendszer, azaz az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, céljai

A Kecskeméti Szakképzési Centrum gróf Károlyi Sándor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma középfokú képzési célú szakképző intézmény. Képzési célja a modern piacgazdaság igényeinek megfelelő kereskedelmi szemlélettel és gyakorlati ismeretekkel rendelkező középfokú szakemberek kibocsátása, akik:

- általános és szakmai műveltségük alapján képesek kereskedelmi, informatikai pályán önálló munkakör betöltésére;
- elsajátították a szövetkezéshez, vállalkozáshoz szükséges legfontosabb tudnivalókat, az üzleti magatartás alapvető normáit;
- idegen nyelven középszinten, ill. felsőszinten kommunikálnak, képesek külföldi üzleti partnerek fogadására;
- a megszerzett konvertálható tudás alapján egyaránt képesek hatékony szakmai munkavégzésre és felsőfokú - elsősorban szakirányú - továbbtanulásra, átképzésre, a munkaerő - piaci igényeknek megfelelő gyors alkalmazkodásra, szakmaváltásra.

A klasszikus műveltség elemi értékeinek közvetítése mellett nagy hangsúlyt helyezünk az idegen nyelv tudására, célunk két idegen nyelv tanulását biztosítása. Az általános képzés keretei között a lehető legmagasabb szinten törekszünk az informatika ismereteinek közvetítésére. A tudás nélkülözhetetlen feltétele a boldogulásnak, de a személyiség általános fejlesztése, az etikai és az esztétikai normák megismertetése, gyakorlásukhoz terep biztosítása is célunk és fontos feladatunk.

Rendesen a nevelés horizontja távoli, ezzel szemben a mai nevelés sajnos a mának szól. Sok esetben vonzó jövőképet súlyos problémák miatt nem láthatjuk, a személyiségfejlesztés nemes feladata előtt napi problémák feloldását, hiányosságok pótlását, vagy veszélyek elhárítását kell megoldani. Nem jó, ha az iskola közvetlenül a munka-erőpiacnak dolgozik, mert a piac gyorsan változik. A piaci szféra rendel és visszavon. Az iskolának minél teljesebb, szuverén személyiséget kell nevelni, aki meg tudja találnia helyét a világban.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet, és A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletnek megfelelően iskolánkban megszervezzük a tanulók közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.

A közösségi szolgálat a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, és az ily módon szerzett tudásukat életük során hasznosíthassák.

2.) Alapelvek:

Az iskola mint társadalmi szervezet kiemelt figyelmet fordít:

- a társadalmi munkamegosztásra való optimális felkészítésre;
- a társadalmi mobilitás egyéni lehetőségeihez való igazodásra;
- az életesélyek közti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdésére,
- a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítésére a tudás társadalmilag kevésbé egyenlőtlen elosztásának segítségével;
- a tanulók személyiségének, képességeinek a lehető legsokoldalúbb, legszínvonalasabb fejlesztésére a családdal karöltve;
- a megelőzésre (drogprevenció, bűnözés, stb.)

Iskolánk „nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem”, intézményünknek „vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia”.

3.) Iskolai célok (összhangban a pedagógiai hitvallással)

a) Az intézmény egészére vonatkozó célok:

- érett, stabil, autonóm személyiségként jussanak el a felnőttkor küszöbére;
- legyenek birtokában azoknak a szociális képességeknek, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy etikusan társas egyénekké válhassanak;
- rendelkezzenek a felelős állampolgárrá váláshoz szükséges ismeretekkel, készségekkel és képességekkel, ezért törekedni kell arra, hogy a tanulók:
- képesek legyenek egészséges emberi kapcsolatok kialakítására, valamint a családi értékek megteremtésére és megőrzésére;
- megbecsüljék elődeik és kortársaik munkáját;
- nyitottak legyenek a világ, a haza, a társadalom aktuális kérdései iránt;
- képesek legyenek a demokrácia megteremtésére és működtetésére;
- törődjenek szűkebb és tágabb környezetük védelmével;
- felelősségteljes magatartást tanúsítsanak az élet minden területén;
- el kell érni, hogy tanulóink képesek legyenek:
- eligazodni a művészet, a tudomány és a kultúra különféle területein;
- az általános szakmai műveltség elsajátítására és felhasználására, valamint ennek birtokában a gyorsan változó termelési követelmények között munkakör betöltésére, mobilizálható, konvertálható ismeretek elsajátítására;
- megfelelő tanulási stratégiák elsajátítására a felsőfokú tanulmányaik megalapozásához.

b) Nem az intézmény egészére vonatkozó célok:

A kollégiumra vonatkoztatva az adott helyzethez, életkori sajátosságokhoz igazodó csoportok (vegyes, ill. homogén, évfolyam - specifikus) kialakítása.

c) A sikeresség kritériumai:

- Az iskolavezetés és a nevelőtestület megfelelő szakmai felkészültsége,
- a tárgyi feltételek biztosítása,
- a megfelelő finanszírozás együttesen teszik lehetővé a célok sikeres megvalósítását.
- folyamatos továbbképzés

d) A célok teljesülésének elemzése:

Az elemzés következő szempontok figyelembe vételével történik:

- a belső nevelési - oktatási feladatok szakszerű ellátásának színvonala;
- a versenyekre való felkészítés és annak eredményessége;
- az érettségire, szakmai vizsgákra és a felsőfokú továbbtanulásra való felkészítés,
- a fenntartóval való permanens kapcsolattartás.

IV. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Nevelőtestületünk törekszik magas színvonalú pedagógiai munkát végezni, a tanulók testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez megfelelő feltételeket nyújtani. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel. A nevelőtestületünk kötelessége különösen, hogy gondoskodjon a tanulók testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelmükről, személyiségük fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse; nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segítse a tanuló képességének, tehetségének kibontakoztatását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkózását tanulótársaihoz. Az eredményesség elemi feltétele azonban a tanuló befogadó szándéka, a képességeihez megfelelően végzett munka. A tanulási folyamat igényli a legtöbb időt, közben persze lehetőséget kínálva arra, hogy a tananyagban felhalmozott tudáson túl annak erkölcsi tartalma, érzelmi üzenete hasson a fejlődő személyiségre, kialakítva a felelős „írástudó” értelmiségi személyiség jellegzetes karakterét.

A tanítási órán kívül is találunk jelentős számban olyan tevékenységet, mely alkalmas a tanulók személyiségjegyeinek mélyebb megismerésére, az iskola által preferált értelmi és érzelmi viszonyulások, kapcsolatok megerősítésére.

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítésekor a diákok saját élményeken keresztül szereznek új ismereteket, miközben a tevékenységeken keresztül számos kompetenciájuk fejlődik.

Az iskolai keretek között sikertelenebbül teljesítők számára siker megélésének a lehetőségét nyújthatja.

A közösségi szolgálat legfőbb személyiségfejlesztési feladatai: az önismeret, a személyes és társadalmi felelősségvállalás, a szociális érzékenység, az érzelmi intelligencia, az empátia, a konfliktuskezelés és az együttműködés képességének a fejlesztése.

V. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, tagintézményünk hagyomány rendszere

Az iskola, a kollégium felelős a tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek értelmében nevelőtestületünk a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját. A tanulóink érvényesülése a jövőben nem képzelhető el társadalmi normák (törvények, elvárások, szokások) ismerete

nélkül. Nem elég ismerni a külső feltételként működő normákat, de az eredményes ténykedéshez nélkülözhetetlen magatartás, viselkedés formáit gyakorolni is kell.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíthassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartására. (KT. 19. §)

Intézményünk hagyományrendszere segítségével nevelőtestületünk arra törekszik, hogy maximálisan segítse tanulóink közösségi emberré válását, valamint felkészítse diákjainkat a valódi életre, családtervezésre.

Az iskola erre a gyakorlatra kiválóan alkalmas terep: a tanulók hasonló életkora és közel azonos élethelyzete lehetővé teszi, hogy a tanuláson kívül a szabadidős programokban iskolán kívüli egyéb tevékenységben szoros és hasznos együttműködés alakuljon ki. Az iskola legtermészetesebb közössége az osztály. Az osztály életét – az iskola rendjét meghatározó kereteken belül – a diákbizottság bevonásával az osztályfőnök szervezi.

Elemi közösségek a nyelvi csoportok, tagozatok tevékenységi körök, sportszervezetek, stb...

Mindezek terepet jelentenek az iskola által preferált magatartásformák, viselkedésminták, egyéni reakciók és közös állásfoglalások gyakorlásának, amelyek nélkül – pusztán verbális üzenettel a várt hatást nem lehet elérni.

A közösségek éltető ereje az azonos cél, a közösen megfogalmazott és elfogadott értékrend, az ebből fakadó feladatok, az eredményességet kísérő közös siker.

Az iskolai közösségi szolgálat egyik célja a szociális, társadalmi érzékenyítés. A végzett tevékenységek a helyi közösségek javát szolgálják, hozzásegítik a tanulókat egy közösségen belül a felelősségvállaláshoz másokért, az önkéntesség megéléséhez, a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakításához. A tanulók megismerik ezeknek a csoportoknak, közösségeknek a sajátos élethelyzetét. A közösségi szolgálat hozzájárulhat a pályaaorientáció alakításához és a közösségi szerepek elsajátításához a tágabb közösségért (iskola, helyi közösség, lakóhely) végzett önkéntes munka lehetőségének biztosításával.

VI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmező rendelkezések 4.§ (13) pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

a) Fent nevezett törvény 4.§ (25) pontja szerint **sajátos nevelési igényű gyermek**, tanuló:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Továbbá **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek**, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az:

a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

b) hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § (1) pontja alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.”

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátására vonatkozó szabályozás főbb változásai

I. Változások a megnevezésekben, meghatározásokban

I/1. Az Nkt. 4. § 23. pontja alapján **változik a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló körének megnevezése:**

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a **különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló**, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”.

2012. szeptember elsejétől **megszűnik** tehát a „megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermek, tanuló” megnevezés, ezzel együtt az e körbe soroltak két alcsoportra - „**SNI-a; SNI-b**”- történő bontásának kötelezettsége mind a sajátos nevelési

igényt megállapító szakértői vélemények készítése, mind a tanulók ellátása során. Az Nkt, hatályba lépésétől a tanulói kör megnevezése: egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar).

Az Nkt. az átmeneti rendelkezésben – Nkt. 96. § (8) – (9) bekezdés - biztosítja a kellő időt arra, hogy az intézmények alapító okirataiban, a gyermekek, tanulók szakértői véleményében az új szabályozás átvezetésre kerüljön, mindezt úgy, hogy többletfeladatot nem ró a végrehajtásra kötelezettekre. Az intézmények alapító okiratainak minden intézményre vonatkozó kötelező felülvizsgálatának határidejéig [Nkt. 97. § (4)] – 2012. december 31-ig – az alapító okiratokban, a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló szakértői véleményében a gyermek, a tanuló következő felülvizsgálatáig, de legkésőbb 2015. szeptember 1-ig a korábbi elnevezések használata is jogszerű, azokon a pszichés fejlődési zavar is érteni kell.

A beilleszkedési, tanulási magatartási nehézségekkel összefüggő, ill. sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A **beilleszkedési, magatartási** problémák iskolánkban viszonylag ritkán fordulnak elő. Többnyire a később hozzánk kerülő tanulóknak van átmeneti gondjuk, amit legtöbbször osztálykeretekben meg lehet oldani. A megoldáshoz az együttműködő szülők és a diákvezetők sok segítséget nyújthatnak.

„A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő rehabilitációs célú foglalkoztatásra jogosult. A rehabilitációs célú foglalkoztatás, a nevelési tanácsadás, ... az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg. Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.”

A korosztályra jellemző, természetesnek tekinthető lelki gondokat tudjuk kezelni. Az intézményben egészségfejlesztő, mentálhigiénés pedagógus szakember áll a tanulók rendelkezésére. Az iskolai lehetőségeket meghaladókhoz külső segítséget veszünk igénybe. (Iskolaorvos, pszichológus, szakorvosi hálózat.)

Iskolánkban a gyermek- és ifjúságvédelemi feladatokat 1 pedagógus látja el az igazgató megbízása alapján. Az iskola vezetéséből az igazgatóhelyetttessel áll kapcsolatban, a Kormányhivatalból pedig a gyámügyi előadóval. A GYIF közvetlen segítői az osztályfőnökök. Ők a gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok megvalósítói. Az év eleji felmérést az egész éven át tartó munka követi, mely anyagi és tárgyi, valamint pedagógiai segítségadásra bontható.

A **tanulási nehézségekkel** összefüggő pedagógiai tevékenységekre a szakközépiskolai és időnként a szakmai képzéseink során is szükség van. Az ilyen problémákkal küzdő tanulóink segítésére az alábbi tevékenységek közül tudunk választani:

- kapcsolattartás az általános iskolákkal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, foglalkozások,
- differenciált oktatási módszerek alkalmazása,
- individuális nevelési módszerek alkalmazása,

- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a családlátogatások, a szociális háttér megismerése,
- kapcsolattartás segítő szakemberekkel (pszichológus, szakorvos),
- szakértői vélemény alapján a tanuló

a) egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesíthető az értékelés, minősítés alól,

b) az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett - a vizsgaszabályzatban megjelölt módon - másik tantárgyat választhat,

c) az érettségi, osztályozó, különbözeti és javítóvizsgákon számára hosszabb felkészülési időt biztosítunk, írásbeli esetén lehetővé tesszük az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (pl. számítógép) használatát, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását,

d) a tanuló tanulmányait magántanulóként folytathatja.

Ha a tanuló tanulmányait szakértői vélemény alapján magántanulóként folytatja, a vonatkozó törvényi háttér az irányadó az eljárási rendben.

Felnőttképzéseink során is előfordulhat, hogy a tanulónak nem alkalmas az adott tanulási időszak tanulmányai folytatására, vagy befejezésére (terhesség, hosszabb betegség, családi problémák, munkahelyi gondok, stb. miatt). Ebben az esetben alkalmazott eljárásaink:

- a felnőttképzés területén magántanulói státusz biztosítása,
- egyéni tanulási terv készítése,
- lassúbb haladási ütem (a moduláris szerkezet adta lehetőség: későbbi bekapcsolódás a modul tanulásába egy másik képzési ciklusban, a már meglévő ismeretek beszámítása) biztosítása.

Anyagi és tárgyi segélyezési formák

- étkezési hozzájárulás;
- tankönyvvásárlási segély;
- rendszeres és rendkívüli nevelési segélyre történő javaslattétel.

Pedagógiai segítség formái

- egészségmegőrző, fejlesztő program;
- személyiségközpontú, a bizalom csatornáján át működő megelőző és esetenként kezelő tevékenység;
- kapcsolattartás segítő szakemberekkel (orvos, pszichológus, kortárs segítő csoportok);
- beszélgetés a gyerekekkel, szülőkkel;
- veszélyeztetett helyzetű gyerekek életútjának nyomon követése, adódó problémák kezelése.

A tevékenységi kör bővíthető, illetve szűkíthető a tagintézményben levő veszélyeztetett gyerekek arányától függően.

A szemléletformálás a következő fórumokon valósulhat meg:

- szülői értekezlet
- nevelőtestületi értekezlet
- diákönkormányzat
- SZMK.

„Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló szakértői vélemény alapján

- tanulmányait magántanulóként folytatja,

illetve

- a szülő otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségnek, az önkormányzati feladatellátás keretében, a szakértői véleményben megjelölt szakember biztosításáról – külön jogszabályban meghatározottak szerint – az iskolának, a fejlesztő felkészítést nyújtó, illetve a szakértői véleményt készítő intézménynek kell gondoskodnia.

Nagyon fontos, hogy az iskola és a kollégium életében kiemelkedő helyen szerepeljen a gyermekvédelem.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A társadalom működőképessége és fejlettségi szintje attól függ, mennyire sikerül a családban és az iskolában a gyerekek szakmai képességeit és erkölcsi tulajdonságait fejleszteni. A szülők mellett a nevelőtestület felelőssége is hangsúlyozott az egész munkafolyamatban, hiszen ezáltal fejlődik a tanulóink kreativitása, problémamegoldása. Tanáraink az átfogó ismeretek birtokában irányítják, ill. segítik a tanulókat az egyéni fejlődésben. A gyerekeket erősebben motiválja, ha minél aktívabban részt vehetnek a tananyag tanulmányozásában és a megismerés új formáiban. Így érvényesülhet az interaktivitás, a választás szabadsága, és mindez egyúttal erősíti az önbizalmukat, önállóságukat. Azzal foglalkozhatnak, abban alkothatnak, amihez értenek, közben pedig sikeresen valósítják meg önmagukat.

Feladatunk, hogy a gyerekek azon a területen is megkapják a támogatást, amelyen önálló alkotásra képesek. Fontosnak tartjuk a tartalmi és oktatás-módszertani fejlesztést, szorgalmazzuk, támogatjuk az újszerű oktatásszervezési formákat (pl.: csoportmunka, projektmunka), vagy a multimédia alkalmazását az oktatás különböző területein.

1. A tanórai (kötelező és választható) foglalkozások keretében nyújtott szolgáltatásaink

a.) a szolgáltatás(ok) megnevezése

- tanítási órák

- tanulmányi kirándulások

b.) az igénybe vételre kötelezettek köre (csoportok, személyek):

- iskolánk valamennyi tanulója (kivételt képeznek azok a tanulók, akik hivatalos igazolással rendelkeznek és felmentést kapnak, vagy akik egyéni tanrend szerint tanulnak/tanulhatnak)

- csoportbontásban tanulnak: - nyelvi

- matematika

- számítástechnikai-informatika

- információkezelés (gépírás)

- testnevelés órákon

- felkészítő órák emelt szintű érettségire

- csoportbontás a két tanítási nyelvű osztályokban:

- célnyelv
- második idegen nyelv
- informatika
- információkezelés (gépírás)
- testnevelés
- matematika (célnyelven)
- földrajz
- gazdasági környezetünk
- marketing ismeretek
- célnyelvi országos civilizációs ismeretei órákon
- felkészítő emelt szintű érettségire

2. Tanórán kívüli foglalkozások keretében nyújtott szolgáltatásaink

Ezeknek a szolgáltatásoknak kell szolgálnia az érdeklődő és a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatását, fejlesztését, előrejutását, sikerélmények kialakítását, mindezt a NAT-nak megfelelően. Iskolánkban jelenleg működő szolgáltatások:

Magyar nyelv és irodalom:

- OKTV versenyekre egyéni felkészülés
- szépkiejtési, helyesírási versenyek
- vers- és prózamondó versenyek

Történelem:

- OKTV versenyekre egyéni felkészülés
- megyei versenyek
- egyéb versenyek

Matematika:

- OKTV versenyekre egyéni felkészülés
- szakkörök
- versenyekre felkészítés

Fizika, kémia, biológia:

- tanulmányi versenyek

Idegen nyelv:

- OKTV versenyekre egyéni felkészülés
- fordító versenyek
- egyéb versenyek

Informatika:

- számítástechnikai szakkör

Testnevelés, sport:

- tehetséges gyerekek számára szakköri foglalkozások (kézilabda, kosárlabda, aerobics)
- házi versenyek, iskolák közötti városi, megyei verseny

Szakmai tárgyak:

- SZÉTV (ÁSZÉV) versenyre való felkészítés
- egyéb szakmai versenyre való felkészítés

Egyéb tevékenységek:

Mindaz, ami a szigorúan vett tanítási-tanulási folyamaton kívül esik:

- teremlabdarúgás, aerobics, asztalitenisz, sakk, stb.
- kondicionáló terem használata
- a könyvtár használata
- diákklub megteremtése
- színházlátogatás
- drámakör
- iskolai, kollégiumi házimozi
- „Érdekes találkozások” (ismert emberek meghívása)
- üzemlátogatások
- kiállítások megtekintése
- ünnepi műsorok
- hagyományos iskolai ünnepek szervezése
- nemzeti ünnepekről való megemlékezés
- iskolabál
- szalagavató
- első gyerekek beilleszkedésének segítése (iskolai, kollégiumi szinten)
- Gólyabál
- „Öreg diákokkal” való kapcsolattartás
- az idegen nyelvet tanulóknak a külföldi nyelvtanulás és cserekapcsolatok biztosítása
- Internet-elérhetőség biztosítása a könyvtárban, a kollégiumban, a zsibongóban és a meghatározott időpontokban erre a célra kijelölt géptermekekben.

VII. Az iskola gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenysége

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatait a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv., az ezt módosító 2002. évi IX. tv. és a 2003. évi IV. tv., valamint a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 20/2012. EMMI rendelet alapvetően meghatározzák.

„A gyermek nevelése elsősorban a család feladata és kötelessége is.” Ebben segítségére lehet: az állam, önkormányzat, iskola.

Intézményünk alapvető feladatának tekinti a gyermek- és ifjúságvédelem ellátását, a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárását, és pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzését, ellensúlyozását. A gyermekvédelmi törvénnyel összhangban iskolánk minden lehető eszközzel segítséget nyújt a szülőknek ahhoz, hogy gyermekével megfelelően foglalkozhasson, és eleget tegyen a közoktatásról szóló törvényben meghatározott kötelezettségének.

Az ifjúság szociális válsághordozó. A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és iskolai hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési

problémák miatt növekszik a feszültség, és csökken a feszültségtűrő képesség, ami otthon érezteti hatását, és leggyakrabban a gyerekeken vezetődik le. Ezek káros hatása az iskolákban a gyerekek teljesítmény-, viselkedés- és kapcsolat-zavarainak formájában jelenik meg. Mivel a gyermek életének jelentős részét az iskolában tölti, az iskolás gyermek problémái itt érzékelhetők először.

A intézményünk segítségadását és feladatát pedagógiai és anyagi, tárgyi formákban lehet meghatározni.

a) Pedagógiai segítség formái:

- a veszélyeztetett, ill. hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartása;
- a gyermek személyiségének, családi hátterének, környezetének, baráti és kortársi kapcsolatainak megismerése;
- szükség esetén közreműködés a veszélyeztető tényezők megelőzésében, feltárásában, lehetőségekhez mérten a megszüntetésében;
- kapcsolattartás a szülőkkel, gondviselőkkel, nevelőszülőkkel, kollégiumi nevelőkkel;
- indokolt esetben családlátogatás;
- lehetőség biztosítása a tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatására, a tanórán kívüli korrepetálásra;
- pályaaorientáció segítése;
- prevenciós programok szervezése;
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelemmel kísérése és erről a nevelőtestület tájékoztatása, lehetőség szerint pályáztatás;
- kapcsolattartás a következő intézményen belüli és kívüli szervezetekkel:
  - diákönkormányzat
  - iskolaszék, szülői munkaközösség
  - az iskola alapítványának kuratóriuma
  - Megyei Gyámhivatalban működő gyermekjogi képviselő
  - Nevelési Tanácsadó
  - Szociális Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat
  - Családsegítő Központ
  - Önkormányzat Népjóléti Iroda
  - Nagycsaládosok Egyesülete és más civil szervezetek
  - egészségügyi intézmények (védőnő, gyermek-ideggondozó, gyermekpszichiáter, ÁNTSZ)
  - Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Bünt megelőzési Alosztály

b) Anyagi és tárgyi segítség formái:

- rendszeres vagy rendkívüli nevelési segélyre történő javaslattevés és támogatás
- egyéb segélyek kezdeményezése (menza, kollégium, tankönyv stb.)

A tevékenységi kör bővíthető, illetve szűkíthető az intézményben levő veszélyeztetett gyerekek arányától függően.

A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, pedagógus és nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozójának feladata.

A közvetlen feladatok ellátását a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi szoros együttműködésben az osztályfőnökökkel és az iskola vezetéséből a nevelési-oktatási feladatokért felelős igazgatóhelyetttessel. Valamennyi feladat ellátása és megszervezése az igazgató felügyelete és irányítása mellett történik.

Gyermek, ifjúságvédelmi feladatok ellátásának szabályozása a Kecskeméti SZC gróf Károlyi Sándor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiumában

1.Törvényi háttér:

- 1997. XXXI. tv. (Gyvt.)
- a fenti rendeletet módosító 11/2010. (X.6.) NEFMI rendelet
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről
- a fenti törvényt módosító 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- 2002. évi IX. törvény (1997. évi törvény módosítása)
- 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A 2007. évi LXXXVII. törvény (az 1993. évi törvény módosítása)
- A szociális- és gyermekvédelmi törvény 2011. júliusi módosítása
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 20/2012. EMMI rendelet

2. Az ifjúságvédelmi munka területei:

2.1.Információk szerzése,cseréje

- A veszélyeztetett tanulók felmérése, nyilvántartása az e-napló segítségével.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, fogadóóra kijelölése.
- Kapcsolattartás a külső szervezetekkel.
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel.
- Kapcsolattartás a gyógypedagógussal, iskolaorvossal, védőnővel.
-

2.2.. Segítségadás,intézkedés

- 1 igazolatlan mulasztás esetén felszólítás a szülőnek.
- 10 igazolatlan mulasztás esetén felszólítás a szülőnek, a jegyző, a Gyermekjóléti Szolgálat és a Kormányhivatal Általános Szabálysértési Hatóság értesítése.
- Külső szervezetek kérésére környezettanulmány elkészítése.
- Együttműködés a Gyámhatósággal, Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén segítség kérése.
- A veszélyeztetett tanulók figyelemmel kísérése.

- Együttműködés a családdal.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén felhívni a figyelmet a gyermekvédelmi támogatásra.
- Prevenció, amennyiben felmerül a veszélyeztetettség.

3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása / szervezése:

3.1. Az igazgató feladatai

- Biztosítja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételeket.
- Közreműködik a diákok veszélyeztetettségének megelőzésében, csatlakozik az ehhez szükséges programokhoz.
- Amennyiben a probléma pedagógiai eszközökkel nem megoldható, külső segítséget kér az illetékes szervektől.
- Tanévkezdéskor tájékoztatja a szülőket a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy hogyan és mikor léphetnek vele kapcsolatba.

3.2. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai

- Koordinálja az intézményben zajló gyermek- és ifjúságvédelmi munkát. Segíti az osztályfőnököket, az iskola pedagógusait ifjúságvédelmi feladataik ellátásában.
- Tartja, illetve szükség esetén felveszi a kapcsolatot a külső szervezetek (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyámhatóság, Szociális Osztály, jegyző, Nevelési Tanácsadó, Rendőrség) képviselőivel.
- A tanév folyamán figyelemmel kíséri a veszélyeztetett diákokat.
- Gyermekbántalmazás, illetve egyéb, pedagógiai eszközökkel nem megoldható esetekben kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot, felkérésre részt vesz az eset megbeszélésén.
- Az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó legfontosabb intézmények elérhetőségeit.
- Amennyiben tanköteles tanuló nem vesz részt az oktatásban, megteszi a szükséges intézkedéseket.
- A pedagógusok, szülők, tanulók jelzésére, vagy a velük folytatott beszélgetés alapján megismert a családi környezetet.

3.3. Az osztályfőnök feladatai

- A veszélyeztetett tanulók nyomon követése, folyamatos egyeztetés az ifjúságvédelmi felelőssel.
- Az hiányzások nyomon követése, az igazolatlanul mulasztó tanulókról jelzés az ifjúságvédelmi felelős felé.

- A tanév elején a veszélyeztetett tanulók kiszűrése.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, a törekvés a veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos pedagógiai problémák megoldására.
- A veszélyeztetett tanulók (és lehetőleg minden tanuló) érdeklődési körének, képességeinek, szociális háttérének megismerése, a változások jelzése az ifjúságvédelmi felelős felé.
- Külső szervezet felkérése, pedagógiai értékelés készítése az adott szervezetnek.
- Pszichológus-szakszolgálat közvetítése.

3.4. A pedagógusok feladatai

- A veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, az átlagtól eltérő viselkedés, a veszélyeztetettségre utaló jelek jelzése az osztályfőnök felé.
- A veszélyeztetett tanulók nyomon követése, folyamatos egyeztetés az osztályfőnökkel, ifjúságvédelmi felelőssel.
- Az esetlegesen felmerülő, pedagógiai eszközökkel megoldható problémák megoldása.

VIII. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Iskolánkban három intézményesített program szolgálja a felzárkóztatást.

1. Egyéni tanácsadás - fogadóóra

Nem terápiás jellegű, segítő beszélgetés. A mentálhigiénés egyéni tanácsadás célja a konfliktushelyzetbe került tanulók segítése racionális döntéshozásukban és viselkedésük optimalizálásában. A konfliktushelyzetek gyakran tanulási kudarcokat jelentenek. A mentálhigiénés tanácsadás nem gyógyító, hanem tehermentesítő célú, tehát nem pszichoterápia, hanem segítő beszélgetés. A gyerekek a segítő beszélgetés segítségével további szakszolgálathoz irányíthatók.

Feladatunk azoknak a tanulóknak a kiszűrése, akik ezen segítő szolgáltatás igénybevétele felé terelhetők. Ebben osztályfőnökök, szaktanárok működnek együtt. A segítő beszélgetést egészségfejlesztő mentálhigiénikus tartja.

2. Tanulás-módszertani órák osztályfőnöki óra keretében

A tantestület előtérbe helyezi a diákok tanulás-módszertani készségeinek, kultúrájának fejlesztését. Az osztályfőnöki órák keretében helyet kap a tanulásmódszertan tanítása a 9-12. évfolyamokon.

Célunk:

- a tanulók tanuláshoz való viszonyának pozitív irányú áthangolása
- a tanulási szokások megformálása
- a tanulók megismertetése a tanulási módszerek sokféleségével, melyekből egyéni

adottságaiknak, képességeiknek megfelelően választhatnak

A témák évfolyamokra, illetve osztályokra bontva kerülnek feldolgozásra, egy kidolgozott tematika szerint.

A tanulást, a szellemi munka módszertanát tanítva (tanulva) törekszünk a személyiség egészére pozitív hatást gyakorolni.

3. Szaktárgyi felzárkóztatások (korrepetálások)

Igény szerint szervezzük meg valamennyi évfolyamon matematikából, magyar nyelvből és történelemből. A tanévkezdéskor az első hónapban szűrjük ki azokat a tanulókat, akik az előírt tantervi követelményeknek önállóan csak nehezen tudnak megfelelni. A felzárkóztató foglalkozásra javasolt tanulókat és szüleiket tájékoztatjuk a lehetőségről. A felzárkóztatásra kéthetente egy-egy órát biztosítunk évfolyamonként. Fizikából és kémiából a nehezebb témakörökhöz kapcsolódóan illesztünk be 1-2 órát, ha ezt a tananyag sikeres feldolgozása megköveteli.

IX. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Nevelőtestületünk tanulóink oktatása során különösen odafigyel, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön. A Nkt.-ban leírtak alapján iskolánkban, kollégiumunkban alapszolgáltatásként a tanulók számára ingyenesen biztosított a tanórai és tanórán kívüli foglalkozás, a mindennapos testedzés, a rendszeres egészségügyi felügyelet, a tanítás kezdete előtti és az étkezés alatti felügyelet, továbbá az iskolában, kollégiumban térítési díjfizetési kötelezettség mellett biztosított a tanórai és kollégiumi foglalkozás.

Iskolánkban különböző formái vannak a fokozottan szociális hátrányokkal vagy veszélyeztetett gyerekekre való odafigyelésnek, támogatásnak (az iskolai alapítványon keresztül), intézményünk különösen odafigyel, hogy a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók diáktársaihoz való felzárkóztatását segítse.

A fokozottan szociálisan érzékeny vagy veszélyeztetett gyerekekre való odafigyelés, támogatásuk (az iskola mellett működő alapítványon keresztül):

- rendszeres szociális segély,
- ösztöndíj,
- étkezési, kollégiumi térítésekhez való hozzájárulás,
- kapcsolattartás a szülővel, gyámhatósággal,
- tankönyvtámogatás,
- nyelvvizsgadíjak, nyelvtanfolyamok támogatása,
- esetenkénti ajándécsomagok eljuttatása a családokhoz,
- az ifjúságot érintő, napjainkban előtérbe kerülő fertőző járványokról tájékoztatás,
- tájékoztató előadások, szűrővizsgálatok, ajánlott védőoltások szervezése,
- a menzai adagok minőségének és mennyiségének állandó ellenőrzése.

X. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az intézmény személyi, tárgyi és dologi feltételei:

a) Személyi feltételek

Iskolánk tanárai hivatásukat vállaló pedagógusok, akik tanítványaiktól is elvárják, hogy saját szerepüket vállalják, tehát középiskolásokhoz méltóan éljenek, viselkedjenek és tanuljanak.

A feladatok ellátásához szükséges kereteket iskolánkban a szülők, a pedagógusok és a tanulók által közösen kialakított mindhárom szereplő által ismert és elfogadott elvek és eljárások összessége biztosítja. Az iskolában megfogalmazott célok és a hozzá kapcsolódó elvégezendő feladatok a tanulók boldogulását hivatottak biztosítani, teljesítve egyben a Kecskeméti Szakképzési Centrum elvárásait, az állam törvényi előírásait. A követelmények rendszerét az iskola fennállása óta felhalmozódott pedagógiai tapasztalat alapozza meg, és egyben igazolja annak helyességét. Ennek a követelményrendszernek iskolánk akkor felel meg, ha szakmailag igényes, sokszínű, de elvárásaiban következetes nevelőiskola marad.

Ezen alapelveknek nem mond ellen, sőt jelentős energiákat szabadít fel a Házi rendben felsorolt diákjogok biztosítása. A megfogalmazott tanulói kötelezettségek a közvetített értékek elfogadását célozzák és hangsúlyozzák, kötelezve iskolánk tanulóit a tanulási folyamatban való aktív közreműködésre, a szocializáció normáinak alkalmazását személyekhez és dologi értékekhez fűződő iskolai kapcsolatukban. Az eredményes tevékenység feltétele a munka megszervezése, amely tekintettel van az iskola személyi és tárgyi feltételeire, de figyelembe veszi a tanulók teherbírását és egyéb jogos kívánságait. Iskolánk tehát színvonalas szakmai munkát és emberséges, demokratikus légkört ígér.

A közvetítendő tananyagot a tantárgyi programok rögzítik.

A tananyag kiválasztásának meghatározó szempontjai:

- a NAT és az engedélyezett (világbankos) tantervek előírásai
- az érettségi követelményrendszer
- a felsőfokú felvételik és tanulmányok követelményei
- az iskola nevelőtestületének pedagógiai tapasztalata.

b) Tárgyi feltételek

Tantermek száma összesen: 41 db

Férőhelyek száma: 782 fő

Számítógépes termek száma összesen: 5 db

Férőhelyek száma: 138 fő

Ebből: 1 db Taniroda: 40 férőhelyes (összeköttetés a stúdióval) 13. terem

Stúdió: rádió és video

Természettudományi és környezetvédelmi laboratórium: 32 férőhelyes demonstrációs laboratórium.

Könyvtár: 14.796 kötet, ebből szakmai könyv: 9986 kötet; idegen nyelvi állomány: 2180 kötet, elektronikus hordozó (CD, kazetta, stb.) 736 db.

Nagyelőadó: 94 férőhelyes (140 férőhelyre bővíthető)
Irodák száma: 10 db

Tornaterem: 120 m² (500 férőhelyes előadóteremmé átalakítható)
Klubhelyiség: 40 férőhelyes
Konyha: 400 adagos
Ebédlő: 75 férőhelyes
Aula: 2 db
Főbejárat + porta: 2 db (Konferencia, előadás esetén külön bejárat biztosítható)
Kollégium: 92 férőhelyes (4 ágyas szobák)
Szabad kapacitás: egész évben péntek és szombat éjszaka
középiskolai iskolaszünetekben: minden nap
Tanboltok száma: 1 db

Kommunikációs és számítástechnikai háttér:

Telefonvonalak száma: 4 db (ebből 1 fax)
Telefonközpont: 30 mellékes kiépítés (23 mellék van használatban)
Iskolarádió: kiépített rádióhálózat az iskola épületeiben és a kollégiumban dallamcsengő használata.

Nagyképernyős televízió:	8 db
Videolejátszó:	14 db
Videokamera:	5 db
Video projektor:	1 db
Írásvetítő.	9 db
Projektor:	17 db
Hangosító berendezés:	17 db
Fénymásoló:	8 db
Számítógép összesen:	160 db + tartozékok
Notebook:	89 db
Szerver:	7 db
CD író:	3 db
Szkenner:	5 db
Digitális fényképezőgép:	2 db
Fénymikroszkóp:	1 db
Sztereómikroszkóp:	1 db
Flexibilis kamera:	1 db
Nyomtató:	13 db
Interaktív tábla:	8 db

Kiépített rendszerek:

Zárt láncú, saját központú rádiórendszer, csengető rendszerrel együtt.
Számítógép-hálózat: UTP csillag helyi hálózat 3 kiszolgálóval. Az operációs rendszer Windows Server verziójú 200 munkahelyes lehetőséggel.
Vezeték nélküli hálózat (WI-FI).

Gyakorlóiroda

- 1.) A szakmai gyakorlati oktatás feltételeként az iskola rendelkezik tanirodával és számítógéptermekekkel.
A tanirodai munkahelyek kialakítása a szakképesítésekhez szükséges munkaterületek szerint történt.
- 2.) A szakképző évfolyamokon a követelményekben előírt szakmai gyakorlatok teljesítése - együttműködési megállapodások alapján - gazdálkodó szervezeteknél, intézményeknél történik.

XI. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Iskolánk a nevelés alapfeltételének tekinti a szülőkkel tartott kapcsolatot. A szülők véleményének összegzése, az álláspont képviselése a Szülői Munkaközösség (Szülői Képviselő) keretében szerveződik.

Az osztályok 3-3 fős választmányt jelölnek ki, akik az iskolai vezetőséget választanak. Az iskolai választmány összetétele igazodik az iskola szerkezetéhez, törekszenek a szülők arra, hogy minden évfolyam képviseltesse magát.

Az iskolai nevelőmunka irányítója, az osztályfőnök tartja a kapcsolatot a szülőkkel. Hivatalos ügyintézés, vagy vezetői intézkedést igénylő ügyekben bármelyik fél az iskola igazgatójához (helyetteseihez) fordul.

A szaktanárok és a nevelőtanárok a szülőkkel az Ellenőrző Könyv bejegyzéseivel, egyeztetett időben személyes megbeszélésen, szervezett körülmények között pedig a szülői értekezleteken és a fogadóórákon tartják a kapcsolatot.

A DÖK évek óta működik iskolánkban. Képviselői az iskola legaktívabb tanulói, ügyesen összefogják a diákságot. Saját Működési Szabályzatuk és éves munkatervük van. Rendszeresen tartanak gyűléseket, ahol az aktuális dolgokat és a diákság problémáit megbeszélik. Az iskola programjából komoly feladatokat vállalnak.

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Ezen együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség és szeretet.

- megvalósulási formái: - kölcsönös támogatás és a
- koordinált pedagógiai tevékenység,
- feltétele: - a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- őszinteség,
- eredménye: - a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán a kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formáit pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük:

1. A szülők részéről - a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:
  - aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
  - ötletnyújtás az előadások témáihoz,
  - őszinte véleménynyilvánítást,
  - együttműködő magatartást,
  - nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
  - családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
  - érdeklődő-segítő hozzáállást,
  - szponzori segítségnyújtást,

Iskolánk a tanulók helyes neveléséhez a következő tevékenységi formákat ajánlja

1. Iskolánk (pedagógus)- a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:
  - kollégiumi nyílt napok szervezése
  - rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
  - változatos témájú diákkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat, az egészséges életvitelt
  - előre tervezett szülői értekezletek, évente két alkalommal évfolyam szinten és osztályszinten,
  - rendkívüli szülői értekezletek,
  - fogadóórák, évente két alkalommal a teljes nevelőtestületnek, folyamatosan igény szerint a szaktanároknak
  - előadások szervezése - pszichológus
    - egészségügyi szakember (orvos, védőnő)
    - drogmegelőzésben jártas szakemberek meghívásával,
  - pályaválasztási tanácsadás,
  - közös rendezvények, bálók, ismerkedési estek, előadások, ünnepségek
2. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:
  - osztály-család közös hétvége túrázással egybekötve
  - nyári táborozás tanárok, szülők és diákok részvételével
  - közös rendezvények szervezése, évfolyam szinten szülők és a pedagógusok részvételével,
  - elektronikus napló, internetes hozzáférhetőségi lehetőséggel, folyamatos információcsere.
3. Az intézménynek /iskola és kollégium/ egy nevelőtestülete van.
A kollégium és az iskola egységes nevelési elveket vall, és ezeket a nevelőtestület (szaktanárok és kollégiumi tanárok) a mindennapokban naponta közösen valósítják meg a gyakorlatban.

Az együttműködés formái:

- Napi információcsere / hiányzás, érdemjegy, magatartás/ a szaktanárok és a kollégiumi csoportvezető tanár között.
- Közös szülői értekezletek, nevelési és osztályozó értekezletek, fogadóórák.
- Az iskolai oktatási-nevelési kérdéseket megbeszélő értekezleteken az érintett kollégiumi nevelők részvétele.
- Az osztályfőnöki munkaközösség ülésein részt vesz a kollégiumi munkaközösség vezetője.
- Az iskolai és kollégiumi rendezvényeken (pedagógus, tanuló) való közös közreműködés és részvétel.
- Az osztályfőnökök, szaktanárok rendszeres látogatása a kollégista tanulóiknál.

XII. Intézményünk kollégiumának pedagógiai programja a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltak alapján

Tartalomjegyzék

A., Bevezetés

1. A kollégiumi nevelőtestület pedagógiai hitvallása
2. Alapdokumentumok, amelyek alapján dolgozunk
3. A kollégium sajátos arculata – helyzetelemzés

B., A pedagógiai program tartalmi kidolgozása

I. A kollégium társadalmi szerepe

II. A kollégiumi nevelés

- a) célja
- b) alapelvei
- c) feladatai

III. A kollégium működése

- a) Személyi feltételek, elvárások
- b) Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban
- c) A kollégiumi élet megszervezése
- d) A kollégium kapcsolatrendszere

IV. A kollégiumi tevékenység szerkezete

- a) A kollégium által biztosítandó foglalkozások
  - a foglalkozás célja, tartalma szerint
  - a tanulói részvétel szerint
- b) A kollégiumi csoportfoglalkozások keretprogram terve a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint
  - A kollégiumi csoportfoglalkozások témakörei és az éves óraszámok

- A kollégiumi csoportfoglalkozások témaköreinek célja, feladata, javasolt tevékenysége, tartalma

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Média-tudatosságra nevelés

V. A kollégiumi nevelés eredményessége

A. Bevezetés

Az elmúlt néhány év alatt a közoktatási intézmények, így a kollégium társadalmi, oktatáspolitikai környezete is megváltozott, új követelmények léptek életbe, amelyekre az intézményeknek válaszolniuk kellett. A követelményeket a működés napi szintjére a közoktatási törvény és a Nemzeti Alaptanterv határozza meg, mivel megjelennek bennük azok a prioritások, melyek a nemzeti nevelés- és oktatáspolitikai, valamint az EU a tagországokra kötelező oktatáspolitikai határozataiban megfogalmaz. A kollégiumi alapprogram tartalmának frissítését, megújítását is ezen körülmények teszik indokoltá, hiszen igazodni kell a jelenkor oktatáspolitikai elvárásaihoz, szellemiségéhez, társadalmi kihívásaihoz. Kiemelt figyelmet érdemel a kompetenciaalapú fejlesztés követelménye.

Pedagógiai Programunkat az alapprogramban meghatározott alapelvekkel, nevelési célokkal, feladatokkal kapcsolatos új elvárások szerint alakítottuk át.

1. A kollégiumi nevelőtestület pedagógiai hitvallása

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos nevelésben résztvevő tanulókat.

Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széleskörű ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

A nevelőtanárok a szülőkkel és a tanulókkal közösen arra törekednek, hogy a kollégium minden lakójának második otthona legyen, amelyet családias, nyugodt, kiegyensúlyozott, bizalom és szeretetteljes légkör jellemez.

Hisszük és valljuk, hogy kollégiumunk olyan alkotó pedagógiai, emberi és szellemi környezet, amely alkalmas a folyamatos megújulásra, amelyben valamilyen fokon mindenki nevel mindenkit. Ahol pedagógiai programunk alkalmas arra, hogy a közösség fejlődése előidézze az egyén fejlődését, s az egyén fejlődése visszahasson, és az egész közösséget jobbra tegye.

Hiszünk abban, hogy olyan egyéni sajátosságokkal, jellemzőkkel, arculattal rendelkező egyedi kollégiumot tudunk működtetni, amely teljesíteni tudja a szülők és a benne résztvevők kívánságát is.

2. Alapdokumentumok, melyek alapján dolgozunk

- a.) a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- b.) Az emberi erőforrások miniszter 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelete a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- c.) 32/2012 (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- d.) 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- e.) 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtási rendelete

3. A kollégium sajátos arculata - helyzetelemzés

Kollégiumunk a szakgimnáziummal és szakközépiskolával közös igazgatású és fenntartású intézmény.

Rövid története: az ÁFEOSZ Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium jogelőd intézmény kollégiuma, amelyet a Szövetkezetek Országos Szövetsége – SZÖVOSZ – alapított, 1960-ban kezdte meg működését jelenlegi helyén. Kecskeméten a város szívében, mégis csendes, nyugodt kis utcában – ideális környezetben található.

Az 1973-as államosítás után Berkes Ferenc nevét vette fel. 1988-ban a városi önkormányzat az épületet felújította, korszerűsítette.

A SZÖVOSZ jogutódja, az ÁFEOSZ elnöksége 1991-ben az intézményt visszavásárolta azzal a céllal, hogy fenntartóként iskolakollégiummá fejlesztve kereskedelmi és közgazdasági végzettségű szakembereket képezzen, folyamatosan biztosítva a fogyasztási szövetkezetek középfokú és felsőfokú szakember utánpótlását.

A kollégium lakói az iskolánk, valamint Kecskemét város középiskoláinak 9-14. évfolyamos tanulói. A tanulók elhelyezése 4 ágyas szobákban történik. A jelenlegi tanulói létszám csökkenő tendenciát mutat, mint minden közoktatási intézményben. A kollégiumban folyamatos felügyeletet biztosítunk egész héten, amíg tanítás van.

B. A pedagógiai program tartalmi kidolgozása

I. A kollégium társadalmi szerepe

Iskolánk több tanulója igényli a kollégiumi elhelyezést, azonban az elmúlt években megnőtt azon diákok száma, akik - bár Kecskemét városától nem messze laknak - a mindennapi bejárás helyett a kollégiumi elhelyezést választják.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül biztosítja a minőségi tudáshoz történő hozzáférést. Így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkóztatásának segítésében.

A kollégium együttműködik az iskolával, figyelembe veszi annak pedagógiai célkitűzéseit. Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt.

Igény szerint szociális támogatásban részesítjük az arra rászorulókat – ebben a „Kecskeméti Szövetkezeti Iskoláért” Alapítvány nyújt segítséget.

II. A kollégiumi nevelés

a) **A kollégiumi nevelés célja** a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

b) Kollégiumi nevelésünk alapelvei

Az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése

Nevelőtestületünk minden tagja nem csak ismeri a gyermekeket megillető jogokat, hanem minden kollégista számára biztosítja is azokat. Tiszteletben tartjuk egyéniségüket, meggyőződésüket. Tanulóink élhetnek alapvető állampolgári jogaikkal. Érvényesítjük a tanuláshoz és a pihenéshez való jogukat és biztosítjuk ezekhez a nyugodt feltételeket, körülményeket.

A hátrányos helyzetű tanulókat feltérképezzük és segítünk helyzetük javításában. Anyagilag hátrányos tanulókon különböző segélyezési lehetőségek megkeresésével, az érzelmileg hátrányos tanulókon gyakori egyéni beszélgetéseken segítünk, de rendszeresen működik intézményünkben mentálhigiénés tanácsadás is szakember vezetésével.

Demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása

Nevelőtestületünk demokratikus és humanista elveket vall, melyeket napi munkájában is alkalmaz.

A különböző szabályzatok, a Házirend, Napirend kialakítása előtt kikérjük a kollégisták véleményét. A kollégium által meghirdetett foglalkozásokon választásuk szerint vesznek részt. A felelősök felkérésekor figyelembe vesszük egyéni képességüket, alkalmasságukat.

A tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség

Nevelőtestületünk felelősséget vállal minden gyermekért a kollégiumba való beérkezéstől az onnan való eltávozásig. Ha a kollégista időben nem érkezik vissza, vagy soron kívül akar hazautazni – mindig felvesszük a kapcsolatot a szülővel és csak a szülő kérésére vagy beleegyezésével járulunk hozzá a kollégium elhagyásához. A kimenő hosszabbítás nevelőtanári engedélyhez kötött. A kimenőre való távozást a kollégiumi eltávozási füzetbe írják be – így minden kollégista tartózkodási helyéről van információnk. A csoportvezető nevelők csoportjuk minden tanulóval szívesen foglalkoznak, figyelemmel kísérik minden tevékenységüket. Ismerik gondjaikat –segítik megoldásukat, együtt örülnek velük.

Intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógiai tevékenységben

Pedagógiai tevékenységünk során szakmai ismereteink bővítésére, módszertani kultúránk fejlesztésére törekszünk. Fontosnak tarjuk, hogy az általunk alkalmazott nevelési módszereknek domináns szerepe legyen a tanulók személyiségéhez igazodó nevelési elvek alkalmazásában.

Legyen iránymutató a pedagógus mintaadó személyisége.

Az alapvető erkölcsi normák betartása

A beérkező kollégistáink egy része még nem ismeri az alapvető erkölcsi normákat, illetve nem rendelkezik azokkal. Nevelőtestületünk feladata ezek megismertetése, elfogadtatása, illetve kialakítása – a mindennapi tevékenységek, a csoportos és egyéni beszélgetések, kollégiumi foglalkozások során, fokozatosan. Mindezt úgy tesszük, hogy kollégistáink elfogadják és életük szerves részévé válják az alapvető erkölcsi normák ismerete és alkalmazása.

Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele

Nevelőink figyelembe veszik az egyént, a többi személytől megkülönböztető sajátos, egyedi, önálló tulajdonságokat, amelyek a differenciált nevelés alapját képezik, valamint azokat az életkori sajátosságokat, miszerint az azonos életkorú egyének hasonló tulajdonságokkal is rendelkeznek.

Építés a tanulók öntevékenységére, önszerveződő képességére

Támogatjuk és segítjük kollégista tanulóink részvételét a Diákönkormányzat munkájában, hogy képesek legyenek vállalt feladataik megoldására. Olyan demokratikus magatartásra

kívánjuk tanulóinkat felkészíteni, ahol fontos szerepe van az önismeretnek, az egyéni aktivitásnak és felelősségnek.

Integrált nevelés

Az integráció egy oktatásszervezési forma, mely az ép és sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésre ad lehetőséget.

A szülőkkel és a kapcsolódó iskolával való konstruktív együttműködés

Először akkor találkozunk a szülővel, amikor gyermekével együtt érdeklődik az iskola és a kollégium iránt. Kérésükre megmutatjuk a kollégiumot: a szobákat és a közösségi helyiségeket.

Felvételük után a 9. évfolyamos kollégisták szülői értekezletén ismertetjük a kollégium célját, feladatait; mit adunk a kollégistáknak, mit várunk el tőlük és szüleiktől. Ugyanitt a szülők is elmondhatják kéréseiket, elvárásait. Együttműködésre kérjük őket.

A tanév során folyamatosan és rendszeresen találkozunk a szülőkkel szülői értekezletek, fogadó órák vagy látogatásaik alkalmával. Gond, probléma esetén behívjuk a szülőt elbeszélgetésre, ahol közösen keressük a megoldást. Ha ezeken az alkalmakon őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, annak jótékony hatása érződni fog mindennapi munkánkban. Az iskola és a kollégium épületegyüttese és a közös igazgatás eredményeként a kollégiumi nevelők közvetlen és élő kapcsolatot tartanak fenn az iskolában tanító szaktanárokkal és osztályfőnökökkel. Így a jelzések közvetlenek és gyorsak, elősegítik az iskola-kollégium oktató-nevelő munkájának eredményességét.

Nemzeti, nemzetiségi azonosságtudat tisztelőben tartása, fejlesztése

A különböző népcsoportokra jellemző jegyeket, tulajdonságokat megismertetjük. Azonosságtudatukat tisztelőben tartjuk. Arra törekszünk, hogy tanulóink legyenek nyitottak a különböző kultúrák iránt, tiszteljék más népek szokásait. Emellett azonban ne feledkezzenek meg saját népük kultúrájáról, szokásairól és hagyományaink ápolásáról.

c) A kollégiumi nevelés feladatai

A tanulási kultúra fejlesztése

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében lehetőséget biztosítunk a tanulószobai-, szilenciumi-, csoport- és tanulás módszertani foglalkozásokon arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket, a tanulási idő hatékony kihasználását. Kialakítjuk a tanulási kötelességtudatot, majd a belső igényként az életprogramjuk részévé váló tanulás szükségességét. Célunk, hogy a felvállalt feladataikat minőségi módon igyekezzenek elvégezni.

Motivációs tényezőket építünk be a tanulási folyamatba, melyek a diákokat hatékonyabb munkára ösztönzik (kötött és kötetlen tanulási idő-szabad szilenciumos kedvezmények).

Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése

Tanulóink különböző színvonalú általános iskolákból érkeznek. Az egyes tanulók között lényeges műveltségi, képességbeli, felkészültségi, neveltségi színvonalbeli különbségek kezelése, enyhítése vagy megszüntetése a kollégium feladata a középiskolával együttműködve. Folyamatos szaktanári segítséggel, a tanulási módszerek javításával, szaktárgyi felzárkóztató-, tanulási készségfejlesztő foglalkozások szervezésével mérsékelni tudjuk az esélykülönbségeket és biztosítani, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

Intézményünk képzési célja a felsőfokú (egyetemi, főiskolai) tanulmányokra felkészíteni tanulóinkat. Ezért a tehetséggondozással kiemelkedően kell foglalkoznunk. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a tehetséges tanulóink képességeiket továbbfejlesszék, tudásukat bővítsék. A kreatív, kiemelkedő képességű tanulókat minél nagyobb sikerek elérésére serkentjük. Ilyen jellegű foglalkozásokat a kollégium önállóan is szervez, de támaszkodunk, illetve bekapcsolódnak az iskola tehetséggondozó tevékenységébe. Jól felszerelt könyvtár olvasóteremmel, és számítógép használat internet hozzáféréssel áll a rendelkezésükre.

A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése

Kollégiumunk – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére. Kialakítjuk a kulturált viselkedés szabályait. Célunk, hogy képesek legyenek tárgyi és társas környezetük toleráns elfogadására. Elfogadtatjuk azokat a szabályokat, amelyek segítik saját és közösségük kulturált életvitelét. Megtanítjuk konfliktusaik kezelésének lehetőségeit; az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös tekintettel a nemzeti, etnikai, kisebbségi és vallási sajátosságokra. Felkészítjük diákjainkat a párkapcsolatuk kulturált kialakítására, a családi életre, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés

Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy az egészséges életmód nélkülözhetetlen saját céljaik megvalósításához. Nélkülözhetetlen a megfelelő életritmus, célszerű napirend, hetirend, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás a rendszeret belső igényné válása. Kulturális és sportolási lehetőségeivel – tornaterem, konditerem, sportpálya, asztalitenisz, TV, videó, házimozsi, könyvtár, Internet stb. – hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód minta kiválasztásához. Tudatosítjuk a szabadidő hasznos eltöltésének fontosságát testi-lelki egészségük védelmében. Környezettudatos magatartásra neveljük tanulóinkat, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt, életvitelükbe épüljön be a környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Az önismeret fejlesztése, a korszerű világkép kialakításának segítése

Alapvetően szükségesnek tartjuk az egyénre jellemző személyiségjegyek céltudatos megismerését. Kialakítjuk és fejlesztjük reális önismeretüket, folyamatos ellenőrzéssel és értékeléssel. Önbizalmukat pozitív értékeléssel erősítjük. Nemzetünk és az etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek, hagyományainak megismertetésével erősítjük

tanulóink hazaszeretétét. A világról kialakított képben kiemelt helyet kap az Európához való kötődésünk, az európai kultúrkör.

III. A kollégium működése

a) Személyi feltételek, elvárások

Kollégiumunkban a nevelési feladatokat - a közoktatási törvényben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező - a tanulói létszámnak megfelelő számú nevelőtanár látja el. Nevelőink sokféle tudással, képesítéssel, nyelvszakos, történelem, filozófia végzettséggel és rendkívül színes érdeklődési körrel rendelkező pedagógusok. Ezáltal különböző szabadidős tevékenységet tudunk diákjaink számára biztosítani.

A kollégiumi nevelőtanárok személyiségével kapcsolatos elvárásaink

- Rendszeres önképzéssel, illetve szervezett továbbképzéssel újítsák meg szakmai ismereteiket.
- Képesek legyenek a nevelési folyamatok megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére, jártasak legyenek a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában.
- Egyéniségükkel, megjelenésükkel, felkészültségükkel, műveltségükkel, életmódjukkal követendő példaként szolgáljanak a kollégisták előtt.
- Megfelelő empátiával rendelkezzenek, nevelői eljárásaikban, pedagógiai kommunikációjukban a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezték előtérbe.
- Folyamatosan együttműködjenek a kollégiumi nevelőtestület vezetőivel és tagjaival.

A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontság, a nevelés eredményességének támogatása jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

b) Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

Az iskola és a kollégium jól karbantartott igényes, szép épületegyüttese a városközpont közeli rendezett kertvárosi övezetben található. Ápolt, gondozott, parkosított udvara, előkertje nem csak kellemes látványt nyújt, de kényelmes, környezetbe illő, természetes fából készült kerti bútoraival a tanulók szabad levegőn való pihenését, tanulását is biztosítja.

A kollégium szellemiségével, felszereltségével, szolgáltatásaival otthonos légkört biztosít.

A tanulók lakószobái kényelmesek, ízlésesen berendezettek, megteremtik a nyugodt tanulás és pihenés lehetőségét. A tárgyi feltételek a folyamatos fejlesztés eredményeként igen kedvezőek. A szobák jó része a mosdó mellett külön zuhanyfülkével és WC-vel is rendelkezik. Szintenként hűtőszekrények, vasaló, vízforraló és mikrohullámú sütő állnak a tanulók rendelkezésére.

A kollégiumban adott a lehetőség a napi háromszori kulturált étkezésre.

Délutáni tanulásra a lakószobákon kívül 4 iskolai tantermet is használhatnak a kollégisták, valamint a kollégiumban található számítógépeken internet-hozzáférés biztosított az önálló tanuláshoz, házi feladatok elkészítéséhez, project munkához. Emellett a saját laptoppal érkező diákjaink az intézmény WI-FI hálózatán keresztül tudnak internetet használni, amely napjaink

elengedhetetlen kommunikációs eszközévé vált. Az iskola és a kollégium épületegyüttese a szabadidő eltöltéséhez is igen kedvező lehetőségeket nyújt. Használhatják az intézmény nagyelőadóját, klubszobáját, könyvtárát olvasóteremmel, a tornatermet, konditermet, sportpályát. Ezeken kívül TV-k, asztalitenisz, sakk és sok társasjáték színesíti a szabadidő eltöltését.

c) A kollégiumi élet megszervezése

Kollégiumunk mint szolgáltató intézmény biztosítja a tanulók optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit. A tanulók napi életének kereteit a kollégium Napirendje szabályozza. A kollégiumba való beköltözéskor ismertetjük a tanulókkal a Házi rendet és a Napirendet – melyeknek betartását a továbbiakban elvárjuk és következetesen betartatjuk.

Tanulmányi csoportokat és az alapprogram szerint kollégiumi foglalkozásokat szervezünk.

A tanulmányi munka eredményességének fokozása, színvonalának javítása érdekében továbbra is három tanulmányi csoportba soroljuk kollégista tanulóinkat.

- Az első csoport a kiemelkedő tanulmányi eredményű és szorgalmú tanulókból áll. Ők szabad szilenciumosok, tanulásuk idejét maguk választják meg. A kötelező szilenciumok rájuk nem vonatkoznak.
- A második csoportba tartoznak a 9. osztályosok kivételével a három egész tanulmányi átlagnál jobb tanulók. Ők a szobájukban tanulnak a napirend szerint.
- A harmadik csoportba tartoznak a hármas és az alatti tanulmányi átlaggal rendelkező tanulók, akik a kötelező szilenciumok alatt tanulószobán tanulnak nevelői felügyelet mellett.

A 9. osztályos tanulók az első félévben egységesen tanulószobán tanulnak. Segítjük az eredményes tanulási módszerek elsajátítását és a helyes időgazdálkodásuk kialakítását. A második félévtől tanulmányi eredményük és szorgalmuk alapján kerülnek a különböző tanulmányi csoportokba. A csoportok átjárhatók a tanulmányi eredmények alakulásától függően. A tanulószobából ki lehet kerülni javítás esetén, de visszaesés esetén újra tanulószobában kell tanulni.

A kollégium rendjének, tisztaságának javítása érdekében minden csoportvezető nevelőtanár rendszeres tisztasági ellenőrzést végez a csoportjában.

Meghirdetjük a „Legszebb kollégiumi szoba” versenyt, amelynek értékelésébe bevonjuk a tanulókat is.

A kollégisták beköltözéskor aláírásukkal veszik át szobájuk és a közös helyiségek berendezéseit. A károkozás megelőzése, illetve az okozott kár megtérítése érdekében a nevelőtanárok rendszeresen ellenőrzik a szobákat és a közös helyiségeket.

Kollégistáink az önkiszolgáló tevékenységek keretében aktívan részt vesznek a napi kollégiumi ügyeleti munkában, illetve rendezvények esetén a termek átrendezésében is

közreműködnek. Fontos, mindennapi feladatuk a szobájuk, saját asztaluk, ágyuk, könyvespolcuk rendjének biztosítása.

Kollégiumi munkánkban a legfontosabb nevelési módszereknek a következőket tartjuk:

- Személyes példamutatás – a legalapvetőbb és mindig folyamatosan jelen van. Csak úgy nevelhetünk, ha mi is tartjuk magunkat a kijelölt értékekhez.
- Meggyőzés – a kollégiumi élet szabályainak tudatosítása, elfogadtatása.
- Szoktatás – a legfontosabb tevékenységek, együttélési szabályok megtanulásának gyakorlása, bevésése.
- Követelés – megfogalmazzuk, kiemeljük azokat az optimális magatartás és tevékenységformákat, amelyek szokássá alakítását célul tűztük ki.
Formáját tekintve lehetőleg kérés, tanács legyen – partnerként kezelve a tanulót, s csak nagyon indokolt esetben alkalmazzuk az utasítást, parancsot, tiltást.
- Jutalmazás – a kollégiumi közösségek vagy egyes tanulók tanulmányi közösségi munkájában, magatartásában, egyéb tevékenységében elért eredményeket jutalmazzuk.
A jelentősebb jutalmakról, dicséretekről a tanuló szülőjét és osztályfőnökét is tájékoztatjuk.
Fokozatai: nevelőtanári, nevelőtestületi és igazgatói dicséret
Formája: könyv, utalvány, mozijegy
kedvezmények (szabad szilenciumi tagság, kimenő meghosszabbítása)
- Büntetés – Azt a tanulót, aki a kollégium rendjét szándékosan vagy gondatlanságból megszegi, büntetésben részesítjük. Ez nevelési eszköz. Figyelembe vesszük életkori sajátosságait és a kötelességszegés súlyát.
Fegyelmező intézkedések: szóbeli figyelmeztetés, írásbeli figyelmeztetés, igazgatói megrovás, fegyelmi eljárás, kedvezmények visszavonása

d) A kollégium kapcsolatrendszere

A nevelőtanárok rendszeres és napi kapcsolatban vannak az iskolában tanító szaktanárokkal, osztályfőnökökkel, a Diákönkormányzatot segítő tanárral, a mentálhigiénés tanácsadást tartó tanárral és az ifjúságvédelmi feladatokat ellátó tanárral.

Iskolai tanárkollégáink részt vesznek kollégiumi rendezvényeinken. Tanulóink rendszeresen járnak az iskola és a kollégium által szervezett felzárkóztató, felvételi előkészítő foglalkozásokra és szakkörökre. Néhány kollégánk az iskolában is tanít. Emellett a csoportvezető nevelők rendszeres kapcsolatot tartanak az egyéb oktatási intézményekben tanuló diákok osztályfőnökeivel, szaktanáraival.

Jó a kapcsolatunk a város közművelődési intézményeivel: Katona József Színház, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ, Ifjúsági Otthon, Katona József Megyei Könyvtár, múzeumok, Zeneiskola, Kecskeméti Lapok, Petőfi Népe, UNIVER Szövetkezet, Dán Kulturális Intézet. Tanulóink szülői kérésre külső szakkörön, tanfolyamokon is részt vehetnek.

Nyitottak és kezdeményezők vagyunk a város többi kollégiuma felé. Részt veszünk egymás rendezvényein, versenyein, szakmai tanácskozásain.

Tagjai vagyunk a Kollégiumok Szakmai és Érdekvédelmi Szövetségének – ahonnan szakmai segítséget, tájékoztatást kapunk és várunk.

Hasznos tudnivalókkal szolgál az általuk kiadott Kollégium című szakmai, módszertani információs folyóirat.

IV. A kollégiumi tevékenység szerkezete

a) A kollégium által biztosítandó foglalkozások

A foglalkozás célja, tartalma szerint:

Kollégiumunk – igazodva a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseire – nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez tanulói tevékenységeket szervez – ezek céljától és jellegétől függően csoportos és egyéni foglalkozások keretében.

A meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozás célja, feladata szerint lehet:

A) Felkészítő foglalkozás:

- a) Tanulást segítő foglalkozások: rendszeres iskolai felkészülést biztosító, differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató, felzárkóztató, speciális ismereteket adó, felkészítő egyéni és csoportos

B) Egyéni és közösségi fejlesztést magvalósító foglalkozások:

- a) Csoportvezetői foglalkozások: közösségi, valamint tematikus csoportfoglalkozások
- b) A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások: kollégiumi diákönkormányzat szervezésével kapcsolatos, kollégiumi diákfórumok támogatása. A kollégium folyamatos, rendszeres, zavarmentes működéséhez szükséges ismeretek átadását szolgálja.
- c) A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások
- d) Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: szakkör, szakmai, művészeti foglalkozások, önképzőkör, tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, diáknapi - csoportos

A kollégiumban a felügyeleti beosztásunk szerint gondoskodunk a kollégiumi és iskolai foglalkozásokon részt nem vevő tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletéről.

A tanulói létszám alakulása szerinti csoportok, közösségek

- Kollégiumi csoport: a kollégiumi neveléshez és oktatáshoz meghatározott tanulói körből szervezett átlagosan 22-23, de legfeljebb 26 tanulóból álló, pedagógus által irányított állandó tanulóközösség.
- Foglalkozási csoport: a kollégiumi neveléshez és oktatáshoz, a szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozáshoz szervezett, legalább 5 tanulóból álló, pedagógus, vagy a kollégium vezetője által megbízott személy által irányított tanulóközösség
- A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet:
  - a) kötelező heti 4x3 óra - szilenciumi foglalkozás

Pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a kollégium részére kötelező, és amelyen a tanulónak kötelező részt venni.
Látogatása alól a tanuló a kollégium Házi rendjében meghatározott elvek szerint felmentést kaphat (pl. szabad szilenciumos).

heti 1 óra - kollégiumi csoportvezetői foglalkozás
a kollégiumi csoport nevelési feladatait, az egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás
  - b) kötelezően választott foglalkozás

heti 1 óra pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a kollégium részére kötelező, s amelyen az éves tanulói foglalkozási tervben meghatározott óraszámban a tanuló választása alapján köteles részt venni.
  - c) szabadon választható foglalkozás:

heti 1 óra pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégiumnak kötelező, s amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni.
  - c) A kollégiumi csoportfoglalkozások keretprogram terve a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint

Az 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet 4.§ (3)- (5) bekezdésének értelmében:

„A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumnak az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez minden tanév első hetében fel kell mérnie, hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

Az éves foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el,

- a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig
- a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig.

Az éves tanulói foglalkozási tervet – az elfogadást követő három munkanapon belül - a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.”

a) Kollégiumunk és az iskola által biztosított, pedagógus által irányított választható foglalkozások

A kötelezően és szabadon választható (pl. önismereti fejlesztés, idegennyelvi szókincsfejlesztő, egészségnevelés) kollégiumi foglalkozásokon felül a kollégisták az alábbi tematikus kollégiumi csoportfoglalkozásokon vesznek részt.

b) A kollégiumi csoportfoglalkozások keretprogram terve

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Média-tudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

Témakör	9. évfolyam, 9./Kny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás, másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22	22	22	20	20

Hetente 1 kötelező csoportfoglalkozással számolunk

9-11. évfolyamban évi 22 órában (36 nevelési hét)

12-13-14. évfolyamban évi 20 órában (32 nevelési hét)

a kollégiumi nevelés országos alapprogramjában megjelölt témákkal foglalkozunk.

A többi órában a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, közösségi feladatok megszervezésével telik a foglalkozás.

A kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve a témakörök feldolgozásához

A kollégiumi foglalkozások és tevékenységek átszövik és irányítják a tanulók életét.

A kollégium egyik természetes partnere a család, mint küldő átad jogokat és kötelességeket a kollégiumnak; a másik az iskola, amelynek elvégzésében a kollégium segíti a tanulókat.

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények:

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.				

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények:

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- erkölcsi érzék- kifejlődése és szerepe - felelősség- kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkézség	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.				

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.				

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.				

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje meg az emberi kapcsolatokat létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.

- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.				

6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.

- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi- nő kapcsolatban. Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.				

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.

- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv					
Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.				

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények:

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv					
Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				

- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.				

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények:

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.

- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.

- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.				

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények:

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzáadásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása.				

V. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégiumi nevelés eredményességeinek értékelésekor figyelembe kell vennünk, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A kollégium – s szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével
- kialakul reális társadalomképe,

- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel,
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra,
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére,
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi,
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi csoportfoglalkozások helyi tantervi óraterve évfolyamonként

A foglalkozások éves óraszám:

9-10-11. évfolyam : 22 óra

12-13-14. évfolyam: 20 óra

9. évfolyam, 9./Kny. évfolyam

TÉMAKÖR	ÓRASZÁM	ÓRATERV
1. A tanulás tanítása	3	1. Otthonról hozott tanulási szokások. Nehézségek megbeszélése, felmérése. Kollégiumi napi időbeosztás, napirend, tanulási módszerek meghatározása, erősítése 2. Lényegkiemelés fontossága, rövid vázlatkészítés technikája, vázlatfüzet használata, gyors szótárazás technikája 3. Információfeldolgozás folyamata (anyaggyűjtés, rendszerezés, a tanulás bevétele és átadás technikája). Könyvtárhasználat, dokumentáció (adatgyűjtés, értékelés, közlés)
2. Az erkölcsi nevelés	2	1. Az emberi természet. a viselkedés alapvető szabályai, a közösségi együttélést szabályozó eszközök 2. Az ember és kapcsolatai, társadalmi értékrend, és a mindennapi viselkedés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	1. Nemzeti szimbólumaink 2. Kecskemét története
4. Állampolgárságra nevelés, demokráciára nevelés	2	1. Az iskola és kollégium működési rendjének és elvárásainak megismerése. 2. Európai kulturális hagyomány, értékrend
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1. Az önismeret fejlesztése, reális énkép kialakítása, személyiségjellemzők
6. A családi életre nevelés	1	1. A család szerepe az egyén életében

7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	1. Testi egészség. A betegségek megelőzése 2. A szabadidő tervezése, szervezése, szerepe a testi-lelki egészségben
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	1. Hogyan segíthetek? Kinek segíthetek? 2. Segítségnyújtás a családban, iskolában, a hátrányos helyzetű és SNI-s diáktársak segítése
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	1. Környezetünk változása: Hogyan változott a település? Milyen előnyök és hátrányok származtak ebből? 2. A környezetet feleslegesen terhelő termékek, tevékenységek
10. Pályaorientáció	2	1. Pályaválasztási motívumok (családi indíttatás, elhivatottság) 2. Tájékozódás, ismerkedés különböző szakmákkal
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	1. A takarékoság fontossága, módszere 2. A zsebpénz ésszerű felhasználása
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1. Tömegkommunikációs eszközök tudatos felhasználása

10. évfolyam

TÉMAKÖR	ÓRASZÁM	ÓRATERV
1. A tanulás tanítása	2	1. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban (tanulósobai és egyéni tanulást segítő tanulás, tanulás közösségben) 2. Emlékezet, koncentráció, olvasás és szövegértés fejlesztése. Ismétlés, gyakorlás, kreatív írás.
2. Az erkölcsi nevelés	2	1. Az erkölcsi gondolkodás alapjai, társadalmi érzékenység, nyitottság a problémák iránt. Közösségi aktivitás. 2. Normakövetés, szokáserkölc. Nemi szerepek és felelős párválasztás
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	1. Nemzeti ünnepeink 2. Kinek mit jelent a „hazaszeretet”?
4. Állampolgárságra nevelés, demokráciára nevelés	2	1. A demokratikus állam működésének főbb elemei (választási rendszer, a törvényhozás és a kormány, az igazságszolgáltatás) 2. Az egyén jogai, e jogok történelmi előzményei, információk gyűjtése (könyvtárban, médiában, interneten),

		feldolgozása és elemzése
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1. Kapcsolatok és a kapcsolódás formái Az emberi megnyilvánulások és értelmezésük
6. A családi életre nevelés	2	1. A család szerepe a múltban és jelenben irodalmi példák és saját tapasztalatok feldolgozásával 2. Az egészséges táplálkozás.
7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	1. A sportolás megszerettetése 2. Egészséges életmód és életvitel – káros szenvedélyek
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	1. A felelősségvállalás formái 2. Segítségnyújtás szűkebb és tágabb környezetünkben
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	1. Hogyan változott életünk minősége? Okai? A javulás és romlás mérlege 2. Hogyan keletkeznek a globális környezeti problémák? Ki a felelős? Szemétgyűjtési akció közvetlen környezetünkben és a hulladék szelektív kezelése
10. Pályaorientáció	2	1. Ismerd meg önmagad, saját képességek, érdeklődési kör felmérése, pályaorientáció 2. Egyéni képességek, lehetőségek, célok és a pályaválasztás összhangja
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	1. Háztartási bevételek és kiadások 2. A megtakarítások lehetséges formái
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1. Az írott és az elektronikus sajtó. A bulvársajtó

11. évfolyam

TÉMAKÖR	ÓRASZÁM	ÓRATERV
1. A tanulás tanítása	2	1. A tanulási motivációk. Az eredményes tanuláshoz, ismeretszerzéshez, a tanulási teljesítmény növeléséhez szükséges tulajdonságok, képességek, valamint fejlesztésük (önismeret, akarat, figyelem, értő olvasás) 2. Adok-kapok viszony a tanulásban, kérés-elfogadás, segítségadás
2. Az erkölcsi nevelés	2	1. A vallás világa, erkölcsi személyiség, emberi társaság

		2. Háztartás a családban. Háztartási munkamegosztás a családban.
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	1. A magyar kultúra, sport és tudomány kiemelkedő eredményei 2. Az Európai Unió kialakulása, célja, szerepe
4. Állampolgárságra nevelés, demokráciára nevelés	2	1. Eligazodás a mindennapi ügyintézés hivatali rendszerében (önkormányzat, iskola, stb...) 2. Törvénytisztelet jelentősége
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1. Értékek, értékrendek, erkölcsi tulajdonságok. Előítéletek, sztereotípiák
6. A családi életre nevelés	2	1. Megváltozott szerepkörök a családban. Konfliktuskezelés a családban 2. Mi az ideális életforma számodra? Hogyan képzeled el az életed?
7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	1. Emberi játszmák elemzése 2. Szexuális felvilágosítás
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	1. Szolidaritás, társas felelősségvállalás 2. Elfogadás, tolerancia
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	1. Ismerkedés nemzeti parkjaink értékeivel, a természet és tárgyi környezet értékeinek megóvása 2. Kie a felelősség? A tanuló felelősségvállalása a kollégiumi környezet állapotáért
10. Pályaorientáció	2	1. Az álláskeresés formái 2. A munka világa. Elhelyezkedési lehetőségek, kilátások
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	1. Háztartási költségvetés készítése, vásárlás, reklám 2. Különböző fizetési formák (készpénz, bankkártya) előnyei és hátrányai
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1. A rádió, televízió és Internet

12. évfolyam

TÉMAKÖR	ÓRASZÁM	ÓRATERV
1. A tanulás tanítása	2	1. Felkészülés a vizsgára. Helyes magatartás, vizsgadrukk, tétek és teljesítmények 2. A felsőoktatási felvételi eljárásai, szabályai és követelményei
2. Az erkölcsi nevelés	1	1. Törvény és lelkiismeret, döntéseink és

		döntéseinket befolyásoló erkölcsi értékek
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	1	1. Más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása, határon túli magyarság kérdése
4. Állampolgárságra nevelés, demokráciára nevelés	1	1. Választópolgárok vagyunk.
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1. A férfi-nő kapcsolat és a szerelem változatai különböző kultúrákban és ma (beszélgetés, vita)
6. A családi életre nevelés	3	1. Függőséghez vezető szokások, a függőség kialakulása, megelőzése. 2. Egészségkárosító élvezeti szerek, serkentők, nyugtatók, függőséghez vezető okok tudatosítása 3. Felkészülés a családi életre, tudatos és természetes családtervezés
7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	1. Környezetünk, a háztartás egészséget fenyegető veszélyforrásai 2. Rekreáció, séták, kirándulások. Védekezés a stressz hatásai ellen
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	1	1. Egyéni felelősségvállalás
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	1. Jövőkép kialakítása: mi befolyásolja döntéseimet? 2. Kapcsolat építése környezetvédő szervezetekkel
10. Pályaorientáció	2	1. Munkával kapcsolatos fogalmak: szerződés, belépés, beilleszkedés 2. Álláskereső technikák
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	3	1. Banki szolgáltatások szerepe mindennapi életünkben 2. Európai és egyéb országok fizetőeszközei 3. Adózás és kedvezmények
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1. A közösségi oldalak előnyei és veszélyei

13-14. évfolyam

TÉMAKÖR	ÓRASZÁM	ÓRATERV
1. A tanulás tanítása	1	1. Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlás, fejlesztése a kollégiumban (internet,

		multimédia)
2. Az erkölcsi nevelés	1	1. A tudományos- technológiai fejlődés erkölcsi dilemmái
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	1	1. A távoli országokban élő magyarok helyzete, kapcsolatuk az anyaországgal, identitásuk, hagyományaik őrzése
4. Állampolgárságra nevelés, demokráciára nevelés	2	1. Demokrácia, európai jog, változások az Európai Unióban 2. Szabad munkaerő áramlás az EU országokon belül.
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1. Társadalmi szerepek a középiskola után.
6. A családi életre nevelés	3	1. A szülői felelősség, kapcsolatok a családtagok között, a családi élet szervezése 2. Probléma-megoldási stratégiák, konfliktuskezelés, válsághelyzet kezelése, 3. Stressz-oldási technikák elsajátítása
7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	1. Irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése 2. Relaxációs technikák, elsősegélynyújtás, önmentés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	1	1. Az együttélés felelőssége.
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	1. A Föld, mint globális rendszer. 2. Környezettudatos vásárlás, fogyasztás
10. Pályaorientáció	2	1. Önéletrajz-írás, felvételi elbeszélgetés. 2. Beilleszkedés a munkahelyen. Munkahelyi elvárások, konfliktuskezelések
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	3	1. Munkanélküliség. Tovább- és átképzési lehetőségek 2. Magyarország jövője az európai integrációban, ezek hatása a gazdaságpolitikára 3. Munkalehetőségek a gazdaságban és a pénzügyi szektorban
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1. A hiteles hírforrások, információ szelektálása

XIII. Egészségnevelési program

I. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Egészségnevelési programunk középpontjában az egészségfejlesztés áll. Számunkra az egészségfejlesztés egyik kulcstényezője a „jó közérzet”, ami személyes, valódi jó közérzetet jelent, belülről fakad, és nem akkor jön létre, ha a rossz közérzetet – például élvezeti szerek túlzott fogyasztásával – elkerülni vagy kendőzni próbáljuk.

„Jó közérzet nélkül senki sem tud jól élni, tanulni és dolgozni.” Ez iskolánk egészségfejlesztési mottója.

Intézményünk országos beiskolázású középiskola. Az iskola földrajzi fekvése, közlekedési viszonyai kedveznek az országos beiskolázásnak. Több mint 200 tanulónak biztosítunk kollégiumi ellátást. Az iskola mellett működő kollégium kényelmes kettő és négyágyas szobáival, felszereltségével, szellemiségével: családias, nyugodt, bizalom- és szeretetteljes légkörével az ott lakók második otthona.

Iskolánk az **egészségfejlesztés** komplex egészét hangsúlyozza. Ennek értelmében **célunk:**

Hogy képessé tegyük tanulóinkat egészségük javítására, illetve arra, hogy nagyobb kontrollra tegyenek szert egészségük alakítása felett. A teljes testi, szellemi, szociális jólét állapotának elérése érdekében a diákoknak képessé kell válniuk arra, hogy vágyaikkal tisztában legyenek és megvalósítsák azokat, szükségleteiket kielégítsék, és környezetükkel együtt változzanak vagy alkalmazkodjanak ahhoz. Az egészséget a mindennapi élet részének, erőforrásának tekintjük.

A gyerekek egészségtudata és egészségmagatartása tapasztalataik nyomán formálódik. Az **iskola**, mint szociális intézmény olyan keretet biztosít a gyerekeknek, melyben egészségük elsőrendű fontosságú azokban az években, amikor a legfogékonyabbak a külső behatásokra, így az iskolai egészségfejlesztés hosszú távon eredményesnek bizonyulhat diákjaink számára.

1. **EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ IRÁNYVONALAINK**

Irányelveink az iskolában az Ottawa Charta által vázolt modellre épülnek.

	Irányvonalak	Cselekvési szintek	Az iskolában
5.	Egészségfejlesztő Politika	Társadalom/ politika	Az egészségfejlesztésnek a politikai horizontba helyezése
4.	Egészségfejlesztő életterek megteremtése	Élettér/ környezet	Nyitás, hálózatépítés, az erőtartalékok kiaknázása
3.	Az egészségügyi szolgálatok új orientációja	Szervezet/intézmény	Szervezetfejlesztés, iskolakultúra ápolása, egészséges iskolaprofil
2.	Közösségi akciók Támogatása	Csoportok	Osztály/ tantestület/ szülők
1.	Személyes kompetenciák	Egyének	Személyiségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés

Módszereink és elveink:

- az egészségfejlesztés holisztikus modelljének alkalmazása
- folyamatosság
- elsődleges prevenció
- készség- és kompetenciafejlesztés
- szülők bevonása
- pedagógusok mintaadása
- korspecifikusság
- tanulók aktív részvétele
- nagy jelentőség tulajdonítása az iskola esztétikai, mentálhigiénés környezetének
- az iskola külső környezetének és a helyi közösség figyelembe vétele.

2. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS TERÜLETEI AZ INTÉZMÉNYBEN

Iskolánk az egészség témáját **pozitívan** közelíti meg, hisz maga a fogalom is pozitív. Egészségfejlesztésünk a protektív **egészségfaktorokra** épít. Ezek összefoglalják az iskolai mindennapok azon jellemzőit, amelyek az egészséget és a jó közérzetet közvetlenül fejlesztik, lehetővé teszik és megtartják.

- ***Ápolás, védelem és gondoskodás:***

Testápolás, helyiségek karbantartása, étel és ruha minősége, betegségmegelőzés és balesetvédelem.

- ***Környezet:***

Jó fényviszonyok, levegőminőség, zajcsökkentés, káros anyagoktól való védelem, jó légkör, megfelelő, biztonságos berendezés.

- ***Aktiválás, belső és külső mozgékonyság:***

Szükségleteknek megfelelő mozgáslehetőségek biztosítása, ergonómiai tényezők figyelembe vétele, a mindennapok ritmizálása, erőgyűjtés és ennek a fejlődésbe való befektetése.

- ***Lelki és szellemi stimuláció:***

Identitás- és egészségtudat fejlesztése, személyiségfejlesztés, az érzékenység fejlesztése, iskolakultúra ápolása, elégedettség a tanulással (tanulásmódszertan) és a munkával kapcsolatban.

- ***Kommunikáció és együttműködés:***

Csapatmunkára, nyitottságra és véleménycserére való hajlam, a másság elfogadása, csoportnyomással és elutasítással szembeni ellenálló képesség, konfliktuskezelés, problémamegoldás, szervezőkészség fejlesztése, szervezetfejlesztés.

3. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉST KOORDINÁLÓ TANÁR SZEREPE

A megbízatást az iskola egészségfejlesztő mentálhigiénés szakembere látja el.

Feladata:

- Szakanyagok, tájékoztatók terjesztése, a tantestület és a tanulók számára szemléletformáló szerep.
  - Segítségkérő szerep: az iskolavezetéstől, a tantestülettől, osztályfőnököktől, munkaközösség-vezetőktől, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőstől, diákönkormányzattól, szülői munkaközösségtől, külső szakemberektől és szakmai szervezetektől
  - Kapcsolattartás külső szervezetekkel, szakemberekkel: ÁNTSZ Kecskemét Városi Intézete, Iskola-egészségügyi Szolgálat: kijelölt orvos és védőnő, Városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Büntmegelőzési Osztálya, Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete, Városi Mentálhigiénés Munkaközösség, Nevelési Tanácsadó, a város középiskoláinak drogügyi koordinátorai és a szakmai kapcsolatok további építése civil szervezetekkel.
  - Drogügyi koordináció
  - Az iskolai egészségfejlesztő és drog-koordinációs csoport összefogása.
- Tagjai: iskolai drogügyi koordinátor, nevelési igazgató-helyettes, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, testnevelő, diákönkormányzatot támogató tanár, kollégiumi nevelőtanár.

4. ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSÜNK CÉLJAI ÉS FELÉPÍTÉSE

Az iskolai egészségfejlesztés ciklikus lefolyású. Minden tanévben újraindul. Egy szakasz a tanév kezdetétől a tanév végéig tart.

A folyamat minden egyes szakasza *programjavaslat* elkészítésével kezdődik, a szakasz eredményességét pedig egy *evaluációs felmérés* méri, amely a folyamat optimalizálását szolgálja.

Az egészségfejlesztő **programjavaslatot** minden szakasz kezdetén az egészségfejlesztő munkacsoport készíti el. A programjavaslatban törekszik a program folyamatosságának fenntartására.

A programjavaslatban megfogalmazandó **állandó, általános célok**:

- Az egészségtudat formálása,
- A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás,
- Intézményi szintű együttműködés.

Konkrét, rövidtávú célok:

- Az alábbiakban felsorolásra kerülő, éves program megvalósítása irányelveink és módszereink alapján önerőből és pályázati programok segítségével.

Az egyes részfolyamatok eredményeit az egészségfejlesztő munkacsoport csoportmegbeszélésen értékeli, illetve a mentálhigiénés szakember **beszámolót** készít a tapasztalatokról.

A helyi program eredményei beépülnek a folyamatszabályozásba évről évre.

5. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI ÉS TEVÉKENYSÉGÜNK

Iskolai programok:

1. Tanórai foglalkozások:

• **Osztályfőnöki órákon** egészségfejlesztő, drog-prevenációs **témakörök** feldolgozása korspecifikusan, az életkori sajátosságoknak megfelelően – esetenként meghívott előadók segítségével.

▫ **9. évf.:**

1. Értékeink: egészség – egészséges életmód
2. Egyén és kapcsolatai: család, barátok, iskola; kritikus életszakasz: iskolaváltás
3. Serdülőkor: szenvedélyeink – önsorsrontás
Dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat megelőzése

▫ **10. évf.:**

1. Serdülőkor: intimitás, partnerkapcsolatok, felelősségérzet, terhesség, abortusz, SZTB-k, AIDS
2. Másság és tolerancia: fogyatékoságok, homoszexualitás, kisebbségek, társadalmi különbségek, mobilitás
3. Iskolán belüli bántalmazás, mobbing

▫ **11. évf.:**

1. Ambíciók, célok, életcélok
2. Önsorsrontás: stressz, depresszió, szorongás, szuicid magatartás; szenvedélyek, függőségek

▫ **12. évf.:**

1. Kritikus életszakasz-váltás: fiatal felnőttkor – egyéni célok, egyén és család viszonya, partnerkapcsolatok változása, szerelem, barátság
2. Döntések: jó és rossz, erkölcs, felelősség; személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiái.

• Tanulás-módszertani foglalkozásokra kerül sor osztályfőnöki órák keretén belül minden évfolyamon, mely rendkívül fontos a tanulók érzelmi és szellemi egészségének megőrzésében.

2. Tanórán kívüli foglalkozások:

• Egészségfejlesztő ill. **drog-prevenációs foglalkozások:** személyiségfejlesztés. Iskolai egészségfejlesztésünk fontos részét képezi drogstratégiánk, mely az elsődleges prevencióra és az életkompetenciák fejlesztésére épül.

Elvei:

1. Általános egészségfejlesztés:
  - a személyiség megszilárdítása
  - önértékelés erősítése

- az élet értelmének tisztázása
  - 2. Pszicho-aktív szerekre irányuló magatartás megelőzése:
    - a tanulók saját magukkal kapcsolatos elvárásainak emelése
    - a nemet-mondás képességének kialakítása csoportnyomás esetén
  - 3. Pszicho-aktív szerekek fogyasztásának megelőzése:
    - a szenvedélybetegségekről és a drogokról szóló ismeretek közvetítése
    - célirányos kompetenciafejlesztés: felelősségvállalásra való készség fejlesztése, célirányos, normavezérelt, önálló cselekvés.
  - Egyéni tanácsadás - fogadóóra: nem terápiás jellegű, segítő beszélgetés
- A **mentálhigiénés egyéni tanácsadás** célja a konfliktushelyzetbe került tanulók segítése racionális döntéshozásukban és viselkedésük optimalizálásában. A mentálhigiénés tanácsadás nem gyógyító, hanem tehermentesítő célú, tehát nem pszichoterápia, hanem segítő beszélgetés. A pszichoterápiás segítségre szorulóknak köre a tanácsadás segítségével felismerhető és további szakszolgálathoz irányítható. Feladat: azoknak a tanulóknak a kiszűrése, akik ezen segítő szolgáltatás önkéntes igénybevétele felé terelhetők. Ebben osztályfőnökök, szaktanárok működnek együtt. A segítő beszélgetést egészségfejlesztő mentálhigiénikus tartja.
- **Szülői értekezletek:** iskola- és osztályszintű – esetenként meghívott előadókkal
  - **Szabadidős foglalkozások:** sportversenyek, házi bajnokságok, kollégiumi foglalkozások, kollégiumi aerobik foglalkozás, filmvetítések, előadások
  - **Károlyi Nap és kollégiumi napok** színes programokkal
  - **Színjátszó kör**
  - Tartalmas **osztálykirándulások:** játék, testmozgás, túra.

Iskolán kívüli rendezvények:

- **Kortárssegítő képzésen** való részvétel - minden tanévben a 10. évfolyamos tanulók köréből
- **Városi egészségnapokon** való részvétel
- **Szakmai tanácskozásokon** való részvétel
- Folyamatos **szakmai továbbképzés.**

6. A MINDENNAPI TESTEDZÉS FELADATAINAK VÉGREHAJTÁSÁRA SZOLGÁLÓ PROGRAM

A testnevelés és sport célja, hogy az iskola egészséges nevelő-oktató munkájának szerves részeként, a testkultúra eszközeinek (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek) és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismeretek együttes hatásával, felhasználásával, a tanulók motoros képességeit, a személyiség harmonikus, sokoldalú fejlődését, tehát a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődését segítse elő.

A testnevelési, testedzési feladatok megoldására iskolánkban két lehetőség kínálkozik:

- az órarendbe beépített heti két óra testnevelés

- a tanórán kívüli sporttevékenység és testedzés.

A tanórai testnevelés követelményeit és feladatait a tantárgy tanításához kiadott központi, helyi tantervek, tanmenetek, valamint szakmai programok írják elő.

A felmentett tanulók gyógytestnevelési kötelező foglalkoztatását a fenntartó által megbízott gyógytestnevelő tanár látja el.

A szabadidős tevékenységek, a mindennapos testnevelés szervezésére iskolánkban diáksportkör (DSK) működik.

A DSK önálló tevékenységének meghatározására, saját szervezeti és működési szabállyal rendelkezik.

Az iskola tanulói beiratkozáskor sportköri taggá válnak.

Az iskola tanulói, a kollégium diákjai a tornatermet, a sportszereket, valamint a konditermet meghatározott időben, felügyelet mellett vehetik igénybe.

A szabadidős tevékenységek, versenyeztetés az iskola testnevelő szakos kollégájának irányításával történik.

Tevékenységi formák:

Házi bajnokságok: asztalitenisz, labdarúgás, kosárlabda sportágban.

Középiskolás városi, megyei bajnokság: atlétika, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda sportágakban.

Tömegsport: testépítés, aerobics, játékos délután, tanár-diák mérkőzés.

Kiemelkedő alkalom a játékos testedzéshez hagyományosan évenként megrendezett ÁFEOSZ-napunk, ahol az iskola diákjainak kötélhúzásban, sorversenyekben, csocsóban, asztaliteniszben, dekázásban, kosárlabdában, röplabdában és különböző ügyességi versenyeken nyílik lehetőségük mozgásra.

Az iskola vezetősége, tantestülete, fontosnak tartja, hogy diákjainak igényévé válják a mindennapi testedzés.

Tanulóink közül többen aktívan, versenyszerűen eredményesen sportolnak. Az iskola tantestülete teljesítményeiket figyelemmel kísérve, eredményeiket pozitívan értékeli.

7. A TÁPLÁLKOZÁSRA VONATKOZÓ IRÁNYELVEK

Az iskolában folyó egészségfejlesztés részét képezi az iskolai étkezés.

A tizenéves gyerekek étkezése, a fejlődő szervezet serdülőkorban fokozódó igényei miatt, különös odafigyelést igényel.

Iskolánk törekszik az egészséges és korszerű táplálkozási és higiénés szempontokat szem előtt tartó étkeztetésre és az étlap összeállításának ellenőrzésére. Figyelmünk kiterjed mind az ételek mennyiségére, minőségére, valamint az elfogyasztás módjára.

A gyerekek nagy része ebédjét, a kollégisták reggelijüket és vacsorájukat is az iskolai étkezdében fogyasztják el.

Az iskolai étkezést befolyásoló, az iskola mellett működő büfé választékával kapcsolatban az egészséges táplálkozás sokszínűségére fektetünk hangsúlyt.

II. ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

Az **iskola-egészségügyi feladatokat** kijelölt orvos és védőnő látja el.

Feladataik:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre együttműködés egészségügyi szakértői feladatokban.
- Minden szeptemberben szűrés könnyített testnevelésre, gyógytestnevelésre és állandó felmentésre iskolai testnevelés alól.

A tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) kijelölt fogorvos végzi.

Az iskola-egészségügyi szolgálat hagyományos feladatai közé tartozik az **egészségnevelésben való részvétel**.

Különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulóinak egészségi állapota alapján az iskolai diagnózis kiegészítése, megoldási javaslatok
- Segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában – védőnői tanácsadás által
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben.

XIV. A környezeti nevelés programja

Mottó: „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”

Feladat

A globális környezeti problémák mindennapjainkba való begyűrűzése és a közvetlen környezetünk állapotának sürgető megóvása érdekében módosult a közoktatási törvény, melynek 1993. évi LXXIX. törvény 48. § (3) bekezdése értelmében „az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját.

A környezeti nevelés egyrészt a külső természeti környezetre irányul, másrészt a belső környezetre, az egészségmegőrzésre és az egyénre, mint mentálhigiénés értékre. Ez utóbbi iskolánk Pedagógiai programjának XIV. fejezetében szerepel.

1. A környezeti nevelési program elkészítésének alapjai

1.1. Jogi háttér

A hazai jogszabályi háttér az *Alaptörvény* környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos paragrafusából vezethető le (18. és 70. §), melyeknek értelmében mindenkinek joga van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez és a Magyar Köztársaság a fenti jogokat elismeri és érvényesíti.

A **Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. törvény 54.§ 1. cikkelye**, mely szerint a környezeti ismeretek megszerzése és ismereteinek fejlesztése állampolgári jog.

Intézményi dokumentumok, mint a pedagógiai program, Szervezeti és Működési Szabályzat, iskolai továbbképzési program. Szükség esetén sor kerülhet ezek felülvizsgálatára és esetleges módosításukra is.

1. 2. Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola

Az iskola és kollégium épülete Kecskemét belvárosában, az E. 75. sz. nemzetközi főút mellett, egy szűk, egyirányú utcában található. Az épület együttes négy részből áll, egy korábban épült, korszerűtlen infrastruktúrájú épületszárnyból, mely kollégiumként működik, egy közvetlenül mellé épített korszerű oktatási részlegről, egy az udvar másik oldalán található részből és az iskolaszövetkezet bolti komplexumából. Az épületet-komplexum lakóházakkal van körül véve, az udvar egy része parkosított, a hátsó udvar betonozott. A terület és az épületek tehát adottak, de mindig történik valami az otthonosabbá tétel érdekében.

Az épületek energiatakarékos működtetése a fenti okok miatt csak részben valósul meg, az új beruházások természetesen a takarékoság maximális figyelembe vételével születnek. A termék egy része szükségmegoldásból adódóan szűk és nem elég világos. A látogatók az épületbe belépve kellemes környezetbe kerülnek, mind a színharmóniát, mind a fogadtatást

illetően. A falak díszítését az iskola kiemelkedő diákjainak képei, az iskola életét bemutató tablók adják. A folyosókon padok, az aulában asztalok és fotelok, a kollégium előterében társalgó és informatikai blokk, az előkertben és az udvaron pedig padok szolgálják a kényelmet. A bolt előtt asztalok és székek vannak kihelyezve. Az iskola előtt parkosított előkert van.

Az iskola ellátottsága a technikai eszközök terén kiemelkedőnek mondható, de a folyamatos működtetés a nagy igénybevétel miatt néha akadozik.

Az iskolának az alsó szintjén saját konyhája van, a napi étkeztetés a kollégium és az iskola diákjai részére biztosított. Az étkező kinőtte magát, a terítés és eszközellátottság terén a környezeti nevelésnek jelentős szerepe lehet a jövőben.

Iskolai büfé árukészletének összetétele igazodik a mai fiatalok igényeihez, de a korszerűbb táplálkozás feltételei is adottak.

Az iskola környezete

Az épületegyüttes Kecskeméten található, a belváros tözsomszédsgában. A város a Kiskunság fővárosa, az alföldi Homokhátság közepén. A levegő telített porral, noha a zöld területek nagysága jelentős. A parlagfű szennyezettsg az egyik legmagasabb az országban. A város szélén és környékén vannak olyan infrastrukturális létesítmények, melyek a környezeti nevelést szolgálhatják. Ezekről majd később, mint tanórán kívüli nevelési lehetőségről lesz szó.

1. 3. Erőforrások

Az intézményi élet résztvevői egymással és külső szervezetekkel, hivatalokkal jó kapcsolatokat kell, hogy ápoljanak, a környezeti nevelés csakis így, együttes erővel valósulhat meg. A résztvevők és a közöttük kialakult kapcsolat egyben a környezeti nevelés erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Iskolavezetőség

Támogatja a környezeti nevelési programot, értékeli az ilyen tevékenységet, anyagi forrásokat teremt és aktívan részt vesz a programokban.

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példát mutasson. Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat.

Diákok

Minden diák kötelessége kell, hogy legyen a környezetével való törődés, és társainak kulturált magatartásra figyelmeztetése. Ebben a diákönkormányzatnak kiemelkedő szerepe van, az osztályközösségek, szakkörök tagjai, kollégiumi közösségek is szerepet vállalnak ebben.

Osztályfőnöki közösség

Az osztályfőnöki tanmenet szerves része a környezeti nevelés, évfolyamokra lebontva tárgyalja az egyes feladatokat. Az iskolai ilyen jellegű programjainak szervezésében, értékelésében van elengedhetetlen szerepe.

Tanárok és szülők

A szülői ház és az iskola harmonikus együttműködés nélkül elképzelhetetlen a környezeti nevelés. Középiskola lévén a már korábban otthon ill. az általános iskolában elsajátított környezetbarát viselkedést kell tovább fejleszteni, esetleg korrigálni vagy kibővíteni. A szülői értekezletek, a szülői munkaközösségek a színterei a közös munkának, segíthetnek a gyermekekben a környezettudatos magatartást megerősíteni. Az egyes környezeti nevelési programok anyagi költségeit részben a szülők is biztosíthatják, de ehhez a beleegyezésük szükséges.

Adminisztratív dolgozók

Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával, csökkentik a felesleges papírfelhasználást, segítenek az irodai hulladék gyűjtésében és erősítik a digitális információáramlást.

Technikai dolgozók

Biztosítják a programok tárgyi feltételeit, folyamatosan dolgoznak az épület korszerűsítésén. Környezetbarát anyagok felhasználásával hozzájárulnak a környezeti neveléshez. Példamutató lehet, és el kell érni, hogy a takarítás során a környezetre kevésbé ártalmas, könnyen lebomló tisztítószereket használjanak.

Az udvar folyamatos tisztán tartása, a környezet szépítése, a virágok gondozása is erősíti a diákokban a tudatos környezetbarát gondolkodást.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az iskola profilját és költségvetését, ezért a kölcsönös együttműködés nélkül elképzelhetetlen a hatékony környezeti nevelés.

Az iskolavezetés feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

Más közoktatási intézmények

Mivel a városban számtalan iskola, középokú.- és felsőoktatási intézmény is működik, közösen kell részt venni a városi vagy más iskolai rendezvényeken. Iskolai vagy kollégiumi napok keretében, fórumokon, kiállításokon veszünk részt.

Környezeti neveléssel foglalkozó intézmények

A Megyei Pedagógiai Intézet a továbbképzések szervezésének színtere, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának oktatási épülete, a város kulturális intézményei, múzeumi színesítik a nevelési palettát. A programokon való részvétel szervezése a tantestület feladata.

Hivatalos szervek

A hivatalos szervek feladata, hogy ellenőrizték az iskola működését. Javasataik, véleményeik segítenek a környezetvédelmi nevelés erősítésében.

Gyárak, üzemek

A szakképzésben részt vevő diákok üzemlátogatások során találkoznak a vállalatok környezetvédelmi politikájával és annak megvalósításával. A külföldi tulajdonú üzemek jóval előrébb járnak a korszerű, környezetbarát gazdálkodásban és a hulladékhasznosításban. Látogatásuk során diákjaink kézzel foghatóan tapasztalhatják a tennivalókat. A Vízmű minden évben több alkalommal lehetővé teszi az érdeklődők számára, hogy a vízhasznosítás és tisztítás folyamatát telephelyeiken kövessék nyomon.

Arborétum, Vadaspark

Városunkban működik arborétum és vadaspark is. Az arborétum kiválóan alkalmas a környezeti nevelésre, tanösvényei, bemutató növénytársulások ragyogó terei az iskolán kívüli oktatásnak. Mivel az iskola a város szívében található, az élő környezet megfigyelésére beiktatjuk az arborétumi látogatásokat a tantervbe. A Vadaspark ugyancsak hasznos kiegészítője az iskolai biológiatanításnak.

Külföldi kapcsolatok

Iskolánk külföldi partnerkapcsolatai más távlatokat nyitnak meg diákjaink környezetbarát nevelésében. Az ausztriai, dániai és angliai iskolalátogatások során tanulóink nem csak látják, hanem maguk is gyakorolják a szelektív hulladékgyűjtést. Tapasztalataik hozzájárulnak ahhoz, hogy környezetükre maguk is igényesebbek legyenek.

Iskolai büfé

Az iskolai büfé kínálata meghatározó tényezője iskolánk diákjainak étkezésében. A bolt belseje, az előtte lévő pihenő tér igényes kialakítása, tisztántartása is a nevelés része. Ezen a téren erősíteni kell a tudatosságot, mind a választék, mind a bolt körüli tisztaság terén. Kíváncsi, hogy bővüljön az egészséges táplálékok köre. A bolt körüli terület tisztán tartásába és takarításába be kell vonni a diákokat is.

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

Költségvetés

Az iskolai költségvetésből egy elkülönített összeg legyen felhasználható az iskolán kívüli városi programok költségeinek fedezésére. Ez a jövőben még kidolgozásra szorul. Az osztályközösségek osztálypénzből is finanszíroznak különböző témába vágó programokat. A költségvetésből finanszírozza az iskola az eszköz – és szakkönyvvásárlást, rendezvények bonyolítását.

A költségvetés fedezi azokat a felújításokat is, amelyek az iskola épületének és környezetének barátságosabbá tételét szolgálják.

Alapítvány

Rendezvények lebonyolításának költségeihez járul hozzá, igény szerint.

Külső erőforrások

Fenntartó

Az éves költségvetési keret meghatározásakor a szükséges anyagi források biztosításával hozzájárul a környezeti neveléshez.

Pályázat

Az iskolai pályázati felelőse folyamatosan nyomon követi a megjelenő pályázatokat, tájékoztatja a kollégákat és esetleg segít nekik a pályázati anyag elkészítésében.

2. Alapelvek, jövőkép, célok

2.1 Általános, hosszú távú cél

Legfontosabb feladatunk, hogy

- kialakítsuk a diákokban a környezettudatos magatartás igényét
- a természet tiszteletét és megőrzését
- kreatív, problémamegoldó szemlélettel tekintsenek diákjaink a természet folyamataira
- járuljanak hozzá az ökológiai folyamatok visszaállításához, törekedjenek a természettel való harmóniára
- legyenek érzékenyek közvetlen környezetük állapota iránt
- konkrét hazai példákon keresztül ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit
- életmódjukban válják meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés, a takarékoság
- bekapcsoljuk az intézményt a közvetlen környezeti értékek megőrzésébe, gyarapításába
- erősíteni kell a rendszerszemléletet, a globális összefüggések megértését

2.2 Konkrét, rövid távú célok

Hagyományok ápolása

- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- Drogprevenciós program folytatása
- Az iskolaszövetkezet keretében működő büfé üzemeltetése
- Iskolai ill. városi versenyek kiírása a témához kapcsolódó fejezetekkel
- A város nevezetességeinek felkutatása, megismerése
- Kollégiumi napok szervezése városi szinten
- A diákszínpad további működtetése, az e témához kapcsolódó előadások szorgalmazása
- „Zöld napok” – a jeles környezetvédelmi napok megünneplése
- Dohányzás elleni kampány folytatása
- Tanórán kívüli rendhagyó órák szervezése
- Kiállítások, rendezvények látogatása
- Üzemlátogatások rendszeresebbé tétele
- Az iskolaudvar madáretetőinek gondozása

Új tervek

- A szakképzésben az új, európai normáknak megfelelő képzési igények és követelmények kidolgozása
- A környezeti nevelés beépítés az iskola minőségbiztosítási programjába
- A tantestület tagjainak fokozottabb bevonása a környezeti nevelésbe
- A diákönkormányzat fokozottabb bevonása a teendőkbe
- Iskolai projektek kidolgozása a tudatosabb környezetbarát magatartás érdekében
- Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés kidolgozása
- „iskolazöldítés”
- A kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése
- A szülők még intenzívebb bevonása a közös nevelési elveknek megfelelően
- Esetleges erdei iskola feltételeinek kidolgozása
- A költségek előteremtése és a szülőkkel való elfogadtatása
- Képzéseken, továbbképzéseken való megosztottabb részvétel szorgalmazása
- A kollégiumban a takarékosabb életforma kialakítása
- Az iskolai büfé környékének fokozottabb tisztán tartásának megszervezése
- Az ebédlő berendezésének esztétikusabbá tétele (lemosható terítők, tetszetősebb asztali tartozékok, fűszertartók beszerzése)
- Tartós elemek begyűjtésének megszervezése
- Újabb és korszerűbb tisztítószer alkalmazása a takarítás során

Szaktárgyi célok

- A szakórai lehetőségek minél szélesebb felhasználása a környezettudatos szemlélet kialakítása érdekében
- A kétszintű érettségire felkészítés
- Hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon
- Közvetlen környezetünk problémáira felhívni a figyelmet, annak lehetséges hatásairól és következményeiről beszélni
- Állandó kitekintéssel kell lenni a környező országok és a világ újabb és újabb környezeti problémáira
- Erősíteni kell a globális problémalátást
- Folytatni kell a tanórán kívüli szakórák szervezését (arborétum, vadaspark látogatás, ásványtani kiállítás, Vízmű látogatás, rendhagyó óra a KNP-ban)
- Multimédiás módszerek alkalmazása a tanórákon
- Egyszerű kísérletek bemutatása a víz-, talaj-, levegőszennyezés témákban
- Számítógép felhasználása a tanórákon
- Rövid projekt feladatok kiírása

3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

3.1. Tanórai foglalkozás

3.1.1. Hagyományos tanítási óra

A környezeti nevelést erősíteni és a szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne leszígyelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egésznek lássák a természetet s benne az embert. A természettudományos tárgyak összehangolásán kívül a többi tantárgynak is számtalan lehetősége van a tudatos szemléletformálásra.

A biológia, fizika, kémia és földrajz tárgyak mellett összegyűjtöttük, hogy a többi tantárgy keretében milyen lehetőségek adódnak a környezetbarát szemlélet formálására.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket,
- legyenek tisztában a sport jelentőségével
- a szabadtéri foglalkozásokon keresztül érzékeljék a szennyezett környezet hatását
- tudatosítsák általa az egészséges környezet komplexitását

Magyar nyelv és irodalom

- az általános iskolából hozott ismeretekre építve és azokat tovább bővítve legyenek képesek a lényeges és a lényegtelen információk közötti különbségtételre
- ismerjék az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmóniát
- tudjanak hivatalos iratokat, kérvényeket, petíciót készíteni
- tudatosan kerüljék a „nyelvi környezetszennyezést”
- fejlesszük esztétikai, erkölcsi érzékenységet

Történelem

A tanulók

- tudják és értsék, hogy mikor milyen emberi tevékenység alakította a természetet
- lássák, hogyan hatottak ezek a változások a gazdálkodásra, az életmódra
- ismerjék a helyi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg a globális problémákat, érezzék az egyén és a társadalom felelősségét a problémák megoldásában

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a problémák iránt a jól megválasztott szöveg feldolgozása során
- ismerjék meg más népek környezeti problémáit és azok megoldásait
- ismerjék meg más kultúrák hozzáállását ehhez a kérdéshez

- erősítsék magukban a nemzetközi felelősségtudatot
- fejlesszék idegen nyelvi kommunikációjuk ebben a témakörben is

Matematika

A tanulók

- gondolkodjanak logikusan és lényegre látóan
- tudjanak rendszerben gondolkodni
- váljanak képese az adott témához adatok gyűjtésére és kiválogatására
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- legyenek képesek a reális becslésekre
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek elemzésére és értékelésére

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások megmagyarázására
- ismerjék meg az élő szervezetre károsan ható anyagokat és jelenségeket
- lássák át a fizikai törvényszerűségeket és azok felbomlásának hatásait
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a természeti erőforrásokat csak korlátozottan lehet felhasználni
- ismerjék fel az életjelenségek közötti fizikai törvényeket és analógiákat

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen és távolabbi környezetükről
- érzékeljék és érezzék a környezeti változásokat, lássák a földrajzi összefüggéseket
- ismerjék meg a világ globális problémáit
- ismerjék meg a táj szépségét
- tanulják meg megőrizni és óvni környezetüket

Biológia

A tanulók

- ismerjék és szeressék az őket körülvevő élő és élettelen természetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető életfunkcióit a természetes környezetükben
- lássák a természet ok-okozati összefüggéseit
- figyeljenek oda saját testi-lelki egészségükre
- legyenek érzékenyek a közvetlen és távolabbi környezetük szennyezési problémáira

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására

- legyenek képesek egyszerű kísérletek elvégzésére, elemzésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a környezetre
- becsüljék meg ezek lehetséges gazdaságos vagy káros következményeit

Dráma

A tanulók

- tudjanak a dráma eszközeivel megfogalmazni és ábrázolni természeti jelenségeket
- legyenek képesek adott szituáció megjelenítésére tartás mozdulatokkal

OKJ-s képzések (13.-14. évfolyam)

A tanulók

- legyenek tisztában tanult szakmai ismereteik birtokában a környezetvédelmi ismeretekkel
- tudják kiemelni a szakma környezeti hatásait, ismerjék a megelőzés és védekezés lehetőségeit
- ismerjék a környezetbarát technológiákat, anyagokat
- tanulják meg az energiatakarékos gazdálkodás fortélyait
- látogassák meg a szakmai intézményeket, létesítményeket
- figyeljék meg a helyes energiatakarékos gazdálkodást a gyakorlatban

A tanulóknak

- alakuljon ki a korszerű energiatakarékos szemlélet

Kollégium

A tanulók

- ismerjék és tanulják megbecsülni az esztétikus környezetet
- legyenek motiváltak az igényes környezet kialakításában
- sajátítsák el a kulturált lakóhelyi környezet kialakításának fortélyait
- vegyenek részt saját kollégiumi lakhelyük tisztán tartásában és takarításában

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnök személye és elhivatottsága döntő mértékben befolyásolja a diákok szemléletének alakulását.

- Évfolyam szintekre lebontva az eddigi gyakorlatnak megfelelően következetesen kell formálni a környezetbarát világgépet.
- Szorgalmazza az iskolai és iskolán kívüli programokon való részvételt,
- alakítsa ki a tanulóknak az igényességet.
- A tanulmányi kirándulások során fordítsanak gondot a környezet megfigyelésére és a problémák meglátására.
- Különböző rendezvényeken való részvétellel segítsék az egyes szakmai tárgyak környezetvédelmi tartalmának integrálását és egységesítését.

3.1.2. Nem hagyományos foglalkozások

- komplex foglalkozások keretében sokoldalúan kaphatnak információkat diákjaink a közvetlen környezetük állapotáról és a legsürgősebb teendőkről

- tanulmányi kirándulások szervezése
- a 9. évfolyamosok városismereti játékokon, vetélkedőkön való részvétele
- biológia órákon az arborétum tanösvényeinek látogatása és különböző faladatok keretében a látottak feldolgozása
- pályázatok kiírása az energiatakarékosabb iskola ill. kollégium működéséről
- kiállítások szervezése a témában, iskolán belül és azon túl is
- az iskolaújság rendszeresen foglalkozzon a témával
- múzeum látogatások szervezése (Ásványgyűjtemény, Vadász –és Horgásznapiak)
- szennyvíztisztító telepen tett látogatás
- a KNP kutatóbázisainak felkeresése, rendhagyó órák kérése a nemzeti park munkatársaitól
- iskolazöldítés
- a márciusi és április hónapokban a nevezetes környezetvédelmi napokról való megemlékezés (Víz napja, a Föld napja)
- a város környezetvédelmi problémáinak és környezetvédelmi akcióinak nyomon követése
- idegen nyelvű fordítási versenyek szervezése ebben a témában

4. Módszerek

A hatékonyság érdekében módszertani megújulásra van szükség. Részt veszünk olyan továbbképzéseken, ahol ezeket a módszereket gyakorlat szakemberek segítségével megismerjük. Ilyenek lehetnek pl.:

Játékok

- szituációs
- kombinációs
- érzékelést fejlesztő
- drámapedagógia
- ráhangolást segítő

Modellezés

- hatásvizsgálatok
- rendszermodellezés
- előrejelzés

Projekt módszer

- akcióprojektek tanórán és azon kívül is

Riportok

- kérdőíves felmérés
- fotóriport
- direkt riportok

Terepgyakorlatok

- feltérképezés
- egyszerű megfigyelések
- célzott megfigyelések

Kreatív munkák

- természetvédelmi munkák az iskola környékén
- madárvédelmi feladatok
- szelektív hulladékgyűjtés
- rend és tisztaság felügyelete
- épületek, kert, büfé környékének rendben tartása

Művészi kifejezés

- irodalmi pályázatok kiírása
- fotópályázatok meghirdetése
- esztétikai érzékenység fejlesztése
- drámapedagógiai módszerek felhasználása

Dokumentálás

- kiállítások szervezése
- iskolai „zöld” bemutató
- posztterek, albumok
- külföldi iskolalátogatások tapasztalatainak dokumentálása

Információáramlás

- zöldhírek faliújsága
- iskolarádió
- kollégiumi foglalkozások
- kiállítások
- külföldi partneriskoláink környezeti nevelésének bemutatása
- a nemzeti parkok, civil szervezetek ingyenes kiadványainak begyűjtése és a könyvtár javára bocsátása

5. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelést szolgálják, de

- folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket.
- bővíteni kell a könyvtárat szakkönyvekkel, CD-kel, videofilmekkel.
- ezek költségvonzatát az iskolai költségvetésbe be kell tervezni.

- felül kell vizsgálni és korszerűsíteni a zártláncú TV-és videóhálózatot az akadálytalan óraszervezés érdekében.
- a természetes anyagok felhasználását a lehetőségekhez mérten kell alkalmazni.

6. Az iskolai környezet

Erről a program első fejezetében esett szó.

7. Kapcsolatrendszer, kommunikáció

Az előzőekben szó volt az információáramlás lehetőségeiről. Ezeken túlmenően az

Iskolán belüli kommunikáció formái lehetnek még:

- szórólapok készítése
- házi dolgozatok írása
- kiselőadások tartása
- iskolagyűlések szervezése

Iskolán kívüli kommunikáció:

- környezetvédelmi cikkek gyűjtése és feldolgozása
- a rádió és televízió e témájú adásainak nyomon követése és feldolgozása
- tudományos cikkek elemzése
- a környezet állapotának felmérése és szakemberekkel való megvitatása
- kapcsolattartás a civil szervezetekkel, a KNP munkatársaival, az önkormányzat illetékes hivatalával, a Lokálpatrióták egyesületével, környezetvédőkkel

8. Továbbképzések

A kor korszerű követelményrendszere, az élethosszig tartó tanulás igénye a pedagógusokat is új feladatok elé állítja. Állandó szakmai és módszertani megújulásra van szükség.

Az iskolai továbbképzési tervben szerepel a kollégák ez irányú beiskolázása.

A kerettantervi követelményeknek és a tantárgyi komplexitásnak megfelelően a továbbképzéseket körültekintően kell megszervezni. Ki kell alakítani a kollégákban azt az igényt, hogy ne csak szigorú szakmai ismereteket, hanem a környezetvédelmi komplex összefüggéseket is beépítsék az órai munkába, a továbbképzéseken lehetőleg ennek szellemében vegyenek részt. Az éves továbbképzési keretet alaposan átgondoltan kell felhasználni.

XV. Fogyasztóvédelmi program

A fogyasztóvédelem stratégiája

A fogyasztóvédelmi programunk célkitűzése, hogy a tanulóink tudatos fogyasztóvá váljanak. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek, jogszabályok elsajátításával felkészültek legyenek a fogyasztóvédelmi ismeretek gyakorlati alkalmazására a mindennapi életben.

A fogyasztóvédelmi programunk célkitűzése továbbá a tanulók fogyasztói kultúrájának fejlesztése, a tudatos fogyasztói magatartás kialakítása. A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi program tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése.

A társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogokat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése.

A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

A helyi, országos- és EU-s fogyasztóvédelmi szabályozások megismerése, alkalmazása

A fogyasztóvédelmi programunk módszertani elemei

A tanulók készségfejlesztése a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén, mint: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztés tartalmazza az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programunkba.

Az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos feladatok a kapcsolódó tantárgyak oktatása során.

A fogyasztóvédelem program kapcsolódása a tanórai foglalkozásokhoz

Fizika:	mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
Földrajz:	eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
Magyar:	reklámnnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái
Biológia:	génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
Kémia:	élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk
Informatika:	elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia
Történelem:	EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám

története

Szakmai tantárgyak: a piac, a marketing és a reklám szerepe, a minőség és a biztonság szerepe a fogyasztás során, a gazdaságosság és a takarékoság, banki, biztosítási vagy üzemanyagfogyasztási számítások

Tanórán kívüli foglalkozások, versenyek

Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

XVI. Iskolánk alapképzésének (érettségi előtti képzési szakasz) helyi tanterve

1. Iskolánk a helyi tanterv kiválasztásának indokolása

A helyi tantervünk kidolgozásánál a kerettantervek előírásait, és az iskola stratégiai célkitűzéseit vettük figyelembe.

Ezek a célok a következők:

Korszerű általános műveltség átadása járuljon hozzá, hogy minél több tanulónkat vegyék fel a felsőoktatási intézményekbe.

Magas szintű nyelvi képzés

Tanulóink szervezzenek jártasságot az informatika világába.

A pályaaorientációs ismeretek és a szakmai alapozó ismeretek járuljanak hozzá:

- a sikeres pályaválasztáshoz,
- a szakirányú továbbtanuláshoz jelentősen szilárd szakmai alapokat,
- az informatika tárggyal együtt hagyományos humán és reál általános műveltséget a kor követelményeinek megfelelően tegye teljesebbé.

A 9-12/13/ évfolyamon az idegen nyelv és az informatika tárgyakat csoportbontással tanítjuk. A kötelező érettségi tárgyakon túl tanulóink érettségi tárgyként választhatják az összes természettudományi tárgyat, valamint a két tanítási nyelvű osztályokban a célnyelvi országok civilizációs ismereteit, valamint emeltszintű érettségire való felkészítést az összes kötelező érettségi tárgyakon túl biztosítjuk a szakmai alapozó ismeretekből is.

2. Az iskola egyes évfolyamain (9. Kny/9-12. évfolyam, valamint a kimenő rendszerű 9-12/13. évf.) tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai, az előírt tananyag követelményei

Mellékletben

A) II. kötet

Helyi kerettanterv – régi (kimenő rendszer)

B) III. kötet

Helyi kerettanterv – új (felmenő rendszer)

3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában használható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztását a helyi tanterv alapján a szakmai munkaközösségek határozzák meg.

Az adott tankönyv, tanulmányi segédlet, taneszköz

- szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben,
- feleljen meg a kerettantervi követelményeknek,
- feleljen meg az iskola helyi tantervének,

- a tankönyvcsalád lehetőleg biztosítsa több éven át az azonos didaktikai szempontok alapján történő tanítást,
- ára a lehetőséghez képest mérsékelt legyen,
- a két tanítási nyelvű tagozaton, a két tanítási nyelvű iskolák működésének irányelveit is figyelembe kell venni.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök váltására nincs lehetőség, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

4. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület az osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnökök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg a döntését, a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ha az iskola szakképzési évfolyamába való lépés előfeltétele az érettségi vizsga megléte, a tanuló akkor is megkezdheti tanulmányait a szakképző évfolyamon, ha a vizsgát megkezdte, de nem fejezte be. Tanulmányait azonban csak akkor fejezheti be, ha a tanítási év első félévének utolsó napjáig az érettségi bizonyítványt megszerezte.

A tanév rendjében előírt időpontokban félévkor a félévi értesítővel, év végén a bizonyítvány útján tájékoztatjuk a szülőket a tanuló tantárgyi eredményeiről és továbbhaladásáról.

Az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába lépő tanulót nem kell beíratni.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy évben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felső évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szakképzési évfolyam nem ismételtető meg. Nem tekinthető a szakképzési évfolyam megismétlésének a második, vagy további szakképzésbe történő bekapcsolódás.

5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

- Korlátok:
- egy tanítási napra 2-nél több témazáró dolgozat nem tervezhető
  - a szaktanár által megadott intervallumon belül a pótdolgozatot teljesíteni kell

- a témazáró dolgozatok fajsúlyosabb szerepe a végső érdemjegy megállapításánál
- a témazáró dolgozat időpontját előzetesen egyeztette a szaktanár a tanulóközösséggel, figyelembe véve a tanuló személyiségi jogait

Magatartás és szorgalom és írásbeli munkák külső alakja

1. Magatartás

Az osztályfőnök a tanulók magatartását és szorgalmát folyamatosan figyelemmel követi, arról a szülőket szülői értekezleteken, fogadó órákon tájékoztatja. Az osztályfőnök félévkor és év végén az osztályban tanító pedagógusok javaslata alapján minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát. A magatartás minősítésekor az osztályfőnök kikérheti az osztály-diákbizottság, és a kollégiumi nevelőtanár véleményét.

PÉLDÁS a tanuló magatartása, ha felelősségérzetével, önállóságával, kezdeményezőkészségével, a közösség érdekében végzett tevékenységével, viselkedésével, tanulmányi munkájával a rend megtartásával kitűnik, társainak ezzel példát mutat. Nincs igazolatlan órája.

JÓ a tanuló magatartása, ha a diákközösségben becsülettel dolgozik, a rábízott feladatokat elvégzi, viselkedése általában jó, a legfontosabb iskolai rendszabályokat következetesen betartja. Max. 3 igazolatlan órája van.

VÁLTOZÓ a tanuló magatartása, ha a diákközösség munkájában vonakodva vesz részt, viselkedésével szemben kifogás merül fel, rendszeretete és kötelességteljesítése ingadozó vagy igazgatói hatáskörbe tartozó fegyelmi büntetést kapott. Igazolatlan órája 3 felett van (10-ig).

ROSSZ a tanuló magatartása, ha magatartása, ha hanyag munkájával, fegyelmezetlenségével hátráltatja a diákközösség fejlődését, társainak rossz példát mutat, vagy a nevelőtestület hatáskörébe tartozó fegyelmi büntetést kapott.

2. Szorgalom

PÉLDÁS a tanuló szorgalma, ha kötelességteljesítése, rendszeretete, aktivitása a tanulmányi munkában - képességéhez és körülményeihez képest - kifogástalan.

JÓ a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját, vállalt kötelezettségét képességéhez és körülményhez képest elvégzi.

VÁLTOZÓ a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkájában csak időnként mutat törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.

HANYAG a tanuló szorgalma, ha képességéhez képest keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, megbízhatatlan.

Nem lehet a tanuló magatartása példás, fegyelmező intézkedés és igazolatlan mulasztás esetén. Elégtelen tantárgyi érdemjegy esetén a tanuló sem magatartásból, sem szorgalomból nem kaphat példás minősítést.

A levelező tagozaton a magatartást és a szorgalmat nem kell osztályozni.

3. Írásbeli munkák külső alakjának követelményei és értékelése

Tanulóinkkal szemben - végzettségüknek megfelelően - jogos igény leendő munkahelyük részéről, hogy munkájukat rendezett formában, pontos szép külalakkal végezzék.

E követelmény teljesítése érdekében a nevelőtestület összefoglalta az írásbeli munkák külső alakjának követelményeit és az értékelés szempontjait.

1. Radírozás, javítófesték használata tilos!
2. Átírás tilos! Szabályos javítás: a hibás adatrészt egy vonallal, vonalzóval át kell húzni és föléírni a helyeset.
3. Ceruza csak táblázatok készítésére, illetve ábrázoláshoz használható!
4. Franciakocka szabályos használata kötelező!
5. Füzetekben a szaktanár igénye szerint, dolgozaton mindig pontos hosszú dátumot kell alkalmazni!
6. A tanulók áttekinthető formában, a lényegkiemelésre törekedve dolgozzanak!
7. A füzetekben követelmény mind a belső, mind pedig a külső margórész üresen hagyása.
8. Kötelezőírásbeli dolgozatokra a tanulók külalak érdemjegyet kapnak piros színnel.

Ezen kívül tantárgyanként a szaktanár igénye szerint a munkafüzetekre félévenként 1-1 osztályzatot kaphatnak, amelyet más színnel kell a naplóban rögzíteni.

- a) Jeles érdemjegyet kaphat a tanuló, ha munkájának összbenyomása igen kedvező, betűformái jól olvashatók, térbenyomása igen kedvező, betűformái jól olvashatók, térbeosztása áttekinthető, követi a dolgozat logikai menetét és csak a megengedett módon javít. Munkája tiszta, vonalzó használata szabályos.
  - b) Jó érdemjegyet kaphat a tanuló, ha munkájának összbenyomása kedvező, betűformái olvashatók, térbeosztása megfelelő. Többször, de csak a megengedett módon javít. Munkája tiszta, vonalzó használata szabályos.
  - c) Közepes érdemjegyet kap a tanuló, ha munkájának összbenyomása nem kedvező ugyan, de súlyosabb kifogás alá nem esik. Írása nem eléggé olvasható, a térbeosztás, vonalzó használatát nem gondos, meg nem engedett javítás is előfordul. Munkája nem elég tiszta.
  - d) Elégséges érdemjegyet kap a tanuló, ha munkájának összbenyomása kedvezőtlen, torz betűformákat is használ, többször javít meg nem engedett módon. Térbeosztása gyenge, vonalzó használata hanyag.
  - e) Elégtelen érdemjegyet kap a tanuló, ha munkájának külső alakja hanyag, a munka menete nem követhető; torz betűformákat használ, a javítások szabálytalanok, nem veszi figyelembe a nyomtatvány hálózati rendszerét, nem az előírt íróeszközt használja, térbeosztása rossz, vonalzót nem használ.
- A külalak érdemjegyet az osztályfőnök a dolgozatok, valamint a füzetekre kapott érdemjegyek alapján állapítja meg.

6. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatások formái

- *Írásbeli feleletek („röpdolgozatok”)*

A nagy tanulói osztálylétszámok miatt különösen az alacsony óraszámokban tanított tantárgyaknál az alkalmazása megkerülhetetlen. Előzetesen a tanulókkal nem szükséges közölni, ez inkább legyen ösztönző abban, hogy a tanulók folyamatosan készüljenek fel az órákra. Lehetőleg csak az utolsó egy vagy két óra tananyagából írassunk ilyen dolgozatokat.

- *Felmérő dolgozatok*

A félévi és az évvégi osztályzatok kialakításánál fontos szerepet kapnak a nagyobb anyagrészeket, témaköröket, fejezeteket átfogó felmérő dolgozatok, melyek lehetnek teszt és esszé jellegű dolgozatok, illetve ezek kombinációi.

A feladatlap összeállításánál a következő szempontokat vegyük figyelembe:

1. A témazáró dolgozatok összeállításánál törekedni kell, hogy az egész témakört fogja át, ezáltal reálisan mérje fel a tanuló tudását.
2. Az írásbeli dolgozatok összeállítása során figyelembe kell venni, hogy az ne az elméleti anyag mechanikus visszatükrözését jelentse, hanem a tanulók a tanult tananyagot a gyakorlatban is tudják alkalmazni, szinkronban a kompetenciamérés, és az új típusú érettségi feladatok gyakorlásával. Természetesen a tananyag feldolgozásánál is érvényesülni kell az előbbi szempontnak.
3. A feladatlapok összeállításánál törekedni kell az egységes iskolai gyakorlatra, ezért fontos, hogy annak összeállításánál munkaközösségi szinten azonos elvek érvényesüljenek.
4. az írásbeli munkák értékelésénél szintén az egységes iskolai gyakorlatnak kell érvényesülni, ennek kialakításánál vegyük figyelembe az érettségi írásbeli feladatai értékelésének szempontjait.

Az írásbeli beszámolók íratásánál, annak hatékonysága érdekében az alábbi szempontokat vegyük figyelembe:

- a dolgozat íratását minden esetben előzze meg a feldolgozott témakör összefoglalása,
- a dolgozat íratásának időpontját legalább egy héttel korábban közölni kell az osztállyal,
- egy nap maximum két felmérő dolgozat íratható egy osztállyal. Vitás esetben a szaktanárok egyeztetnek az osztályfőnökkel.

7. Az otthoni (tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

8. A moduláris oktatás bevezetésének lehetősége, a modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe.

9. A középszintű érettségi vizsga témakörei a helyi tantervbe foglalt tantárgyaknál.

2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a tanórán feldolgozott ismeretek elsajátítását, alkalmazásuk gyakorlását, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások előkészítését szolgálják, házi dolgozat esetén az írásbeli beszámoltatást helyettesítik.

A házi feladat adásának céljai

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha a szaktanár a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező írásbeli és szóbeli feladatból a szaktanár a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

A házi feladat adásának elvei

- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/ megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
  - a) nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
  - b) meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
  - c) a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megírása, pótfeladat kitűzése, stb.)

- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.

Vizsgák szabályai

Iskolánkban szervezett vizsgafajták

Tanulmányok alatti vizsgák:

- szintvizsga,
- modulzáró vizsga,
- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- pótló-javító vizsga.

A tanulmányok megkezdése előtti vizsgák:

- alkalmassági vizsga
- felvételi vizsga.

Zárávizsgák:

- érettségi vizsga,
- szakmai érettségi vizsga,
- szakmai vizsga.

Tanulmányok alatti vizsgák

Szintvizsga

A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében előírt vizsga, amely az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat méri.

A szintvizsga ideje: a szakiskola képzés első évfolyama (február első tanítási napjától április utolsó tanítási napjáig terjedő időszakban).

A szintvizsga résztvevői:

- a gazdasági kamara képviselője,
- a szakképesítésben érintett országos gazdasági érdekképviselői szervezet képviselője,
- az iskola képviselője.

Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara vagy országos gazdasági érdekképviselői szervezet hatáskörébe sem, a gazdasági kamara a szintvizsga megszervezésébe a szakmai szervezet vagy szakmai kamara képviselőjét vonja be.

A szintvizsga a tanuló számára kötelező, függetlenül attól, hogy tanuló szerződést kíván-e kötni. Tanuló szerződést csak olyan szakiskolai tanuló köthet, aki eredményes szintvizsgát tett.

A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele. A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervez.

A szintvizsga követelményét az adott szak szakképzési kerettanterve alapján kell összeállítani a gazdasági kamara képviselőjének, a szakképesítésben érintett országos gazdasági érdekképviselői szervezet képviselőjének, a szakiskola képviselőjének együttműködésével.

A szintvizsga követelményeit a tanuló felvételekor ismertetni kell, illetve közzé kell tenni az iskola honlapján.

A szintvizsga ingyenes a tanuló számára.

Modulzáró vizsga

Az iskolarendszeren kívüli képzésben a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételeként a szakképzést folytató intézmény által megszervezett vizsga, olyan kompetenciamérés, amellyel az intézmény meggyőződik arról, hogy a képzésben részt vevő elsajátította a szakmai és vizsgakövetelmény egyes követelménymoduljaiban előírtakat.

Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a szakképzést folytató intézmény a képzési szakaszok lezárásaként a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott moduloknak megfelelő modulzáró vizsgát szervez. A modulzáró vizsga a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak szerint összevontan is megszervezhető.

Az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak – a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint – egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével.

Iskolai rendszerű képzésben is szervezhető modulzáró vizsga a tanulók tanulmányi munkájának értékelése, valamint a szakmai vizsgára való felkészülés céljából. Ezzel a lehetőséggel élhet a tagintézmény az esti, ill. levelező szakmai képzéseiben.

A modulzáró vizsga szervezhető az adott modul szakmai követelményei alapján

- írásban,
- szóban,
- gyakorlatban,
- interaktív,
- komplex módon.

A modulzáró vizsga szervezésekor érdemes figyelembe venni az adott modul szakmai vizsgája vizsgaszervezési módját és követelményeit. A modulzáró vizsgák időpontját és követelményeit a tanulóval a képzés megkezdésekor ismertetni kell.

Osztályozó vizsga

A tanuló teljesítményének értékelésére osztályozó vizsga szervezhető.

Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett beszámoltató vizsga is.

Osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit, a tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét közzé kell tenni. A vizsgaszervezés és lebonyolítás teljes szabályzatát a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 64-72. § tartalmazza.

Az osztályozó vizsga szervezésének legfontosabb szabályai

A vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat. A vizsgázónak legalább harminc perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát.

Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól. Ha a tanulónak ezen a napon szakmai gyakorlaton (évközi vagy nyári összefüggő) kellene részt vennie, köteles tájékoztatni a gyakorlati képzőhely vezetőjét és a szakmai gyakorlat vezető tanárát a távolmaradás okáról és egyben egyeztetni a gyakorlat pótlásának későbbi időpontját. Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – a vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható. Az osztályozó vizsga ingyenes, kivéve a független vizsgát.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja az osztályozó vizsgán is.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Az osztályozó vizsga helyéről és időpontjáról a vizsgázót legalább tíz nappal megelőzően értesíteni kell a vizsgát szervező intézmény feladatellátási helye szerinti illetékes kormányhivatal. A kormányhivatal megbízottja megfigyelőként részt vehet a vizsgán.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsga szervezésére akkor van szükség, ha a tagintézménybe a tanulmányi időszak megkezdése után (tanévek közti időszakban, vagy tanév közben) jelentkezik a tanuló és nem azonos szakmai/szakközépiskolai képzésben vett részt az átjelentkezés előtti időszakban. Az iskola igazgatója a felvételtől/átvételtől a különbözeti vizsga(ák), illetve a tanuló addigi tanulmányi eredményei alapján dönt.

Különbözeti vizsga során a tanuló tudásszintjének pedagógiai értékelése történik azokból a tantárgyakból, vagy modulokból, vagy tananyagegységekből, amelyeket nem tanult abban az iskolában, ahonnan átjelentkezik.

A különbözeti vizsga követelményeiről tájékoztatni kell a tanulót, amikor jelentkezési szándékát közli az iskola igazgatójával. Amennyiben a tanuló vállalja a felkészülést a különbözeti vizsgára(ákra), meg kell határozni az iskola igazgatójának a vizsga időpontját.

(Ha a tanuló az aktuális tanév befejezése után kíván átjelentkezni iskolánkba, a különbözeti vizsga időpontja a következő tanév előtti javító vizsga időszak –augusztus vége. Ha a tanuló tanév közben kíván átjelentkezni és méltányolható a kérése, akkor az iskola igazgatója vagy az általa megbízott tagintézményvezető- helyettes, ill. szaktanár egyeztetni az időpontot a tanulóval, figyelembe véve a megtanulandó tananyag mennyiségét.

A különbözeti vizsgára való felkészülés maximális ideje legfeljebb három hónap. A különbözeti vizsgát le kell tenni az adott félév értékelése előtt.

A tanuló megkezdheti tanulmányait a különbözeti vizsga előtt is, amennyiben tanév közben kíván belépni/átlépni az iskolába.

Amennyiben a tanuló nem teljesíti a különbözeti vizsga követelményeit, nem kezdheti meg/folytathatja tanulmányait az iskolában.

A szabályosan megtartott különbözeti vizsgát nem lehet megismételni.

A vizsga időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A különbözeti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság legalább két tagja a vizsga tárgyának megfelelő szakos tanát legyen. A különbözeti vizsga ingyenes.

Különbözeti vizsgára kell bocsátani azt a tanulót is, aki a tagintézményben a már megkezdett tanulmányai alatti időszakban másik szakra kíván átjelentkezni. Ebben az esetben is a fenti szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni.

Pótló-javító vizsga

Pótló-javítóvizsga az a pedagógiai értékelés, amikor a tanuló nem teljesítette a tanév alatt/tanulási időszak alatt a követelményeket valamely tantárgyból, tananyagegységből, modulból és újabb lehetőséget kap tudásszintje megmérettetésére.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha:

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

Javítóvizsga szervezhető minden tanév megkezdése előtt az augusztusi javítóvizsga időszakban (augusztus 15-étől augusztus 31-éig). Ezen kívül a moduláris rendszerű szakmai képzések esetében minden félév lezárása utáni időszakban, ha a következő félévben már nem ugyanazokat a modulokat tanulják a tanulók.

A javítóvizsga időpontját a tagintézmény vezetője határozza meg. A pótló-javítóvizsga formája lehet írásbeli/interaktív/gyakorlati/szóbeli/komplex a tantárgy, tananyagegység/modul követelményeinek megfelelően.

Pótló-javítóvizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A vizsgák (javító- pótló) időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A pótló- javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. Kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt tájékoztatni kell.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott javítóvizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A javítóvizsga szervezésére vonatkozó szabályokat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 66. § tartalmazza.

A pótló- javítóvizsga ingyenes.

A tanulmányok megkezdése előtti vizsgák

Alkalmassági vizsga

Az alkalmassági vizsga lehet:

- az *Eladó* szakma gyakorlásához szükséges képességek vizsgálata,
- egészségügyi alkalmassági vizsgát.

Egészségügyi alkalmassági vizsgálaton kell részt venni a Kereskedelem ágazathoz tartozó képzésekre jelentkező tanulóknak. A tagintézmény az iskolai védőnő segítségével szervezi meg az alkalmassági vizsgálatokat a jelentkező és a felvételi eljárásban sikeresen szereplő tanulók részére. A vizsgálat időpontjáról és helyszínéről írásban értesíti a tagintézmény a tanulót, illetve a tanuló szülőjét. Még a beiratkozás előtt kell elvégeztetni a tanulónak a vizsgálatot. Amennyiben a jelentkező nem alkalmas az adott szakma tanulására és végzésére, nem vehető fel. Az alkalmassági vizsgálatok/vizsgák *ingyenesek*.

Felvételi vizsga

Felvételi vizsgát a szagimnáziumi képzésekre jelentkező tanulóknak szervez az iskola. A felvételi vizsga – külön jogszabály szerint szervezett – központi írásbeli felvételi vizsga. Helyi felvételi vizsga csak központi írásbeli vizsga mellett, ahhoz kapcsolódva, és csak abban az esetben szervezhető, amennyiben a felvételi évet megelőző három év átlagában a jelentkezők száma több mint kétszeresen meghaladja a felvehető létszámnak. Szóbeli felvételi vizsgát a két tanítási nyelvű képzésekre jelentkezőknek szervez iskolánk. A felvételi vizsga témaköreit a tagintézmény honlapján teszi közzé.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

A felvételi eljárásra és a felvételi követelményekre vonatkozó információkat a tagintézmény a tanév rendjében meghatározott időben és módon közzéteszi, majd e szerint lebonyolítja.

Záróvizsgák

Érettségi vizsga

Az érettségi vizsga állami vizsga, amelyet országosan egységes vizsgakövetelmények szerint kell megtartani. Az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit és szervezésének módját a vizsgaszabályzat és az érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeiről szóló jogszabály alapján kell meghatározni.

Az érettségi bizonyítvány érettségi végzettséget tanúsít, és jogszabályban meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre, szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

Az érettségi vizsgán a tanuló a következő vizsgatárgyakból ad számot tudásáról:

- a) magyar nyelv és irodalom,
- b) történelem,
- c) matematika,
- d) idegen nyelv – a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevők számára anyanyelv és irodalom,
- e) kötelezően választandó vizsgatárgy, 2016/17-es tanévtől szakgimnáziumban az iskola ágazatának megfelelő szakmai vizsgatárgy.

A kötelező és a kötelezően választandó mellett további vizsgatárgyakból is tehető érettségi vizsga. Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető. Az érettségi vizsga szervezését az érettségi vizsgaszabályzat alapján kell végezni. Az első érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt ingyenes.

Szakmai érettségi vizsga

A szakgimnázium a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon az ágazatára előírt szakmai érettségi vizsgatárgy követelményei szerint felkészít a kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsgára. A szakmai érettségi vizsga vizsgakövetelményeit – a közismereti érettségi vizsga követelményeinek figyelembevételével – az ágazatokra előírt kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyak követelményei tekintetében a Kormány adja ki.

A szakgimnáziumban az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott ágazatokban tehető munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsga, a szakmai érettségi továbbá a szakképzésre vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére képesít.

Amennyiben a tanuló a négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát tesz, a szakközépiskolában szerzett államilag elismert szakképesítést a tanuló kérésére középszintű szakmai érettségi vizsgának kell elismerni.

Az első szakmai érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt ingyenes. Térítési díjköteles az érettségi és szakmai érettségi vizsga az érettségi bizonyítvány megszerzése vagy a tanulói jogviszony megszűnése után, továbbá az adott vizsgatárgyból a tanulói jogviszony fennállása

alatt az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti sikertelen érettségi vizsga második vagy további javító- és pótló vizsgája.

Szakmai vizsga

A komplex szakmai vizsgára történő felkészítés a 2013/14-es tanévtől kezdődően a szakképző intézmény szakképzési évfolyamain folyik. A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek a szakképzési kerettanterv szerinti elsajátítását egységes eljárás keretében méri.

Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a komplex szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól – a szakképzési törvény 11. § - ban és a vizsgaszabályzatban foglalt kivételekkel – felmentés nem adható.

A kompetencia alapú, moduláris szakmai vizsga és a komplex szakmai vizsga állami vizsga, amely Magyarország területén szervezhető. A szakmai vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni. A szakmai vizsga vizsgabizottsága Magyarország címerét tartalmazó körbélyegzőt használ.

A szakmai vizsgabizottság a vizsgázónak a javító szakmai vizsgán nyújtott teljesítménye alapján rész-szakképesítést igazoló bizonyítványt állíthat ki, ha a vizsgázó csak a komplex szakmai vizsga követelményeinek egy részét teljesítette, és a vizsgázó által teljesített követelmények megfelelnek valamely rész-szakképesítés vagy rész-szakképesítések követelményeinek.

A szakmai vizsgán csak olyan bizonyítvány és nyomtatvány használható, amelyet a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter hagy jóvá. A bizonyítvány és a nyomtatvány előállításához és forgalmazásához a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter engedélye szükséges.

A szakmai vizsgán kiadott bizonyítványok központi elektronikus nyilvántartásáról a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter gondoskodik. Az első szakmai vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt ingyenes. Továbbá a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett vizsga esetén a pótló szakmai vizsga és első alkalommal a javító szakmai vizsga is. Térítési díj ellenében vehető igénybe a tanulói jogviszony megszűnése után megkezdett szakmai vizsga (ideértve a javító- és pótló vizsgát is), továbbá a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett, de be nem fejezett szakmai vizsga esetén a második vagy további javítóvizsga. A szakmai vizsgákat a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. Szakmai vizsgákat a tagintézmények tanévenként általában egy alkalommal szerveznek a május-júniusi vizsgaidőszakban a tanított szakok vonatkozásában.

A tanulók felvételének és átvételének intézményi szabályai

A tanulók felvételének és átvételének szabályait az alábbi területeken határozzák meg: szakgimnáziumi képzésre, szakközépiskolai képzésre, érettségire épülő szakmai képzésre, valamint iskolai rendszerű levelező/esti szakmai képzésre.

Szakgimnáziumi képzés

Az általános iskolai tanuló a középfokú iskolába az általános vagy a rendkívüli felvételi eljárás keretében vehető fel. A szakgimnáziumba alapfokú iskolai végzettséggel, valamint – ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető tanulói létszám kétszeresét – a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítmény alapján, továbbá indokolt esetben a szakgimnázium felvételi eljárásában meghatározott követelmények teljesítésével lehet belépni.

A felvételi eljárásokkal kapcsolatos határidőket az oktatásért felelős miniszter évente, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben határozza meg. A középfokú iskolai felvételi kérelmet a hivatal által kiadott jelentkezési lap és tanulói adatlap felhasználásával kell benyújtani a középfokú iskolába és a Felvételi Központba. A felvételi kérelmeket a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban kell benyújtani és elbírálni.

Iskolánkban a tanulók felvétele a szakgimnáziumi osztályokba a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi osztályzatai és az egységes, kompetencia alapú feladatlapok (matematika és magyar nyelv) eredményei alapján történik.

A két tanítási nyelvű osztályokba az általános iskolai eredmények és az egységes írásbeli felvételi vizsga eredményei mellett célnyelvi (német, vagy angol nyelv) szóbeli felvételi vizsgán is részt kell venni a tanulóknak. A szóbeli felvételi témaköröket a tagintézmények közzéteszik honlapjukon.

A képzési idő 4, illetve a két tanítási nyelvű képzésben 5 év.

A kilencediktől a tizenkettedik évfolyamig az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A negyedik évfolyam sikeres befejezése után az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott ágazatokban tehető munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsga. Ezt követően szakképzési évfolyamokon szakmai képzés keretében az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szerezhető. A szakmai képzési szakasz a 13. vagy 14. évfolyamon zajlik és komplex szakmai vizsgával zárul.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben a tagintézmény biztosítja a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket.

Szakközépiskolai képzés

A tanulók felvétele a szakiskolai osztályba a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi osztályzatai alapján történik.

A szakközépiskola tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik középiskola megfelelő évfolyamán. A szakközépiskolai végzettséggel rendelkező tanulót kérésére a szakgimnázium tizenegyedik évfolyamára kell felvenni, ha a 22. § (1) bekezdése szerinti követelményeket teljesítette.

Érettségire épülő szakmai képzések

Nappali, iskolai rendszerű képzéseink esetében belépés a képzésbe az alábbiak szerint történik:

- a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott bemeneti elméleti és gyakorlati tudáselemek - bemeneti kompetenciák meglétének igazolása,
- a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott iskolai végzettség, érettségi bizonyítvány. Túljelentkezés esetén az érettségi bizonyítvány eredményei alapján dönt az igazgató a jelentkező felvételéről, vagy elutasításáról, figyelemmel a törvény által előírt életkori határokra. A képzési belépési feltételek kiterjednek az adott szak szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott egészségügyi és szakmai alkalmassági feltételekre is. Képzési idő: szakonként, elágazásonként és ráépülésenként az OKJ-ban meghatározott képzési idő.

Iskolai rendszerű esti szakmai képzések-felnőttoktatás

Belépés a képzésbe: egyéni jelentkezés a képzésekre.

A szükséges dokumentumok csatolása:

- a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott bemeneti elméleti és gyakorlati tudáselemek - bemeneti kompetenciák meglétének igazolása felmérés alapján és
- a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott iskolai végzettség: általános iskolai, vagy érettségi bizonyítvány,
- munkahelyi javaslat (munkanélküliek esetében nem szükséges),
- az adott szak szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott egészségügyi és munkahelyi javaslat (munkanélküliek esetében nem szükséges),
- az adott szak szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott egészségügyi és szakmai alkalmassági feltételek igazolása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának terve

Az alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek és készségek megtanítása az iskola egyik fontos feladata a tanuló balesetek megelőzése illetve a gyors segítségnyújtás érdekében. Az iskola SZMSZ-ében kerültek meghatározásra a tagintézmény vezetőinek, pedagógusainak, valamint más alkalmazottainak feladatai a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésében és a baleset esetén (intézményi védő, óvó előírások).

A nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset megelőzés szempontjaira.

A nevelési-oktatási intézményekben

a) olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására,

b) a tanórai és az egyéb foglalkozások során a nevelési-oktatási intézmény sajátosságaira figyelemmel ki kell alakítani a tanulóknál a biztonságos intézményi környezet megteremtésének készségét, át kell adni a baleset-megelőzési ismereteket:

- a főbb közúti közlekedési balesetek,
- a mérgezés,
- fulladás veszélyei,
- az égés,
- az áramütés, valamint
- az esés témakörében.

Továbbá fejleszteni kell a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.

Iskolánkban meghívott előadók segítségével tanítjuk a munkavédelmi, baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási ismereteket és készségeket.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját, ennek keretén belül az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet. Az elsősegélynyújtási ismeretek szerves részét képezik a Nat kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is átemelhetők a konkrétumok. Lényeges, hogy ez a témaanyag az iskolai éves munkatervvel koegzisztens módon kerüljön kidolgozásra, pontosabban a munkaterv kövesse a pedagógiai programot.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt. Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására. Minden egyes osztály és kollégiumi csoport számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
    - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
  - támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- szakkörök
  - elsősegély-nyújtási bemutatót szervezése
  - egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó tematikus nap szervezése.

Középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként

a) magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak középszintű érettségi vizsgája írásbeli és szóbeli vizsgarészből tevődik össze. Az írásbeli vizsgán 240 perc áll a vizsgázó rendelkezésére a szövegértési feladatsor, valamint a szövegalkotási feladat megoldására. A szóbeli vizsga a 30 perces felkészülési időt követően 10-15 perc időtartamú. A vizsga szerkezetét az alábbi táblázat összegzi.

Írásbeli vizsga 240 perc		Szóbeli vizsga 10-15 perc	
Szövegértési feladatsor	Szövegalkotási feladat	Egy nyelvi tétel kifejtése	Egy irodalmi tétel kifejtése
40 pont	60 pont	50 pont	
Központi feladatsor		A szaktanár által összeállított tételsor	

A szóbeli vizsga

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak középszintű szóbeli vizsgája belső, iskolai vizsga.

A szóbeli vizsgára adható felkészülési idő: 30 perc.

A vizsgázó felelési ideje: 10-15 perc.

A felkészülés során irodalmi szöveggyűjtemény, kötet vagy a feladatok megjelölésével összefüggő más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó használata megengedett.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsgán egy irodalmi és egy nyelvi tételt fejt ki a diák. A tételsor legalább 20 nyelvi és legalább 20 irodalmi tételből áll. A tételsor összeállításáért a szaktanár a felelős. A tételsor összeállításához a részletes követelmények magyar nyelvi és irodalmi témáit kell figyelembe venni.

A nyelvi és irodalmi tételsor legalább 30%-át (20 tétel esetén 6 tételt, 24 tétel esetén 7 tételt) évről évre módosítani kell.

A tételek jellemzői, összeállításuk

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok – a témák sajátosságait figyelembe véve – lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint legyen mód a sikeres felkészülésre, valamint a kifejtésre a szóbeli feleletre adott időkeretben.

MAGYAR NYELVI TÉTELSOR

A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 20 tételt jelöl ki. A tételsort a központilag meghatározott részletes vizsgakövetelmények alapján állítja össze. A magyar nyelvi tételek a

részletes követelmények következő témáira, illetve a vizsgáztató tanár által kiválasztott altémáira épülnek: *Ember és nyelv, Kommunikáció, A magyar nyelv története, Nyelv és társadalom, A nyelvi szintek, A szöveg, A retorika alapjai, Stílus és jelentés*. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a jelzett témák mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli tételek kijelöléséről – ide értve a húszon felüli tételszámot is – a szaktanár dönt.

IRODALMI TÉTELSOR

A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 20 tételt jelöl ki. A tételsort a központilag meghatározott részletes vizsgakövetelmények alapján állítja össze a *Szerzők, művek*, illetve az *Értelmezési szintek, megközelítések* témáinak lehetséges kombinációiból. A *Szerzők, művek* témáiból összeállított tételek bármelyike meríthet az *Értelmezési szintek, megközelítések* szempontjaiból, illetve értelemszerűen tartalmazhatja az iskola helyi tantervében szereplő művet, műveket.

A tételek a *Szerzők, művek* témáiból, az *Értelmezési szintek, megközelítések* szempontjainak a szerzőnek, a mű/vek/nek, a tétel tárgyának megfelelő megközelítési, értelmezési szempont érvényesítésével állítandók össze. A tematikai arányok a következők: Életművek 6 tétel, Portrék 4 tétel, Látásmódok 3 tétel, A kortárs irodalomból 1 tétel, Világirodalom 2 tétel, Színház- és drámatörténet 2 tétel, Az irodalom határterületei 1 tétel, Regionális kultúra 1 tétel. További szóbeli tételek kijelöléséről – ide értve a húszon felüli tételszámot – a vizsgáztató szaktanár dönt.

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA SZÓBELI TÉTELEINEK SZERKEZETE

<u>MAGYAR NYELV</u>		<u>IRODALOM</u>	
<i>Témakör</i>	<i>Tételszám</i>	<i>Témakör</i>	<i>Tételszám</i>
<i>Ember és nyelv</i>	2	<i>Életművek</i> (Petőfi, Arany, Ady, Babits, Kosztolányi, József Attila)	6
<i>Kommunikáció</i>	2 + 2	<i>Portrék</i> (Balassi, Csokonai, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Mikszáth, Móricz, Szabó Lőrinc, Radnóti, Weöres, Ottlik, Márai, Pilinszky)	4 + 2
<i>A magyar nyelv története</i>	2 + 2	<i>Látásmódok</i> (Zrínyi, Jókai, Krúdy, Karinthy, Kassák, Németh László, Örkény, Nagy László, Szilágyi Domokos stb.)	3
<i>Nyelv és társadalom</i>	2 + 1	<i>A kortárs irodalom</i> (80-as évek utáni)	1
<i>A nyelvi szintek</i>	2 + 2	<i>Világirodalom</i>	2 + 1
<i>A szöveg</i>	2	<i>Színház- és drámatörténet</i> (Szophoklész, Shakespeare, Moliere, Katona, Madách)	2 + 1
<i>A retorika alapjai</i>	2	<i>Az irodalom határterületei</i>	1
<i>Stílus és jelentés</i>	2 + 1	<i>Regionális kultúra</i>	1
<i>Összesen</i>	24	<i>Összesen</i>	24

b) történelem

A szóbeli vizsga alapvetően a történelmi jelenségek és események problémaközpontú bemutatását kívánja a tanulóktól. A történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása nem igényel a témakörökben megjelenőknél több konkrét ismeretet (név, évszám, fogalom stb.), hanem az elsajátítottak alkalmazását várja el.

A szóbeli vizsga célja, hogy a tanítási gyakorlatban érvényesülő újító szándékok, újszerű megközelítések a számonkérés során is megjelenjenek. Így a központi témakörök mellett lehetőség nyílik az iskolák helyi pedagógiai programjaiban megfogalmazottak érvényesítésére is.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli témakörei:

- Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
- Népesség, település, életmód
- Egyén, közösség, társadalom
- Modern demokráciák működése
- Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

Szabad (problémaközpontú) témakör

Az iskoláknak lehetőségük van a hat kötelező témakörön felül szabad témakör kijelölésére. Ennek követelményeit és tartalmát az egyes intézmények helyi tanterveik alapján határozzák meg. (Pl. Helytörténeti téma; Forradalom - reform – kompromisszum; Etnikum – nemzet – nemzetiség.)

Tételtípusok:

Kisebb korszak történelmi problémájának részletezőbb bemutatása;

és/vagy

Egy összetettebb és/vagy több történelmi korszakon átívelő probléma áttekintő bemutatása.

A tételcímek jellemzői, összeállításuk

A szóbeli tételek körét, tematikáját (korszak, résztema stb.) az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján a középiskolai szaktanárok határozzák meg és a tanév kezdetén nyilvánosságra hozzák. A tételek tematikáját a szaktanárok a részletes vizsgakövetelményekben megfogalmazott képesség és tartalmi követelmények alapján állítják össze. A szóbeli vizsgára a megadott tematika alapján a szaktanárok témakörönként kettő-négy konkrét tételcímet, feladatot, összesen legalább húszat fogalmaznak meg. A tételcímek, feladatok kijelölésekor törekedni kell változatos, a problémamegoldást ösztönző, valamint a történeti (szöveges, képi, grafikus, tárgyi stb.) forrásokon és térképeken alapuló feladatok megfogalmazására.

A konkrét szóbeli tételcímeknél is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok 60%-ban a magyar, 40%-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat 50%-át a XIX. és XX. század történelme adja.

Értékelés

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik.

Szempontok, kompetenciák	%
A feladat megértése, témataartás, a lényeg kiemelése	20
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége	10
Források használata és értékelése	20
A szaknyelv alkalmazása	10
Tájékozódás térben és időben	10
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	30

c) matematika

1. Gondolkodási módszerek

Halmazok, halmazműveletek

Kombinatorika

Bizonyítási módszerek
Gráfelmélet
Matematikai logika

2. Számтан, algebra

Hatványozás
Nevezetes azonosságok
Egyenletek, egyenlőtlenségek
Egyenletrendszerek
Számelmélet alapvető problémái
Számrendszerek
A négyzetgyök
Másodfokú problémák
Szöveges feladatok
A logaritmus
Exponenciális, logaritmikus és trigonometrikus egyenletek

3. Függvények, sorozatok

A függvények fogalma, elemi tulajdonságai, alapfüggvények
Egyszerűbb függvénytranszformációk
A forgásszög szögfüggvényei, alapvető tulajdonságai, képük
Az exponenciális függvény
A logaritmus függvény
A sorozat fogalma
A számtani és a mértani sorozat
Kamatokamat-számítás

4. Geometria

Geometriai alapfogalmak
A háromszög nevezetes vonalai, beírt köre, körülírt köre
Thalész tétele, a kör és érintői
Egybevágósági transzformációk
A forgásszög, ívmérték, a kör középponti szöge
A körív hossza, a körcikk területe
Szerkesztési feladatok
A hasonlósági transzformáció
A háromszögek hasonlósága
A háromszög súlyvonalai, súlypontja, arányossági tételek a derékszögű háromszögben
Hasonló síkidomok területének aránya, hasonló testek térfogatának aránya
Pitagorasz tétele
Szögfüggvények alkalmazása derékszögű háromszögben
Vektorok; vektorműveletek; két vektor skaláris szorzata
Szinusztétel, koszinusztétel
Helyvektorok

Szakasz felezőpontja, harmadolópontja
A háromszög súlypontja
Két pont távolsága
A kör egyenlete
Az egyenes egyenletei, jellemző adatai
Tételek kölcsönös helyzete
Terület- és kerületszámítás
Felszín- és térfogatszámítás

5. Valószínűség, statisztika

Statisztikai adatok és ábrázolásuk
Számítási közép, medián, módusz
Valószínűségi kísérletek
A valószínűség szemléletes fogalma
Egyszerű számítások, feladatok
A binomiális eloszlás
Relatív gyakoriság
A valószínűség klasszikus modellje
Statisztikai mintavétel
Adatkezelésnél osztályba sorolás
Terjedelem

d) angol

1. A családom és én
2. A fiatalok világa: kapcsolat a felnőttekkel és diákokkal
3. Ünnepek és családi ünnepek
4. Szolgáltatások (posta, nyilvános telefonok használata, bevásárlás)
5. Otthonom (lakás/ház leírása, a diák kedvenc helyisége otthon)
6. Az én városom (= Kecskemét)
7. Környezetvédelem
8. Az iskolánk (az épület, specializációk/szakok, órarendek, tantárgyak, tanár-diák kapcsolat)
9. Nyelvtanulás és annak fontossága
10. Munka (továbbtanulás vagy munka, nyári munka, hol dolgozhatnak a diákok)
11. Napirend
12. Étkezési szokások, éttermi étkezés
13. Egészség és betegség, az orvosnál
14. Szabadidős tevékenység, hobbi (színház, mozi, koncert, kiállítás)
15. Tömegkommunikáció (újság, televízió, rádió, Internet, számítógépek)
16. Utazás (autóval, vonattal, busszal, hajóval, villamossal, repülőgéppel, stb.)
17. Az utazási irodák által szervezett és a magán utazások előnyei és hátrányai
18. Az elektromos eszközök szerepe/ fontossága életünkben
19. Európai Unió (országok, miért van, mire jó)
20. Magyarország integrációja az Európai Unióba

e) német

1. Család
2. Hogyan telik egy napom? (hétköznapi, hétvége)
3. Továbbtanulás, munka (célok, tervek)
4. Házimunka, munkamegosztás a családon belül
5. Lakóhely, lakás
6. Szabadidő, szórakozás, hobbi
7. Kedvenc filmem, könyvem, színházi élményem
8. Sport
9. Egészséges életmód, egészséges táplálkozás, káros szenvedélyek
10. Orvosnál
11. Öltözködés, divat
12. Időjárás
13. Közlekedés
14. Belföldi és külföldi utazás, üdülés
15. A magyar és a német iskolarendszer, iskolám
16. Magyarország földrajza, tájegységek, nagyobb városok, turisztikai látványosságok
17. A németnyelvű országok (Németország, Ausztria, Svájc)
18. A magyar és a német konyha, étkezési szokások
19. Ünnepek, szokások Magyarországon és a német nyelvterületen
20. Média (tv, újságok, rádió, Internet)

f) informatika

1. Információs társadalom

- Információs rendszerek:
az iskolában, a gazdaságban; közhasznú magyar információs adatbázisok;
- Jogi és etikai ismeretek: adatbiztonság, szerzői jog.

2. Informatikai alapismeretek - hardver

- A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői.
- A Neumann-elvű számítógépek.
- Perifériák típusai, főbb jellemzői és feladataik.
- Analóg és digitális jelek.
- A számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése.

3. Informatikai alapismeretek - szoftver

- Az operációs rendszer részei, funkciói és főbb feladatai.
- Könyvtárak létrehozása és megszüntetése, keresés a háttértárakon.
- Állományok típusai, fájlkezelő parancsok (létrehozás, másolás, törlés, nyomtatás).

- Az adatvédelem szoftver és hardver eszközei.
- Tömörítés, víruskeresés, lemezkarbantartás, az operációs rendszer segédprogramjai.
- Hálózatok működésének alapelvei, felhasználási területei.
- Hálózati be- és kijelentkezési programok indítása. hozzáférési jogok, adatvédelem.
- Lemez, könyvtár, állomány kezelése a hálózatokban.

4. Szövegszerkesztés

- Szövegszerkesztő program kezelése, indítása. Szöveg beolvasása és kimentése. Nyomtatás. A munkakörnyezet és a nézet beállítása.
- Szövegszerkesztési alapfogalmak. A szövegszerkesztés menete. Szövegbevitel, javítás. Karakterformázás, bekezdés formázás, oldal formázás. Tabulátorok használata.
- Szövegjavítási funkciók. Keresés és csere funkciója. Kijelölés, másolás, mozgatás és törlés. Helyesírás-ellenőrzés, szinonimaszótár, elválasztás.
- Táblázatok, grafikák a szövegben. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel. Felsorolás, számozás, sorbarendeázés. Szegélyezés és árnyékolás. Táblázatok, grafikák, képek, szimbólumok és más objektumok beillesztése a szövegbe.

5. Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő kezelése. Táblázatok felépítése. A program indítása, a munkakörnyezet. Táblázatok felépítése (cella, oszlop, sor). Táblázat megnyitása, mentés, nyomtatása.
- Adatok a táblázatokban. Adattípusok. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, formázás. Hivatkozások és feladatok a cellahivatkozások használatára. Képletek szerkesztése: konstans, hivatkozás, függvény.
- Táblázatformázás. Karakter-, cella- és tartomány-formázások. Sorok, oszlopok, tartományok kijelölése. Cellák és tartományok másolása.
- Táblázatok, szövegek, diagramok. Egyszerű táblázat készítése. Nyomtatási kép és nyomtatás. Diagramok és grafikonok szerkesztése. Grafikontípus kiválasztása.
- Problémamegoldás táblázatkezelővel. Statisztikai függvények használata. tantárgyi feladatok megoldása.
- Adatbázis-kezelő funkciók a táblázatkezelő rendszerben. Keresés, kigyűjtés, rendezés.

6. Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai (az adatbázis fogalma, típusai, adattábla, rekord, mező, kapcsolómező, kulcs).
- Adatbázis-kezelő program interaktív használata. Adattípusok. Adatbevitel, adatok módosítása, törlése. Az adatbázisok létrehozása, karbantartása.
- Alapvető adatbázis-kezelő műveletek. Lekérdezések, keresés, válogatás, szűrés, rendezés, összesítés.
- Képernyő és nyomtatási formátumok. Képernyő és nyomtatási formátumok tervezése és készítése.

7. Információs hálózati szolgáltatások

- Kommunikáció az Interneten. Levelezési rendszer használata.
- WWW, keresőrendszerek, távoli adatbázisok használata, állományok átvitele, hírcsoportok
- Weblap készítés. Hálózati dokumentumok szerkezete, weblap készítése

8. Prezentáció és grafika

- Prezentáció Prezentációs anyag elkészítése Grafika Grafikai eszközök használata. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása, képek beillesztése.

g) biológia

Bevezetés a biológiába.

A biológia tudománya. Fizikai, kémiai alapismeretek.

Egyed alatti szerveződési szint.

Szerves és szervetlen alkotóelemek: Elemek, ionok, szervetlen molekulák, fehérjék, szénhidrátok, lipidek, nukleinsavak.

Az anyagcsere folyamatai: Felépítés és lebontás kapcsolata. Felépítő és lebontó folyamatok. Sejtalkotók.

Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtrendszerek: vírusok. Önálló sejtek: baktériumok. Egysejtű eukarionták. Többsejtűség: gombák, növények, állatok elkülönülése. Sejtfonalak, teleptest és álfonal. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak. Viselkedés

Az emberi szervezet

Homeosztázis. Kültakaró, a mozgás, a táplálkozás a légzés, az anyagszállítás, a kiválasztás. A szabályozás. Az idegrendszer általános jellemzése. Az emberi magatartás biológiai- pszichológiai alapjai, hormonrendszerek, hormonműködések. Immunrendszer, immunitás. Szaporodás és egyedfejlődés.

Egyed feletti szerveződési szintek. Populáció. Életközösségek. Bioszféra, globális folyamatok, ökoszisztéma, Környezet- és természetvédelem.

Öröklődés, változékonyság, evolúció. Molekuláris genetika. Mendeli genetika. Populációgenetika és evolúciós folyamatok. A bioszféra evolúciója.

h) kémia

Atomszerkezet

Atom, elem, elektronszerkezet, periódusos rendszer, az atomok mérete, az ionok, elektronegativitás (EIN)

Kémiai kötések

Elsőrendű és másodrendű kémiai kötések

Molekulák, összetett ionok

Molekula, a kovalens kötés, a molekulák térbeli szerkezete, összetett ionok

Anyagi halmazok

Anyagi halmaz, állapotjelző halmazállapotok, halmazállapot-változások, egykomponensű anyagi rendszerek, a kristályrács típusai, átmenet a kötés- és

rácstípusok között, többkomponensű rendszerek (diszperz, kolloid és homogén rendszerek)

Kémiai átalakulások

Kémiai reakció, képlet, kémiai egyenlet, a termokémiai folyamatok energiaviszonyai, reakcióhő, reakciókinetika, reakciósebesség, katalízis, a kémiai egyensúly, sav-bázis reakciók, elektronátmenettel járó reakciók, galvánelemek, elektrolízis

Szervetlen kémia

Hidrogén, nemesgázok, halogének és vegyületeik, oxigéncsoport elemei és vegyületei, nitrogéncsoport elemei és vegyületei, szénsoport elemei és vegyületei, fémek és fontosabb vegyületei

Szerves kémia

A szerves vegyületek általános jellemzői, a szénhidrogének, halogéntartalmú szénhidrogének, oxigéntartalmú, szerves vegyületek, nitrogén tartalmú szerves vegyületek, szénhidrátok, fehérjék, nukleinsavak, műanyagok, energiagazdálkodás

Kémiai számítások

Anyamennyiség, gázok, oldatok, elegyek, keverékek számítások képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban, termokémia, kémiai egyensúly, kémhatás, elektrolízis.

i) Földünk és környezetünk

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. A tételekben meg kell jelennie a követelményrendszerben meghatározott valamennyi témakörnek.

A tételsor összeállításánál az alábbi arányokat javasolt figyelembe venni.

1. feladat - Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

Témakör	A feladatok száma 20 tétel esetén
Kozmikus környezetünk vagy térképi ismeretek	1
A geoszférák földrajza és környezeti problémáik	9
- Kőzetburok, földtörténet	(4)
- Vízburrok	(2)
- Levegőburok	(3)

Földrajzi övezetesség	4
A kontinensek természetföldrajza	2
Magyarország és tájainak természetföldrajza	4

2. feladat - Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

Témakör	A feladatok száma 20 tétel esetén
Népesség- és településföldrajz	3
A világ változó társadalmi-gazdasági képe	5
A világ gazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országok és országcsoportok Európa és a többi kontinens regionális földrajzi jellegzetességei	5
Magyarország földrajza. Hazánk helye és kapcsolatai a Kárpátmedencében és Európában	6
Globális környezeti problémák	1

A tétel jellemzői

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- a tételek első feladata az általános természetföldrajzra vagy a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajzára vonatkozik;
- a tételek második feladata általános társadalomföldrajzi vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajzi tartalmakhoz kapcsolódik.

A két feladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik feladatban kérdezhetők).

I. Ungarn unter der Lupe

- 5.-6. Magyarország topográfiaja
7. Magyarország közigazgatási rendszere
- 8.-9. Az ország földrajzi fekvése a Kárpát-medencében
10. Földtörténeti korok
11. Ásványkincseink
- 12.-13. Európai klímaregiók, Magyarország éghajlata
- 14.-16. Környezetvédelmi problémák, ökológiai ismeretek
  - A szemétp probléma
  - A Tisza természeti katasztrófája
  - Bős-Nagymarosi vízerőmű
17. Összefoglalás
18. Ellenőrzés
- 19.-22. Népesség és településföldrajz
  - A magyarországi népesség kialakulása, népvándorlások

- A kitelepítések Magyarországon és Európában
- Államok és kisebbségek Kelet- és Dél-Európában
- Kisebbségek Magyarországon
- 23.-25. Migráció-Projektmunka
- 26.-28. Mezőgazdaság Magyarországon
  - Hagyományos mezőgazdasági termőterületek
  - Mezőgazdaság a volt KGST keretei között
  - A magyar mezőgazdaság helyzete a rendszerváltás után
- 29. Összefoglalás
- 30. Ellenőrzés

- 31.-32. Hagományos iparágak Magyarországon
- 33.-34. Energiahordozók, az ország energiahelyzete
- 35.-36. A szocialista országok iparának jellemzői 1989-ig
- 37.-38. A magyarországi privatizációs folyamatok
- 39.-40. A külföldi vállalatok jelenléte és beruházásai hazánkban
- 41.-43. Az ország kettős fejlettsége - projektmunka
  - 44. Összefoglalás
  - 45. Ellenőrzés

- 46.-47. Az európai és magyarországi közlekedéshálózat
- 48.-49. Budapest
  - A város gazdaságföldrajzi helyzete
  - A szolgáltató szektor rohamos fejlődése
- 50.-53. Turizmus Magyarországon
  - Turizmus és környezetvédelem
  - Új ötletek és lehetőségek a turizmus fellendítéséért – projektmunka
- 54. Összefoglalás
- 55. Ellenőrzés

- 54.-60. Az Európai unió
  - Az unió története
  - Az unió szervezetei
  - Az uniós mezőgazdasági piac és a belépő országok helyzete
  - A csatlakozó országok gazdasága és uniós finanszírozása
  - A monetáris unió lehetőségei és kihívásai

- 61.-74. Kiselőadások, projektmunkák készítése idegen nyelven, különös tekintettel az ország új történelmi, gazdasági helyzetére és a környezetvédelmi teendőkre.

Tankönyvek:

- 10. évfolyam: Die physische Geographie Ungarns, Nemzeti tankönyvkiadó
- 11. évfolyam: Ungarn unter der Lupe, Nemzeti tankönyvkiadó

j) fizika

1. Mechanika

1.1 Newton törvényei

1.2 Mozgások

2. Hőtan, termodinamika

2.1 Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly

2.2 Hőtágulás

2.3 Összefüggés a gázok állapotjelzői között

2.4 Termikus és mechanikai kölcsönhatások Kinetikus gázmodell

2.5 Halmazállapot-változások

2.6 A termodinamika II. főtétele

3. Elektromágnesség

3.1 Elektrosztatika

3.2 Az egyenáram

3.3 Az időben állandó mágneses mező

3.4 Az időben változó mágneses mező

3.5 Elektromágneses hullámok

3.6 Fény

4. Atomfizika, magfizika

4.1 Az anyag szerkezete

4.2 Az atom szerkezete

4.3 A kvantumfizika elemei

4.4 Az atommagban lejátszódó jelenségek

4.5 Sugárvédelem

5. Gravitáció, csillagászat

5.1 Gravitáció

5.2 Csillagászat

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

6.1 A fizikatörténet fontosabb személyiségei

k) célnyelvi országok civilizációja

Angol, német nyelv:

A célnyelv országai, nemzeti jelképek, földrajza, éghajlata, tájegységei, népesség, nemzeti kisebbségek

A célnyelvi országok városainak és turisztikai központjainak bemutatása

A célnyelvi országok történelme

Irodalmi, zenei, művészettörténeti és egyéb kulturális értékek megismerése

Életmód, családi ünnepek, társadalmi érintkezés szabályai

Szokások, hagyományok, zene, népviselet, néptánc, népi ünnepek bemutatása

Gasztronómiai konyhaművészet, étkezési különlegességek, sajátosságok

Nyelvi eltérések, nyelvjárások

Közlekedés, hivatali ügyintézés, okmányok kitöltése

Sport, szabadidő, kikapcsolódás, turizmus, extrém sportok

Célnyelvi országok gazdasági adottságai, ágazatai, iparuk, termékeik, márkák, vállalatok, pénzügyek, bankrendszer, a célnyelvi országok és az EU

Tömegkommunikáció, média, média szerepe és befolyása a mindennapokban

Környezetvédelem, főbb területei, eredményei, további célok, összehasonlítva Magyarország környezetvédelmi eredményeivel is.

Társadalmi berendezés, intézmények, politikai pártok, viszonyok, választási rendszerek bemutatása

Szociológiai helyzet, társadalmi különbségek ismertetése, nők és fiatalok szerepe a társadalomban, bűnözés, drog, munkanélküliség, lakáshelyzet, társadalmi berendezkedés feltételei, egészségügy, társadalombiztosítás

Oktatás, oktatási rendszerek, iskolatípusok, a német és magyar oktatási rendszer összehasonlítása, szakmai képzések rendszere, pályázati lehetőségek az EU-ban

Vallás és az egyházak szerepe a társadalomban

l) közgazdasági-marketing alapismeretek

1. Közgazdaságtan témakörei

1.1 A közgazdaságtudomány

1.2 A fogyasztói magatartás és a kereslet

1.3 A vállalat és a termelői magatartás

1.4 A vállalat kínálata és a piac jellege

1.5 A termelési tényezők piaca

1.6 A vállalatok nemzetközi piaci kapcsolatai

1.7 A piaci szabályozás kritikája

2.1 A makroökonómia alapösszefüggései

2.2 A makrogazdaság árupiaca – az egyensúlyi jövedelem

2.3 A makrogazdaság pénzpiaca, a kamatláb alakulása

2.4 A munkapiac. A munkapiaci egyensúlytalanság – munkanélküliség

2.5 Az infláció és inflációs folyamatok

2.6 A makrofolyamatok befolyásolhatósága, a gazdaságpolitika elméleti alapjai és gyakorlata

2.7 A nyitott makrogazdaság

2. Marketing ismeretek témakörei:

3.1 A marketing kialakulása, fogalma, fejlődése

3.2 A piac, a piaci környezet elemzése

- 3.3 Fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás
- 3.4 A célpiaci marketing, piacszegmentálás. A célpontok kiválasztása
- 3.5 A marketing információs rendszer
- 3.6 A piackutatás fajtái, módszerei
- 3.7 A piackutatás felhasználási területei
- 3.8 A termékpolitika, termékfejlesztés
- 3.9 Árpolitika, árstratégia
- 3.10 Az értékesítéspolitikai, értékesítési csatornák kiválasztása
- 3.11 A kommunikációs politika
- 3.12 A marketingkommunikáció eszközrendszere
- 3.13 A reklám szerepe és fejlődése
- 3.14 A reklámeszközök és reklámhordozók
- 3.15 A public relations
- 3.16 Az eladásösztönzés, a személyes eladás
- 3.17 Az image és az egyedi vállalati arculat
- 3.18 Az egyéb piacbefolyásolási eszközök

m) közgazdasági alapismeretek

1. Közgazdaságtan témakörei:

- 1.1 A mikro- és makroökonómiai megközelítés
- 1.2 Termékek és jövedelmek áramlása
- 1.3 A nemzetgazdasági teljesítmény mérése

- 2.1 Az árupiaci kereslet-kínálat
- 2.2 A pénzpiac
- 2.3 A makroegyensúly és a részpiaci egyensúlytalanság
- 2.4 Az egyensúly felbomlása a különböző piacokon
- 2.5 Növekedés és/vagy egyensúly

- 3.1 A modern állam szerepe
- 3.2 A költségvetési és a monetáris politika
- 3.3 Gazdaságpolitikai alternatívák, programok

- 4.1 Külkereskedelmi előnyök és a külkereskedelmi politika
- 4.2 A vállalatok a nemzetközi piacokon
- 4.3 A nemzetközi, pénzügyi és hitelrendszer
- 4.4 A nemzetközi gazdasági szervezetek

- 5.1 Alapkategóriák és összefüggések
- 5.2 A piaci alapfogalmak

- 6.1 A fogyasztói döntés tényezői

6.2 A fogyasztó döntése a hasznosság és a külső korlátok alapján

6.3 A fogyasztó optimális választása és a kereslet

6.4 A piaci kereslet

7.1 A vállalat

7.2 A termelés technikai-gazdasági összefüggései

7.3 A termelés költségei

7.4 A piac formái és a kínálat

7.5 A piacsabályozás

8.1 A tényezőpiac jellemzése

8.2 Az erőforrások kereslete és kínálat

8.3 A munkapiac

8.4. A tőkepiac

8.5 A természeti tényezők piaca

9.1 Az externáliák

9.2 A közjavak

9.3 Az állami beavatkozás formái

2. *Üzleti gazdaságtan témakörei:*

10.1 A marketing modern értelmezése

10.2 A marketing mix

10.3 Piacorientált gondolkodás

11.1 Az államháztartás és alrendszerei

11.2 A támogatások

11.3 Az adók

12.1 A pénz és a pénzforgalom

12.2 A készpénzforgalom

12.3 A számlapénzforgalom

12.4 A bankkártya, a csekk és a váltó

13.1 A készletek fajtái

13.2 A készletek analitikája

13.3 A vásárolt készletek értékelése

13.4 A főkönyvi készletnyilvánítás

13.5 A készletfinanszírozás forrásai

13.6 Az általános forgalmi adó működési mechanizmusa

14.1 Az emberi erőforrás, mint termelési tényező

14.2 Bérek számfejtése

14.3 Bérek fizetése

14.4 Személyi jövedelemadó

15.1 A befektetés

15.2 A beruházások

15.3 Az értékesítés és értékesítési leírás

15.4 A beruházások forrásai

15.5 A befektetett pénzügyi eszközök

16.1 A tevékenység költségei

16.2 A befejezett tevékenységek elszámolása

16.3 Az értékesítés gazdasági esemény és hatása

17.1 Egyszerű adatfeldolgozási módszerek

17.2 A viszonyszámok

17.3 A középértékek

17.4 Az érték- ár és volumenindexek

17.5 Az adatok közlése

18.1 Az ellenőrzés és az egyeztetés szerepe a nyilvántartásban

18.2 Leltár és Mérleg

18.3 Az eredmény kimutatás

18.4 Zárás

10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók optimális fizikai fejlődése csak akkor lehetséges, ha a motorikus képességeket és mozgáskészségeket együttesen fejlesztjük.

A motoros /koordinációs, kondicionális/ képességek szisztematikus fejlesztése, a tanterv fő feladatai, célkitűzései közé tartozik.

A motoros képességek az adottságokra épült tevékenység közben, főként tervszerű gyakorlással, a testnevelési órán, illetve a tanórán kívüli sportedzések folyamatában fejlődik.

A közoktatásról szóló törvény kimondja, hogy az iskolákban évente két alkalommal összel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

A felmérésekhez olyan motoros teszt együttes áll rendelkezésünkre, mely megfelel a következő kritériumoknak:

- a tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem válthat ki,
- feleljenek meg a tudományos kritériumoknak,
- nemzetközileg összehasonlíthatók legyenek,
- elsősorban az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket mérje:
kardio-respiratorikus állóképességet, erőt,
az izomerő állóképességet, test összetételt,
- legyenek egyszerűen végrehajthatók, minimális eszközt igényeljenek.

A tesztek nem képezik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon, nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni.

A mérések kötelező és ajánlott tesztekből állnak.

A motoros tesztek végrehajtásának ajánlott sorrendje:

Egyensúlyi teszt – Végtagmozgás gyorsaságát mérő teszt – Hajlékonysági teszt – Dinamikus láberőt mérő teszt – Statikus erőt mérő teszt – Törzserőt mérő teszt – Futási sebességet mérő teszt – Kardio-respiratorikus állóképességi teszt: 20m ingafutás, 12 perces futás „Cooper” teszt.

- A méréseket a testnevelő tanár végzi, előírt sorrendben.
- A tanulónak megfelelő pihenési időt kell hagyni a tesztek között.
- Minden tesztre vonatkozóan külön utasítások vannak, ezt a tanulóval ismertetni kell, hogy a felmérés pontos legyen.
- A tesztek eredményeit minden tanulónak személyre szólóan kell megadni.
- Az általános testi képességek mérésére alkalmazott motorikus próbákat, a leírásnak megfelelően, technikailag pontosan kell elvégezteni.

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a megadott táblázatok alapján történik (fiúk-lányok).

Az általános fizikai teherbíró-képesség nyilvántartásához:

Egyéni adatlap

Osztályonkénti összesített adatlap

Intézményi osztályonkénti összesített minősítő adatlap

áll rendelkezésünkre.

Az Nkt. 97.§ (6) és 27.§ (11) bekezdései értelmében 2012. szeptember 1-től felmenő rendszerben a 9. évf. kezdődően intézményünkben is meg kell szervezni a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, azokon az évfolyamokon, ahol közismereti oktatás is folyik. Az öt órából legfeljebb heti két tanítási óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezete keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

Szakmai program

1. Az iskola szakképzési alapelveinek megfogalmazása, az intézmény által nyújtott végzettség, szakképzettség.

A szakképzés formái, lehetőségei:

Állam által elismert szakmai végzettséget iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzésben lehet szerezni.

Bizonyítványt az kaphat a szakképesítésről, aki eredményes *szakmai vizsgát* tett. A szakmai vizsga állami vizsga, amelyet a szakképzési törvény és a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló rendelet szabályoz. Szakmai vizsgát az

arra feljogosított intézmények szervezhetnek, az adott szakképesítésre vonatkozó szakmai és vizsgakövetelményeket meghatározó rendeletben meghatározott követelmények szerint. A vizsgakövetelmények függetlenek attól, hogy a vizsgázó milyen intézményben, milyen típusú képzésben vett részt.

- *Az iskolarendszerű szakképzés*

A tanuló az iskolarendszerű képzés esetében az iskolával *tanulói jogviszonyban* áll, amely a beíratás napján jön létre. A tanulói jogviszony társadalombiztosítási, munkajogi, szociális stb. szempontból speciális jogosultságokat biztosít.

A szakképzésre való *felvételre* és a *részvételre* a jogszabályok feltételeket szabnak meg. A közoktatási törvény szerint középiskola (és szakiskola) esetében 18-22 éves korosztályban (*kizárólag felnőttoktatás keretében*) *folytathatók az iskolai tanulmányok (attól az évtől, amelyben a tanuló huszonharmadik életévét betölti)*. Egy évvel meghosszabbítható az előbbi korhatár abban az esetben, ha a tanuló olyan szakképzésben vesz részt, amelyben az évfolyamok száma meghaladja a kettőt.

A közoktatási törvény rendelkezései alapján az *első és második szakképesítés megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés a szakközépiskolában a tanulók számára ingyenes*.

Akkreditált felnőttképzés keretében iskolarendszeren kívüli szakképzést is folytatunk.

A pályaválasztás, a továbbtanulás elősegítése érdekében a tanulóknak segítséget, tanácsokat kell adni egy szakma vagy foglalkozó kiválasztásához. Tájékoztatást kell nyújtani a szakmák, foglalkozások jövőjére vonatkozóan.

Magyarországon a gazdaság, így a szakmák tartalma átalakulóban van, változik a szakmák fontossága. Korábban nagy jelentőségű szakmákra kisebb az igény, míg vannak olyanok, amelyekre nincs elég képzett szakember.

Az ún. hagyományos szakmákban segíti a munkába állást az, ha a munkavállaló még valamilyen külön tudással rendelkezik, amely ma még nem velejárója a szakmai tudásnak, de értékesebbé teszi a szakmai felkészültséget. Ilyen külön tudás például a nyelvismeret, a számítógép kezelésének ismerete, szövegszerkesztői, táblázatkezelői tudás, a korszerű irodai berendezéseket kezelni tudó ismeret.

Ezeknek az ismereteknek az átadása már eddig is nagy hangsúlyt kapott iskolánk oktatási-nevelési munkájában, biztosítva ennek személyi és tárgyi feltételeit.

- *Az iskola szakképesítési alapelvei*

Az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a középfokú nevelés-oktatás szakasza után kezdődik és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítési évfolyamon fejeződik be (13-14. évfolyamok).

A szakképzésben széleskörű szakmacsoportos, jól konvertálható képzést kell adni, amely több szakterületen is felhasználható ismerteket nyújt.

A szakképzés nyújtson a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, valamint általános és speciális szaktudást a szakma műveléséhez.

Hangsúlyosan jelenjen meg a gyakorlatias képzés, a munka világának megismertetése és felkészítés a munkavállalásra.

A szakmai műveltség elérése mellett kiemelten kezelendő az egységes Európában való eligazodás elősegítése, a tanulók kommunikációs képességeinek és szakmai nyelvismeretének fejlesztése.

Az intézmény által nyújtott végzettségek, szakképzettségek:

Elsajátítható szakmák:

Felmenő rendszerben

Logisztikai ügyintéző	OKJ 54 345 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem
Kereskedő	OKJ 54 341 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	OKJ 54 344 01, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Vállalkozási és bérügyintéző	OKJ 54 344 02, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	OKJ 54 344 03, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Szoftverfejlesztő	OKJ 54 213 05, ágazati besorolás: XIII. Informatika
CAD-CAM informatikus	OKJ 54 481 02, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Gazdasági informatikus	OKJ 54 481 02, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Informatikai rendszergazda	OKJ 54 481 04, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Műszaki informatikus	OKJ 54 481 05, ágazati besorolás: XIII. Informatika

a) Felnőttoktatás

Szakmai elméleti és gyakorlati képzés felvehető legmagasabb tanulólétszám:

- esti munkarend szerint 100 fő,
- levelező munkarend szerint 50 fő.

Elsajátítható szakmák:

Logisztikai ügyintéző	OKJ 54 345 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem
Kereskedő	OKJ 54 341 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	OKJ 54 344 01, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Vállalkozási és bérügyintéző	OKJ 54 344 02, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	OKJ 54 344 03, ágazati besorolás: XXIV. Közgazdaság
Szoftverfejlesztő	OKJ 54 213 05, ágazati besorolás: XIII. Informatika
CAD-CAM informatikus	OKJ 54 481 02, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Gazdasági informatikus	OKJ 54 481 02, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Informatikai rendszergazda	OKJ 54 481 04, ágazati besorolás: XIII. Informatika
Műszaki informatikus	OKJ 54 481 05, ágazati besorolás: XIII. Informatika

- távoktatásban elsajátítható szakmák

Szakmai elméleti és gyakorlati képzés felvehető legmagasabb tanulólétszám: 60 fő

Elsajátítható szakmák:

Logisztikai ügyintéző

OKJ 54 345 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem

Kereskedő

OKJ 54 341 01, ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem

2. Az iskolában folyó szakképzés céljainak meghatározása

Általános célkitűzések

Szakközépiskolánk az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítés megszerzésére felkészítő képzést folytat a központi programok alapján, figyelembe véve a helyi sajátosságokat.

Valamennyi szakképesítésre megfogalmazható cél:

- A munkaerőpiaci előrejelzések, helyi sajátosságok és igények alapján piacképesek legyenek az iskola által nyújtott szakképesítések.
- Olyan ismereteket nyújtanak, amelyek birtokában a végzett szakemberek képessé válnak a vállalkozásoknál (Rt., Kft., szövetkezet, más vállalkozások) szakmai ismereteik alkalmazására, munkaköri feladataik magas szintű elvégzésére.
- A szakképzés célja a tanulók általános ismereteinek és szakmai tudásának fejlesztése.
- Ismerjenek legalább egy idegen nyelvet, ezzel növelve munkaerő-piaci esélyeiket.
- A tanulók szakmaválasztásának segítése, érdeklődésük és a munkavállalási esélyük egyensúlyának figyelembe vételével.
- Legyen a képzés gyakorlatias, a munkavállalásra felkészítő.
- Nyújtson a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, valamint általános és speciális szaktudást a szakma műveléséhez, a szakmai munkatevékenység ellátásához.
- Alapozzon meg és fejlesszen ki a tanulóknál olyan, a munkahelyeken hasznosítható, szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön a változó, növekvő szakmai követelményeknek eleget tenni.
- Neveljen szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és felelősségvállalásra.
- Fejlessze a tanulóknál a folyamatos önművelés igényét.
- A szakképzettséget szerző tanulók magas szintű ismeretekkel rendelkezzenek, amelyek növelik munkavállalási esélyeiket.
- Ismerjék meg az EU országainak munkaerőpiaci szabályait, sajátosságait.

3. Iskolánk 13-14. évfolyamain folytatott szakmai képzés

A) Kereskedelem ágazat

a) Kereskedő

A szakképesítés azonosító száma: **54 341 01**

A kereskedő különböző árucikkek beszerzésével és értékesítésével foglalkozik, ellátja az adott kiskereskedelmi egység szabályszerű üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat, irányítja, szervezi és ellenőrzi a kiskereskedelmi vállalkozás működését, ellátja a nyilvántartással és adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokat.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- vállalkozást létrehozni/működtetni/megszüntetni
- irányítani, szervezni, ellenőrizni a kereskedelmi egység tevékenységét
- marketing tevékenységet végezni
- megszervezni és lebonyolítani a beszerzési tevékenységet
- megszervezni és lebonyolítani a készletezést, raktározást, nyilvántartani a készleteket, gazdálkodni a készletekkel
- megszervezni és lebonyolítani az értékesítési tevékenységet
- ellátni a kereskedelmi egység szabályszerű üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat
- ellátni a nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatokat
- felmérni és értékelni a piaci környezetet bolthálózat létrehozása szempontjából
- kiválasztani, kialakíttatni a legkedvezőbb kondíciójú üzlethelyiségeket
- kialakítani a bolthálózat szabályai szerint az üzlet külső/belső arculatát, választékát, biztosítani a személyi és tárgyi feltételeket

A képzés megkezdésének feltételei:

Szükséges iskolai végzettség: érettségi vizsga

Szakmai előképzettség: nincs

Előírt gyakorlat: nincs

Egészségügyi alkalmassági követelmény: van

Elméleti képzési idő aránya: 60%

Gyakorlati képzési idő aránya: 40%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: a 13. évfolyamot követően 160 óra

b) Logisztikai ügyintéző

A szakképesítés azonosító száma: **54 345 01**

A logisztikai ügyintéző feladata a feladata a logisztikai tevékenységek tervezése, lebonyolítása, a logisztikai rendszerrel kapcsolatos vezetői munka támogatása

A logisztikai ügyintéző szakképesítéssel rendelkező képes:

- rendelések, beszerzések, értékesítés (termék, szolgáltatás) lebonyolításában feladatokat ellátni
- tervezési feladatokat végezni az ellátási, készletezési, termelési folyamatokban
- kezelni a reklamációs eseteket
- elvégezni a raktári tevékenységgel kapcsolatos teendőket
- az árutovábbítással kapcsolatos feladatokat végezni
- nemzetközi szállítással, szállítmányozással kapcsolatos ügyintézői tevékenységet végezni kapcsolatot tartani a partnerekkel, ügyfelekkel
- döntés-előkészítéssel, információgyűjtéssel, elemzéssel segíteni a menedzsmentet munkájához tartozó informatikai és irodai eszközöket kezelni

A képzés megkezdésének feltételei:

Szükséges iskolai végzettség: érettségi vizsga

Szakmai előképzettség: nincs

Előírt gyakorlat: nincs

Egészségügyi alkalmassági követelmény: van

Elméleti képzési idő aránya: 60%

Gyakorlati képzési idő aránya: 40%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: a 13. évfolyamot követően 160 óra

B) Közgazdaság ágazat

a) Pénzügyi-számviteli ügyintéző

A szakképesítés azonosító száma: **54 344 01**

A pénzügyi-számviteli ügyintéző alkalmas a vállalkozások működésével összefüggő számviteli és pénzügyi feladatok elvégzésében való közreműködésre, részfeladatok önálló elvégzésére. A vállalkozás valamennyi pénzmozgással, illetve a pénzállomány-változással összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az egyes pénzügyi műveletek előkészítésében, lebonyolításában, elszámolásában, kezeli az ehhez kapcsolódó iratanyagokat. Működő gazdálkodó szervezeten belül előkészíti és rögzíti az adott munkahely gazdasági eseményeit a helyi számviteli szabályok szerint, a gazdasági eseményeket kontírozza, a főkönyvi és az analitikus nyilvántartásokat vezeti, könyvviteli feladásokat készít.

A pénzügyi-számviteli ügyintéző szakképesítéssel rendelkező képes:

- közreműködni a vállalkozások alapításával, működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátásában

- elvégezni a bankszámlákkal kapcsolatos teendőket
- ellátni a házipénztárral kapcsolatos feladatokat
- ellátni az adókötelezettséghez kapcsolódó feladatokat
- közreműködni a vállalkozásfinanszírozási feladatokban
- részt venni a befektetési döntések előkészítésében
- pénz- és hitelműveletekkel kapcsolatos ügyintézkést végezni
- könyvelési feladatokat ellátni
- értékesítéssel kapcsolatos feladatokat ellátni
- vezetni az analitikus nyilvántartásokat
- elszámolni a termelési költségeket
- közreműködni a különféle szabályzatok elkészítésében
- közreműködni a mérleg és az eredménykimutatás összeállításában
- számítógépes programcsomagokat használni
- összegyűjteni az adatokat további feldolgozás céljából
- feladatai elvégzéséhez telefont, számítógépet, faxgépet, írógépet, íróeszközöket,

irodaszereket, naptárt, bélyegzőket, fénymásolót használni
- munkaköréhez kapcsolódó hagyományos és digitális dokumentumokat rendszerezni,
iratkezelést végezni

A képzés megkezdésének feltételei:

Szükséges iskolai végzettség: érettségi vizsga

Szakmai előképzettség: nincs

Előírt gyakorlat: nincs

Egészségügyi alkalmassági követelmény: nincs

Pályaalkalmassági követelmények: nincs

Elméleti képzési idő aránya: 70%

Gyakorlati képzési idő aránya: 30%

Összefüggő szakmai gyakorlat: nincs

b) Vállalkozási és bérügyintéző

A szakképesítés azonosító száma: **54 344 02**

A vállalkozási és bérügyintéző közreműködik a vállalkozások alapításával, működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátásában. Alkalmas a vállalkozások működésével összefüggő számviteli és pénzügyi feladatok elvégzésében való közreműködésre, részfeladatok önálló elvégzésére. A vállalkozás valamennyi pénzmozgással, illetve a pénzállomány-változással összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az egyes pénzügyi műveletek előkészítésében, lebonyolításában, elszámolásában. Ellátja a bérszámfejtéssel- és társadalombiztosítással kapcsolatos feladatokat. A munkavállalókkal kapcsolatos bér- és társadalombiztosítási ügyeket intézi, a nyilvántartásokat vezeti. Vezeti a biztosítottak társadalombiztosítási lapjait, nyilvántartja a kifizetett ellátásokat, adatokat, igazolásokat küld az illetékes társadalombiztosítási szerveknek.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- a kis-és középvállalkozások (kkv.) működtetéséhez szükséges gazdasági folyamatokat átlátni, és munkája során a kapcsolódó adminisztratív feladatokat ellátni
- közreműködni a különféle szabályzatok elkészítésében
  - előkészíteni és részt venni a pénzforgalom és hitelezési feladatok kapcsolódó adminisztrációjában
- vezetni a pénzügyi-, és adónyilvántartásokat, valamint határidőre teljesíteni a kapcsolódó kötelezettségeket
- közreműködni a vállalkozásfinanszírozási feladatokban
- részt venni a beruházás-, felújítás-, pályázat- és feladatfinanszírozásban
- vezetni a pénzügyi és gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó analitikus nyilvántartásokat

- ellátni a kis-és középvállalkozások (kkv.) könyvelési, beszámolási, ellenőrzési feladatokhoz kapcsolódó teendőket
- részt venni a költségszámításokban, a leltározásban és az ehhez kapcsolódó feladatok megszervezésében
- közreműködni az értékesítéssel kapcsolatos feladatokat ellátásában
- nyilvántartani a megrendeléseket és szerződéseket
- egyeztetni a bejövő és kimenő számlákat
- közreműködni a rendelkezésre álló statisztikai információk birtokában a vállalkozás üzleti terv fejezeteinek elkészítésében
- vezetni az egészség- és társadalombiztosítással kapcsolatos nyilvántartásokat
- ellátni a munkaügyi nyilvántartások alapján a bérekkel kapcsolatos adminisztrációs (bérszámfejtés, adó- és járulék-nyilvántartás, stb.) feladatokat
  - közreműködni a munkavállalók munkaviszonyának létesítésével, megszüntetésével kapcsolatosan
  - értelmezni és kitölteni a bér- és társadalombiztosítási nyomtatványokat
  - használni a pénzforgalmi számítógépes programcsomagot
  - összegyűjteni az adatokat további feldolgozás céljából
  - munkaköréhez kapcsolódó hagyományos és digitális dokumentumokat rendszerezni, iratkezelést végezni
  - feladatai elvégzéséhez telefont, számítógépet, faxgépet, íróeszközöket, irodaszereket, naptárt, bélyegzőket, fénymásolót használni

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: -

Pályaalkalmassági követelmények: -

Elméleti képzési idő aránya: 70 %

Gyakorlati képzési idő aránya: 30 % 2.8.. Szintvizsga: -

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: -

c) Vám-, jövedéki és termékadjó ügyintéző

A szakképesítés azonosító száma: **54 34403**

A Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző alkalmas a gazdálkodó szervezetek működésével összefüggő vám, jövedéki és termékdíj szabályozásban meghatározott feladatok önálló elvégzésére. A gazdálkodó szervezetek valamennyi vám-, jövedéki adó- és termékdíj kötelezettséggel, illetve áru, árukészletek mozgásával összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az árnyilatkozatok, az egyes bevallások adatszolgáltatások elkészítésében, lebonyolításában. Kezeli az ehhez kapcsolódó elektronikus nyilvántartásokat, rendszereket és a keletkezett iratanyagokat. Aktívan közreműködik a hatóság által lefolytatott ellenőrzések lebonyolításánál.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- jövedéki feladatokat ellátni
- vámszakmai feladatokat ellátni
- környezetvédelmi termékdíj bevallással kapcsolatos feladatokat ellátni
- termékdíj köteles termékek nyilvántartását vezetni
- környezetvédelmi termékdíjjal összefüggő bejelentéseket hatóság felé összeállítani, benyújtani,
- energiaadóztatással kapcsolatos feladatokat ellátni
- alapvető hulladékkezeléssel összefüggő feladatokat ellátni
- a népegészségügyi termékadóval összefüggő feladatokat ellátni
- a fémkereskedelmi jogszabályok rendelkezéseit végrehajtani
- a büntetőjogi és szabálysértési jogi rendelkezéseinek megfelelni
- a közigazgatási hatósági eljárás szabályait alkalmazni
- alapvető adózási feladatokat ellátni
- az áruosztályozási tevékenységhez kapcsolódó szakmai feladatokat végrehajtani,
- a tevékenységéhez kapcsolódó adatokat összegyűjteni és kezelni
- a jogorvoslati eszközöket érvényesíteni
- feladatai elvégzéséhez telefont, számítógépet, faxgépet, írógépet, íróeszközöket, irodaszereket, naptárt, bélyegzőket, fénymásolót használni
- munkaköréhez kapcsolódó hagyományos és digitális dokumentumokat rendszerezni, iratkezelést végezni

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: érettségi vizsga

Bemeneti kompetenciák: –

Szakmai előképzettség: –

Előírt gyakorlat: –

Egészségügyi alkalmassági követelmények: –

Pályaalkalmassági követelmények: –

Elméleti képzési idő aránya: 70 %

Gyakorlati képzési idő aránya: 30 %

Szintvizsga: –

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: –

C) Informatika ágazat

a) Szoftverfejlesztő

A szakképesítés azonosító száma: **54 213 05**

A **Szoftverfejlesztő** a szoftver alkalmazás fejlesztését előkészíti, az alkalmazást megtervezi és fejleszti. Kiválasztja a tervezett fejlesztéshez szükséges technológiákat az elterjedt szabványok, protokollok ismeretében. Meghatározza az alkalmazások előállításához szükséges kliens oldali és szerver oldali fejlesztő eszközöket, objektumorientált rendszerek paramétereit és szolgáltatásait. Az alkalmazás tervezés keretében elemzi a felhasználói követelményeket, megfogalmazza a fejlesztési célkitűzést. Funkcionális, logikai és fizikai rendszertervet készít egy elterjedt módszertan, illetve rendszer alkalmazásával. A funkcionális egységeket valamely algoritmus leíró eszközzel megtervezi. Rendszerré integrálja és optimalizálja a modulokat és forrásanyagokat. Kialakítja a működéshez szükséges környezetet, telepíti és beüzemeli az alkalmazást. Koordinálja a tesztüzemeltetést, tesztelési dokumentációt készít. Értékeli a tesztelés eredményét, koordinálja, végrehajtja, dokumentálja a módosításokat.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

Számítógépet kezelni, szoftvereket használni

Munkaszervezéssel kapcsolatos tevékenységet végezni

Alkalmazást (szoftvert) tervezni és fejleszteni

Erőforrást és időszükségletet meghatározni

Alkalmazást (szoftvert) tesztelni és dokumentálni

Feltérképezi az infokommunikációs környezetet

Programintegrációs feladatot végezni

Programozási feladatot ellátni

Adatbázisokat kezelni;

Informatikai biztonsági eszközöket használni

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: *érettségi vizsga*

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: *nincsenek*

Pályaalkalmassági követelmények: *nincsenek*

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Szintvizsga: -

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 160 óra

b) CAD-CAM informatikus

A szakképesítés azonosító száma: **54 481 02**

- Számítógépet kezel, szoftvereket használ
- Munkaszervezéssel kapcsolatos tevékenységet végez
- Projektet tervez és értékeli
- Üzemelteti a számítógépet, alkalmazza a számítástechnikai ismereteit
- Előkészíti a térinformatikai rendszereket
- Műszaki ismereteket alkalmaz
- CAD feladatokat végez
- CAM feladatokat végez
- A termék forma- és látványterveinek készítése, bemutatása
- Használja a speciális berendezéseket
- Menedzsment feladatokat végez
- Műszaki és reklámdokumentumokat készít (kiadványszerkesztés)
- Műszaki és reklámdokumentumokat készít (multimédia-alkalmazások)
- Alkalmazza a vállalkozói, munkajogi, szervezési és vezetési ismereteket
- Megvalósíthatósági tanulmányt készít, üzembe helyezést, bővítést végez

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: érettségi vizsga

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Elérhető kreditek mennyisége: -

Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek

Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek

Elmélet aránya: 50 %

Gyakorlat aránya: 50 %

Szakmai alapképzés (iskolai rendszerben): van

Időtartama (évben vagy félévben): 1 év

Szintvizsga (iskolai rendszerben): nem szervezhető

Ha szervezhető, mikor: -

Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges

c) Gazdasági informatikus

A szakképesítés azonosító száma: **54 481 02**

A gazdasági informatikus szakképesítéssel rendelkező képes:

- informatikai alap problémákhoz szoftvert választani, a feladatokat megoldani,
  - vállalkozni, munkavállalót-, illetve saját magát foglalkoztatni,
  - munkát vállalni mind a hazai, mind az EU munkaerőpiacán,
  - vállalkozásban alapvető jogi, ügyviteli, pénzügyi és nyilvántartási feladatokat megoldani,
  - munkájában az irodai szoftvercsomagot integráltan alkalmazni,
  - különböző típusú hálózaton alkalmazásokat telepíteni és üzemeltetni,
  - megtervezni és telepíteni egy kisvállalati (SOHO) hálózatot, és csatlakoztatni az internethez,
  - adatbázis szolgáltatásokat igénybe venni, adatbázis műveleteket végezni napi problémák kezelésére és webes feladatok megoldására,
  - programozási feladatot végezni egyszerű napi problémák kezelésére / webes feladatok megoldására,
  - munkahelyén közgazdasági, tervezési, számviteli, pénzügyi, gazdálkodási feladatokat megoldani,
- továbbá képes a feladathoz megfelelő informatikai eszközt választani,
- tud új vállalati információs rendszereket tervezni, tesztelni, üzemeltetni és tud egy meglévő rendszert adaptálni,
  - a leghatékonyabb és leggyakrabban előforduló módszerek segítségével alrendszereket / rendszereket fejleszteni,
  - feladatainak elvégzéséhez a lehető legtöbb esetben célszoftvereket alkalmazni

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

5 évfolyamos képzés esetén a 9. évfolyamot követően 70 óra, a 10. évfolyamot követően 105 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;

2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: érettségi vizsga

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények:-

Pályaalkalmassági követelmények:-

d) Informatikai rendszergazda

A szakképesítés azonosító száma: **54 481 04**

Az Informatikai rendszergazda a kis- és közepes vállalat, intézmény, szervezet informatikáért felelős vezetőjének közvetlen munkatársa, vagy kihelyezett informatikai szolgáltatásokat végző cégben első szintű támogatói feladatokat lát el. Megfelelő mélységű (elméleti és gyakorlati) informatikai, hálózati ismeretei birtokában részt vesz a munkahely infokommunikációs hálózatának kialakításában és működtetésében. Konceptcionális kérdésekben feladata elsősorban a döntések előkészítése, míg megvalósításban a koordináló feladatok ellátása. Együttműködik a rendszerszervezőkkel, szoftverfejlesztőkkel.

Felelősségi körébe tartozik a vállalatnál működő informatikai hálózati eszközök, szerverek és munkaállomások, továbbá az informatikai alkalmazások összehangolt működésének és folyamatos frissítésének biztosítása, melynek révén hozzájárul a szervezet teljesítményének folyamatos növeléséhez, a szervezet céljainak eléréséhez.

Az Informatikai rendszergazda készségei megfelelnek az ágazati belépő és középszintű iparági vizsgák minősítési követelményeinek.

- Az informatikai rendszergazda szakképesítéssel rendelkező képes:
- Irodai alkalmazásokat, multimédiás és kommunikációs alkalmazásokat telepíteni, karbantartani és használni;
- Számítógépek és perifériáik hardveres szerelési, karbantartási és javítási munkáinak elvégzésére;
- Munkaállomások operációs rendszerének telepítésére és karbantartására;
- Hálózati operációs rendszerek telepítésére, üzemeltetésére és karbantartására;
- Alapvető Internetes szolgáltatások telepítésére és karbantartására;
- Kiseb helyi hálózatot kiépíteni, felügyelni és menedzselni;

- LAN/WAN hálózati eszközök telepítésére, konfigurálására és üzemeltetésére; tesztelésére, hibaelhárítására
- LAN/WAN hálózatok biztonságát biztosítani;
- Informatikai biztonsági eszközöket, tűzfalakat és vírusvédelmi szoftvereket telepíteni és konfigurálni;
- Adatbázisokat kezelni, adatbázis szolgáltatásokat igénybe venni és adatbázis műveleteket végezni;
- Programozási alapismeretek birtokában, alkalmazói és/vagy webes feladatokat megoldani;
- Webes kiszolgálói rendszert üzemeltetni;
- Vezeték nélküli hálózatot telepíteni, konfigurálni és üzemeltetni;
- VoIP rendszereket telepíteni, konfigurálni és üzemeltetni;

A képzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: *érettségi vizsga*

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: *nincsenek*

Pályaalkalmassági követelmények: *nincsenek*

Elméleti képzési idő aránya: 40 %

Gyakorlati képzési idő aránya: 60 %

Szintvizsga: -

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: *160 óra*

e) Műszaki informatikus

A szakképesítés azonosító száma: **54 481 05**

A műszaki informatikus a vállalat, intézmény, szervezet operatív vezetőjének közvetlen munkatársa, megfelelő mélységű (elméleti és gyakorlati) számítástechnikai, informatikai ismeretei birtokában a munkahely informatikai koncepciójának kialakításában és annak megvalósításában vesz részt. Koncepcionális kérdésekben a feladata elsősorban a döntések előkészítése, míg a megvalósításában az irányító, koordináló, információáramlást biztosító feladatok ellátása. Együttműködik a rendszerszervezőkkel, szoftverfejlesztőkkel.

Feladata a tevékenységi körének megfelelő informatikai feladatok specifikálása és koordinálása, a szükséges fejlesztések kivitelezésében való részvétel, az alkalmazások bevezetésének a felügyelete, az üzemeltetése és az ellenőrzése.

Felelősségi körébe tartozik a vállalatnál működő informatikai alkalmazások összehangolt működésének biztosítása, melynek révén hozzájárul a szervezet teljesítményének folyamatos növeléséhez, a szervezet céljainak eléréséhez.

Adatátviteli rendszer dokumentációjában hálózati jelképeket értelmez, hálózati rajzot olvas.

Részt vesz a számítógépes mérőrendszerek kialakításában, mérésadatgyűjtő berendezések telepítésében, üzemeltetésében.

A számítógép vezérelt automatikus rendszerekben megvalósuló folyamat felügyeletéhez, ellenőrzéséhez és szabályozásához alkalmazza a megfelelő elveket, módszereket és eszközöket.

Feladat közé tartozik műszaki informatikai rendszerek dokumentációjának, rendszertervének, hálózati és elektronikai kapcsolási rajzának olvasása és készítése.

Feladata a vállalat, intézmény, szervezet műszaki informatikai berendezéseinek operatív karbantartásában való közreműködés, ami magába foglalja a megelőző és javító karbantartási tevékenységeket, betartva a törvényi és belső munkavédelmi, környezetvédelmi és biztonsági szabályokat és irányelveket.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- számítógépet kezelni, üzemeltetni
- alkalmazást (szoftvert) tervezni és fejleszteni
- multimédiás és kommunikációs alkalmazásokat kezelni
- projekteket tervezni, nyomon követni és értékelni
- erőforrást és időszükségletet meghatározni
- rendszertervezési technikát alkalmazni
- meghatározni a létesítendő rendszer technológiáját
- adatbázisokat kezelni;
- egyszerű programozási feladatokat képes végrehajtani
- internetet használni;
- WEB - oldalt készíteni;
- számítógépes jelfeldolgozást végezni;
- üzemeltetni a számítógépes jelfeldolgozás eszközeit
- számítógépes mérőrendszereket üzemeltetni,
- helyi hálózatot kiépíteni, felügyelni, menedzselni
- adatátviteli rendszerek telepítésében közreműködni
- berendezéseket szerelni, javítani
- számítógépes vezérlési és szabályozási rendszerekhez programozási feladatokat megoldani
- számítógépes szabályozási rendszerek hibaelhárítását elvégezni.

Iskolai előképzettség: érettségi vizsga

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények:-

Pályaalkalmassági követelmények:-

A szakmai végzettség megszerzésének módja

Szakképzést érintő jogszabályok (módosításokkal hatályos)

Szakképzés általában:

- ✓ 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről

- ✓ 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- ✓ 2012. évi LXXI. törvény A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény módosításáról
- ✓ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- ✓ 20/1997. (II.13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
- ✓ 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- ✓ 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- ✓ 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- ✓ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- ✓ 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
- ✓ 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- ✓ 1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
- ✓ 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről
- ✓ 2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről
- ✓ 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről
- ✓ 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
- ✓ 2010. évi XLII. törvény a Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról
- ✓ 8/2006. (III.23.) OM rendelet a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről, valamint a térségi integrált szakképző központ tanácsadó testületéről
- ✓ 4/2002. (II.26.) OM rendelet az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól
- ✓ 328/2009. (XII.29) Korm. rendelet a szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról
- ✓ 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- ✓ 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- ✓ 1232/2012. (VII. 12.) Korm. határozat A szakképzésben szerzett egyes szakképesítések felsőoktatásba történő beszámításához szükséges feladatokról
- ✓ 11/2012. (VII. 30.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosításáról
- ✓ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- ✓ 2012. évi CCXV. törvény az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú törvények módosításáról

Országos Képzési Jegyzék:

- ✓ 37/2003. (XII.27.) OM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről
- ✓ 1/2006. (II.17.) OM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről
- ✓ 133/2010. (IV.22.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről

- ✓ 133/2011. (VII.18.) Korm. Rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet módosításáról
- ✓ 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről

Szakmai és vizsgakövetelmények:

A gazdasági kamarákat nem érintő szakképesítések vonatkozásában kiadott hatályos jogszabályok megtekinthetők a *Jogszabálykeresőben*.

Ezek közül számunkra a legfontosabbak:

- ✓ 3/2009. (I. 27.) NFGM rendelet a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról
- ✓ 15/2008. (VIII.13) SZMM rendelet a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról
- ✓ 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- ✓ 28/2003. (X. 18.) OM rendelet egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról
- ✓ 25/2010. (V.14.) OKM rendelet az oktatási és kulturális miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- ✓ 16/1994. (VII.8.) MKM rendelet a szakmai követelmények kiadásáról
- ✓ 8/2008. (I.23.) FVM rendelet a földművelésügyi ágazathoz tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei kiadásáról
- ✓ 12/2008 (IV.30.) KvVM rendelet a környezetvédelmi és vízügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról
- ✓ 4/2012. (VI. 12.) EMMI rendelet A szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet módosításáról
- ✓ 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet Az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól
- ✓ 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Szakképzési hozzájárulás

- ✓ 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról
- ✓ 2011. évi 280. Kormányrendelet a gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és csökkentő tétel számításáról

- ✓ 240/2012. (VIII. 30.) Korm. rendelet A gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és a csökkentő tétel számításáról szóló 280/2011. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról
- ✓ 2003. évi LXXXVI. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról
- ✓ 13/2008. (VII.22.) SZMM rendelet a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény végrehajtásáról
- ✓ 15/2009 (VII.24.) SZMM rendelet a saját munkavállalók részére szervezett képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásáról

Szakmai vizsgáztatás

- ✓ 20/2007. (V.21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
- ✓ 31/2004. (XI.13.) OM rendelet az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről
- ✓ 111/2010. (IV. 9.) Korm. Rendelet a szakmai vizsga megszervezésére vonatkozó engedély kiadásának és a vizsgaszervezési tevékenység ellenőrzésének részletes szabályairól
- ✓ 20/2008. (XII. 17.) SZMM rendelet a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteiről, valamint egyes szociális és munkaügyi miniszteri rendeletek rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről
- ✓ Az egyes szakképesítésekben a szakmai vizsgáztatásra feljogosított intézmények vonatkozásában kiadott hatályos jogszabályok megtekinthetők a *Jogszabálykeresőben*
- ✓ 106/2012. (VI. 1.) Korm. rendelet Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosításáról

Regionális/Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságok

- ✓ 4/2008. (IV.2.) SZMM rendelet a regionális fejlesztési és képzési bizottságok működéséről
- ✓ 331/2012. (XI. 28.) Korm. rendelete a 2013/2014-es tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről, a 2013/2014-es tanévben induló képzésekben szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről, valamint egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Mellékletek

A) II. kötet

Helyi kerettanterv – régi (kimenő rendszer)

B) III. kötet

Helyi kerettanterv – új (felmenő rendszer)